

Brüsszel, 2017. november 30.
(OR. en)

14625/17

Intézményközi referenciaszám:
2016/0379 (COD)

ENER 461
ENV 960
CLIMA 317
COMPET 800
CONSOM 362
FISC 286
CODEC 1864

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága
Biz. dok. sz.:	15135/1/16 ENER 418 ENV 758 CLIMA 169 COMPET 637 CONSOM 301 FISC 221 IA 131 CODEC 1809 REV1 + ADD 1 REV 1 + ADD 2 REV 1
Tárgy:	Javaslat – AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE a villamos energia belső piacáról (átdolgozás) – Általános megközelítés

I.BEVEZETÉS

1. A Bizottság 2016. november 30-án a „Tiszta energia minden európai polgár számára” csomag részeként benyújtotta a Tanácsnak a villamos energia belső piacáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletjavaslatot (átdolgozás).
2. A csomagot egyben, a TTE Tanács (Energia) 2016. decemberi ülésén terjesztették elő. A TTE Tanács (Energia) 2017. februári ülésén a résztvevők véleménycserét tartottak a csomagról.

3. Miután befejeződött a mind a nyolc jogalkotási javaslatra kiterjedő hatásvizsgálat, és megkezdődött a javaslatok részletes vizsgálata, a TTE Tanács (Energia) 2017. júniusi ülésének résztvevői nyugtázták az elért eredményekről szóló jelentést¹.
4. Az elnökség szeptemberben (10681/2017), illetve novemberben (10681/17 REV 1 és 10681/17 ADD 1) előterjesztette a villamos energia belső piacáról szóló rendelettervezet felülvizsgált változatait.
5. Az Európai Parlament Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottsága – amely a véleményét várhatóan 2018 márciusában fogadja majd el – Krišjānis Kariņš jelölte ki előadónak. A Gazdasági és Szociális Bizottság 2017. május 31-én, a Régiók Bizottsága pedig 2017. július 12-én nyilvánított véleményt.
6. A javasolt rendelet keretet határoz meg a működőképes belső energiapiac számára. Az I. fejezet tartalmazza a tárgy és a hatály leírását és a szükséges fogalommeghatározásokat. A II. fejezet különböző időkereteken belül alkalmazandó villamosenergia-kereskedelmi szabályokat, valamint árképzési elveket állapít meg. Részletezi ezen túlmenően a kiegyenlítő szabályozási felelősséget és a kiegyenlítő, napon belüli, másnapi és határidős piacokat, a termelőlétesítmények között megvalósuló teherelosztást és igénybevételük csökkentését, valamint a fogyasztói reakció kérdését. A III. fejezet ismerteti a kapacitásallokációt, és annak az általános elveit, a szűk keresztmetszetek kezelését és az ajánlattételi övezeteket. A IV. fejezet részletesen meghatározza az ellátórendszer megfelelősége vonatkozásában a tagállami területeken alkalmazandó alapelveket, az ellátórendszer megfelelőségének európai szintű értékelésére vonatkozó szabályok elveit, valamint a kapacitásmechanizmus alkalmazására vonatkozó szabályokat. Az V. fejezet az átvitelirendszer-irányítókról, a villamosenergia-piaci ENTSO keretében folytatott uniós szintű együttműködésről szól. A fejezet meghatározza továbbá a regionális biztonsági koordinátorok fogalmát, működési területét és feladatát. A VI. fejezet meghatározza az elosztóhálózati engedélyesek közötti együttműködést és az elosztóhálózati engedélyesek európai szervezetének létrehozását. A VII. fejezet megállapítja az üzemi és kereskedelmi szabályzatra és iránymutatásokra vonatkozó szabályokat.
7. A javasolt rendelet melléklete részletesebben ismerteti a regionális biztonsági koordinátorok feladatait.

¹ ST 9578/17.

II. A TANÁCS ELŐKÉSZÍTŐ SZERVEIBEN VÉGZETT MUNKA

8. Az energetikai munkacsoport a 2017 július–novemberi időszak alatt megvizsgálta a bizottsági javaslatot és a kapcsolódó elnökségi kompromisszumos javaslatokat. A megbeszéléseket követően az elnökség több jelentős módosítást is eszközölt a szövegen.
9. A delegációk folytatják a rendelettervezetben foglalt különböző rendelkezések részletes elemzését. Mindazonáltal a delegációk úgy vélték, hogy a javasolt módosítások a megfelelő irányba mozdítják el a szöveget, nevezetesen a következőknek köszönhetően:
 - a meglévő fogalommeghatározások pontosítása és a hiányzó fogalommeghatározások pótlása,
 - az kiegyenlítő szabályozási felelősségről és az azon feltételekről szóló szövegrész tökéletesítése, amelyek alapján a tagállamok eltérést biztosíthatnak az kiegyenlítő energiára vonatkozó pénzügyi felelősség tekintetében.
 - a kiegyenlítőenergia-piac hatékonyabb megszervezése, a kiegyenlítő szabályozási energia elszámolására és az arra vonatkozó, illetve a kiegyenlítő szabályozási kapacitás beszerzésére és technikai ajánlattételi korlátokra vonatkozó megfelelőbb szabályok,
 - az ajánlattételi övezetek és konfigurációjuk, valamint az ENTSO-E, az átvitelrendszer-irányítók és a tagállamok szerepének meghatározása a folyamatban,
 - az ellátórendszer megfelelőségének nemzeti értékelésein túlmenően európai megfelelőségértékelés végzésének előírása,
 - a tagállamok kötelezése annak biztosítására, hogy a külföldi kapacitások konkrét követelmények esetén a belföldi kapacitásokra vonatkozó feltételekkel azonosak mellett járulhassanak hozzá a kívánt megfelelőségi szint eléréséhez,
 - a kapacitásmechanizmusok létrehozási elveinek megfelelőbb meghatározása és strukturálása,
 - az ENTSO-E feladatainak felülvizsgálata,
 - a regionális operatív központok regionális biztonsági koordinátorokká alakítása, a létrehozásról, megbízásról és feladatokról szóló szöveg újrafogalmazása,
 - új cikk beillesztése, amely meghatározza az elosztóhálózati engedélyesek európai szervezetére vonatkozó szabályokat és eljárásokat,
 - felhatalmazáson alapuló jogi aktusok helyett végrehajtási jogi aktusok előírása az üzemi és kereskedelmi szabályzatok létrehozására.

10. Az elnökség véleménye szerint a mellékletben foglalt szöveg kiegyensúlyozott kompromisszumot képvisel, amelynek túlnyomó részét a delegációk széles körben el tudnák fogadni. Mindazonáltal a következőkben ismertetett főbb kérdéseket még tovább kell vizsgálni és meg kell erősíteni, hogy megállapodást lehessen elérni. Az elnökség teljes mértékben tisztában van azzal, hogy egyes delegációk más aggályokat is felvethetnek. Ezért a következőkben szereplő szöveg a kompromisszumos szövegben szereplő és a felülvizsgálat során még nem teljes mértékben megvitatott konkrét problémafelvetések és más rendelkezések sérelme nélkül kerül benyújtásra.

Főbb lezáratlan kérdések és elnökségi kompromisszumos javaslatok:

a) Kapacitásallokáció, a szűk keresztmetszetek kezelését célzó intézkedések és az ajánlattételi övezetek meghatározása

A kapacitásallokációra vonatkozó szabályok előírják, hogy az ajánlattételi övezetek határán a maximális kapacitást kell biztosítani. Amennyiben ezt a kapacitást belső szűk keresztmetszet befolyásolja, az adott tagállamnak helyreállítási intézkedéssel kell a problémát megoldania. A tagállamok dönthetnek úgy is, hogy oly módon alakítják át az ajánlattételi övezetet, hogy az tükrözze az infrastruktúra szűk keresztmetszeit. A delegációk rámutattak, hogy az ajánlattételi övezet felosztása politikai jelentőséggel bír, és ezért a tagállamoknak továbbra is biztosítani kell a döntési jogot. Az elnökség azt javasolja, hogy hozzanak létre a maximális kapacitás határokon érvényes szintjére vonatkozó referenciaértéket, amelyet tiszteletben kell tiszteletben tartani. Az elnökség ezen túlmenően azt is javasolja, hogy az intézkedések végrehajtásához szükséges időszakot követően a tagállam választhassa meg, hogy felosztja-e az ajánlattételi övezetet vagy helyreállítási intézkedéssel kezeli a szűk keresztmetszet problémáját annak érdekében, hogy megfeleljen a meghatározott referenciaértéknek. Az elnökség azt javasolja, hogy az egész folyamat tekintetében határozzanak meg egyértelmű határidőt, és fenntartja, hogy amennyiben a referenciaértéket nem tartják be a folyamat végén, akkor a Bizottság határozatot hozhasson az adott tagállamban lévő ajánlattételi övezetek optimális felosztásáról.

b) Üzemi és kereskedelmi szabályzatok

Azon üzemi és kereskedelmi szabályzatok és iránymutatások jegyzéke, amelyek tekintetében a Bizottság felhatalmazást kap felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására, a harmadik energiaügyi csomagon alapul. E jegyzék alapján már több üzemi és kereskedelmi szabályzat került elfogadásra. Néhány delegáció felvetette azt, hogy a jegyzék talán nem kellően részletes, különösen a meglévő üzemi és kereskedelmi szabályzatok és iránymutatások módosítását illetően. Az elnökség azt javasolja, hogy a Bizottság 2025-ig jelentésben értékelje, hogy a meglévő üzemi és kereskedelmi szabályzatok mely elemeit lehetne hasznosan beépíteni az Unió jogalkotási aktusaiba a villamos energia belső piaca vonatkozásában. E jelentés és az üzemi és kereskedelmi szabályzatok módosítására vonatkozó felhatalmazások következetességének fenntartása érdekében az elnökség azt javasolja, hogy a felhatalmazást 2027 végéig korlátozzák.

III. ÖSSZEGZÉS

11. A fentiekre figyelemmel az elnökség felkéri az Állandó Képviselők Bizottságát az e feljegyzés mellékletében szereplő elnökségi kompromisszumos szöveg vizsgálatára, a delegációk által felvetett valamennyi lezáratlan kérdés megvitatására és arra, hogy a TTE Tanács (Energia) 2017. december 18-i ülésén elérendő általános megközelítés előkészítéseként jusson megállapodásra.
12. Az általános megközelítés alkotná a Tanács e javaslatra vonatkozó előzetes álláspontját, továbbá alapul szolgálna az Európai Parlamenttel folytatandó tárgyalások előkészítéséhez.

A bizottsági javaslathoz képest az első két módosított változaton (10681/2017 és 10681/17 REV 1) végzett változtatásokat **félkövér betűtípus** jelzi.

A második felülvizsgálatot követően bevitt új szövegrészt **félkövér aláhúzott betűtípus** jelöli.

Minden törölt részt [] (törölt szövegrész) jelöl.

2016/0379 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

a villamos energia belső piacáról

(átdolgozás)

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 194. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezetének a nemzeti parlamentek részére való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) A 714/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet² több alkalommal jelentősen módosult. Mivel most további módosításokra kerül sor, a szöveget az áttekinthetőség érdekében át kell dolgozni.
- (2) Az energiaunió célja, hogy a fogyasztók számára – legyen szó háztartásokról vagy vállalkozásokról – **megbízható**, biztonságos, fenntartható, versenyalapú és megfizethető módon kínáljon energiát. A villamosenergia-rendszert korábban vertikálisan integrált, gyakran köztulajdonú monopóliumok uralták, amelyek nagy teljesítményű, centralizált atomerőművekkel vagy fosszilis tüzelésű hőerőművekkel rendelkeztek. Az 1999 óta fokozatosan megvalósuló belső villamosenergia-piac célja, hogy az Unió valamennyi fogyasztója, azaz a lakosság és a vállalkozások számára egyaránt valós választási lehetőséget teremtsen, új üzleti lehetőségeket nyisson és bővítse a határokon átnyúló kereskedelmet, és ezáltal hatékonyságjavulást, versenypiaci árakat és magasabb szintű szolgáltatásokat teremtsen, továbbá hogy hozzájáruljon az ellátás biztonságához és fenntarthatóságához. A villamos energia belső piaca növelte a versenyt különösen nagykereskedelmi szinten, valamint a határokon átnyúló kereskedelmet is. A villamos energia belső piaca továbbra is a hatékony energiapiac alapja.
- (3) Európa energiarendszere az elmúlt évtizedek legmélyrehatóbb változásán megy keresztül, és a villamos energia piaca e változás egyik meghatározó eleme. [] **Ez a változtatás** új lehetőségeket **teremt és megkönnyíti** a kihívások megválaszolását a piaci szereplők számára. Ugyanakkor a műszaki fejlődés a fogyasztói részvétel és a határokon átívelő együttműködés új formáit teszi lehetővé.

² Az Európai Parlament és a Tanács 2009. július 13-i 714/2009/EK rendelete a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelme esetén alkalmazandó hálózati hozzáférési feltételekről és az 1228/2003/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 211., 2009.8.14., 15. o.).

- (3a) Ez a rendelet olyan szabályokat állapít meg, amelyek a villamos energia belső piacának működését hivatottak biztosítani és egyúttal beépítenek egyes, az kiegyenlítő szabályozásra és a teherelosztásra vonatkozó preferenciális szabályokat, valamint a kapacitásmechanizmus részét képező új termelési kapacitásokra vonatkozó CO2-kibocsátás küszöbértékét érintő követelményeket a megújuló energiaforrások és a környezetvédelmi politika fejlesztésének összefüggésében – különös tekintettel bizonyos megújuló erőművek energiatermelő létesítményeivel szembeni egyes preferenciális elbánásra vonatkozó külön szabályokra –, az kiegyenlítő szabályozási felelősséggel, a teherelosztással és -újraelosztással kapcsolatosan, hogy lehetővé tegyék e létesítmények piaci környezetben való működését.**
- (4) A gyakran koordináció nélkül véghez vitt állami beavatkozások eredményeként tovább torzult a nagykereskedelmi villamosenergia-piac, ami káros hatással van a beruházásokra és a határokon átnyúló kereskedelemre.
- (5) A múltban a villamos energia felhasználói passzív szerepet játszottak, és gyakran olyan szabályozott árakon jutottak villamos energiához, amelyek nem voltak közvetlen összefüggésben a piaccal. A jövőben meg kell teremteni annak lehetőségét, hogy a felhasználók teljes mértékben, más piaci szereplőkkel azonos feltételek mellett legyenek jelen a piacon. A jövő villamosenergia-rendszerének a megújuló energiaforrásokból előállított energia egyre nagyobb mértékű befogadása érdekében a rugalmasság minden lehetséges formáját ki kell használnia, különös tekintettel a fogyasztói reakciókra és az energiátárolásra. [] Emellett az energiahatékonyságot is ösztönöznie kell.
- (6) A piac integráltságának növekedése és a villamosenergia-termelés ingadozóbbá válása miatt fokozottabban kell koordinálni a nemzeti energiapolitikákat a szomszédos országokkal, és ki kell használni a villamos energiával való határokon átnyúló kereskedelem adta lehetőségeket.
- (7) A szabályozási keret fejlődött, és ma már lehetővé teszi a villamos energiával való uniós léptékű kereskedést. Ezt a fejlődést segítette több, a villamos energia piacának integrációját előmozdító üzemi és kereskedelmi szabályzat és iránymutatás kidolgozása. Ezek az üzemi és kereskedelmi szabályzatok és iránymutatások rendelkezéseket tartalmaznak a piacok működésére, a rendszerüzemeltetésre és a rendszerek közötti kapcsolatokra vonatkozóan. A teljes átláthatóság biztosítása és a jogbiztonság növelése érdekében a kiegyenlítő, a napon belüli, a másnapi és a határidős piaci időtávokhoz tartozó fő piacműködési és kapacitásallokációs elveket rendes jogalkotási eljárással, egyetlen jogi aktusba foglalva is el kell fogadni.

- (7a) A kiegyenlítő szabályozásra vonatkozó iránymutatás 13a. cikke olyan eljárást hoz létre, amelynek keretében az átvitelirendszer-irányítók feladataik egy részét vagy azok összességét harmadik felekre ruházhatják át. A megbízást adóátvitelirendszer-irányítók továbbra is felelősek maradnak az e rendelet szerinti kötelezettségeknek való megfelelésért. Hasonlóképpen a tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy egyes feladatok és kötelezettségek ellátását harmadik félre ruházzák át. Az ilyen átruházást a nemzeti szinten végrehajtásra kerülő feladatokra és kötelezettségekre (például a kiegyenlítőenergia-elszámolás) kell korlátozni. Az átruházás korlátozása nem vezethet a meglévő nemzeti intézkedések szükségtelen változásaihoz. Ugyanakkor az átvitelirendszer-irányítóknak továbbra is felelőseknek kell maradniuk [az átdolgozott villamosenergia-irányelv] 40. cikke alapján rájuk bízott feladatok teljesítéséért.**
- (7b) A kiegyenlítő szabályozásra vonatkozó iránymutatás 18., 30. és 32. cikke kimondja, hogy a kiegyenlítő szabályozási energiával kapcsolatos szabványos és egyedi termékek árképzési módszerének pozitív ösztönzőket kell teremtenie a piaci szereplők számára, hogy fenntartsák a rendszer egyensúlyát és/vagy elősegítsék kiegyenlítőenergia-számítási területeik rendszeregyensúlyának helyreállítását, valamint csökkentsék a rendszer menetrendtől való eltéréseit és a társadalmat terhelő költségeket. Az árképzési megközelítésnek a fogyasztói reakció és az üzembiztonsági korlátozás alá eső egyéb kiegyenlítő szabályozási források gazdaságos felhasználására kell törekednie. A kiegyenlítő szabályozási kapacitás beszerzése során használt árképzési módszernek a fogyasztói reakció és az üzembiztonsági korlátozás alá eső egyéb kiegyenlítő szabályozási források gazdaságos felhasználására kell törekednie.**
- (7c) A kiegyenlítőenergia-piacok integrációjának meg kell könnyítenie a napon belüli piac hatékony működését annak érdekében, hogy a piaci szereplőknek lehetőségük legyen a valós időhöz a lehető legközelebbi kiegyenlítésre a kiegyenlítő szabályozási energiának a kiegyenlítő szabályozásra vonatkozó iránymutatás 24. cikkében meghatározott kapuzárási időpontjának megfelelően. Az átvitelirendszer-irányítóknak csupán a napon belüli piac után fennmaradó kiegyenlítő energiát kell szabályozniuk a kiegyenlítőenergia-piacokon. A kiegyenlítő szabályozásra vonatkozó iránymutatás 53. cikke előírja, hogy a kiegyenlítőenergia-elszámolási időszakot európai szinten össze kell hangolni (15 perc). E harmonizáció várhatóan elősegíti majd a napon belüli kereskedelmet és számos, azonos szállítási idővel rendelkező kereskedelmi termék fejlesztését mozdítja elő.**

(7d) Annak érdekében, hogy az átvitelirendszer-irányítók hatékonyan és gazdaságosan, valamint piaci alapon tudják beszerezni és használni a kiegyenlítő szabályozási kapacitást, a piac integrációjának megerősítésére van szükség. A kiegyenlítő szabályozásra vonatkozó iránymutatás IV. címe e tekintetben a következő három módszert hozza létre, amelyek segítségével költség-haszon elemzés alapján az átvitelirendszer-irányítók az övezetközi kapacitást kiegyenlítő kapacitás cseréjére vagy rendszerszintű tartalékok megosztására használhatják: az együttesen optimalizált eljárás, a piaci alapú allokációs eljárás és a gazdaságossági elemzésen alapuló allokáció. Az együttesen optimalizált allokációs eljárás másnapi alapon alkalmazandó, míg a piaci alapú allokációs eljárás akkor végezhető el, ha a szerződést legfeljebb egy héttel a kiegyenlítő szabályozási kapacitás nyújtása előtt kötötték, a gazdaságossági elemzésen alapuló allokációt pedig akkor, ha a szerződést több mint egy héttel a kiegyenlítő szabályozási kapacitás nyújtása előtt kötötték, feltéve, hogy a allokált mennyiség korlátozott, és az értékelést minden évben elvégzik. Azt követően, hogy az illetékes szabályozó hatóságok jóváhagyták az övezetközi kapacitás allokációs eljárására vonatkozó módszertant, a tapasztalatszerzés és a többi átvitelirendszer-irányító általi jövőbeli zökkenőmentes alkalmazás céljából két vagy több átvitelirendszer-irányító előzetesen is jogosult bevezetni a módszertan alkalmazását. Egy ilyen módszer alkalmazását – amennyiben az létezik – mindazonáltal össze kell hangolni valamennyi átvitelirendszer-irányító tekintetében, a piaci integráció elősegítése céljából.

(7e) A kiegyenlítő szabályozásra vonatkozó iránymutatás V. címe értelmében a kiegyenlítőenergia-elszámolás általános célja biztosítani, hogy a mérlegkörfelelősök hatékony módon támogassák a rendszer egyensúlyát, és hogy a piaci szereplők ösztönzést kapjanak a rendszer egyensúlyának fenntartására és/vagy helyreállításának elősegítésére. Annak érdekében, hogy a kiegyenlítő szabályozási piacok és az általános energiarendszer alkalmassá váljon a változékony megújuló energiaforrások növekvő arányának integrációjára, a kiegyenlítőenergia-egységeknek a villamos energia valósidejű értékét kell tükrözniük.

- (7f) A kapacitáselosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó iránymutatás³ részletes iránymutatásokat nyújt a másnapi és a napközbeni piacok tekintetében az övezetközi kapacitásallokációra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozóan, ezen belül kitér az ajánlattételi övezetekben egyidejűleg elérhető kapacitásmennyiségének meghatározására alkalmas közös módszerek létrehozására vonatkozó követelményekre, a hatékonyság mérésére szolgáló kritériumokra, valamint az ajánlattételi övezetek meghatározására vonatkozó felülvizsgálati eljárásra. Az iránymutatás 32. és 34. cikke szabályokat állapít meg az ajánlattételi övezetek konfigurációjára vonatkozóan, a 41. és 54. cikke harmonizált felső és alsó korlátot állapít meg a másnapi és a napon belüli időtávhoz tartozó elszámolóórák tekintetében, az 59. cikke tartalmazza az övezetközi, napon belüli piac kapuzárási időpontjaira vonatkozó szabályokat, a 74. cikke pedig ismerteti a teher-újraelosztási és ellenkereskedelmi költségek megosztásával kapcsolatos módszerekre vonatkozó iránymutatásokat.**
- (7g) A határidős kapacitásallokációra vonatkozó iránymutatás⁴ részletes szabályokat tartalmaz a következők tekintetében: a határidős piacok övezetközi kapacitásallokációja, a hosszú távú övezetközi kapacitás meghatározására alkalmas közös módszerek létrehozása, a hosszú távú átviteli jogokat biztosító európai szintű egyetlen egységes allokációs platform létrehozása, valamint a hosszú távú átviteli jogok határidős kapacitásallokációra való cseréjének lehetősége vagy a piaci szereplők közötti átadása. Az iránymutatás 30. cikke meghatározza a határidős fedezeti termékekre vonatkozó szabályokat.**
- (7h) A termelőegységek követelményeire vonatkozó üzemi és kereskedelmi szabályzat⁵ meghatározza a villamosenergia-termelő létesítmények – vagyis a szinkron villamosenergia-termelő berendezések, az erőműparkok és a tengeri erőműparkok – összekapcsolt rendszerre történő hálózati csatlakozásának követelményeit. Ezért a szabályzat segítségével biztosíthatók a villamos energia belső piacán a tisztességes verseny feltételei, a rendszerbiztonság és a megújuló energiaforrások integrálása, valamint megkönnyíthető a villamos energia Unió-szerte folytatott kereskedelme. Az üzemi és kereskedelmi szabályzat 66. és 67. cikke megállapítja a villamosenergia-termelésben megjelenő új technológiákra alkalmazandó szabályokat.**

³ A Bizottság 2015. július 24-i (EU) 2015/1222 rendelete a kapacitáselosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó iránymutatás létrehozásáról (HL L 197., 2015.7.25., 24. o.).

⁴ A Bizottság 2016. szeptember 26-i (EU) 2016/1719 rendelete a hosszú távú kapacitáselosztásra vonatkozó iránymutatás létrehozásáról (HL L 259., 2016.9.27., 42. o.);

⁵ A Bizottság 2016. április 14-i (EU) 2016/631 rendelete a termelőegységek hálózati csatlakozási követelményeire vonatkozó üzemi és kereskedelmi szabályzat létrehozásáról.

- (8) Alapvető piaci elvként kell kimondani, hogy a villamos energia árának a keresleten és a kínálaton kell alapulnia. Az áraknak jelezniük kell, mikor van szükség villamos energiára, és piaci alapon ösztönzést kell biztosítaniuk a rugalmasság forrásaira, köztük a rugalmas termelőkapacitásokra, a rendszerösszekötőkre, a fogyasztói reakcióra és az energiatárolásra irányuló beruházások számára.
- (9) [] **Míg az energiaunió céljai közé tartozik** a villamosenergia-ágazat dekarbonizálása és az, hogy a megújuló energia fokozatosan a piac jelentős részévé váljon, az is alapvetően fontos, hogy a piac megszüntesse a határokon átnyúló kereskedelem jelenleg meglévő akadályait, és ösztönözze a háttér-infrastruktúrára, például a rugalmasabb termelőkapacitásokra, a rendszerösszekötőkre, a fogyasztói reakcióra és az energiatárolásra irányuló beruházásokat. Az időben változó és térben megoszló (elosztott) termelésre való áttérés támogatása és annak biztosítása érdekében, hogy az Unió villamosenergia-piacai a jövőben is az energiapiaci elvek alapján működjenek, figyelmet érdemelnek a rövid határidős piacok és a hiányállapotok árképzés.
- (10) Azáltal, hogy több erőforrás – és különösen a rugalmasabbak – esetében teszik lehetővé a teljes piaci részvételt, a rövid határidős piacok növelik a likviditást és a versenyt. A hatékony hiányállapotok árképzés arra fogja ösztönözni a piaci szereplőket, hogy akkor legyenek jelen a piacon, amikor arra a legnagyobb szükség van, és biztosítja, hogy az érintett piaci szereplők költségei megtérüljenek a nagykereskedelmi piacon. Ezért kiemelten fontos biztosítani, hogy amennyire csak lehetséges, az igazgatási intézkedéseken alapuló és a rejtett maximálárak megszűnjenek, és a hiányállapotok árai a nem szolgáltatott energia értékéig emelkedhessenek. Ha teljes mértékben beágyazódnak a piaci struktúrába, a rövid határidős piacok és a szűkösségen alapuló árképzés segíthet abban, hogy az ellátásbiztonság garantálása ne igényeljen más intézkedéseket, például kapacitásmechanizmusokat. Ugyanakkor a szűkösségen alapuló, maximálárak nélküli nagykereskedelmi piaci árképzés nem eredményezheti a végső felhasználókra, különösen a háztartásokra és a kis- és középvállalkozásokra háruló árak kiszámíthatatlanná és instabillá válását.

- (11) **A 107., 108. és 109. cikkben foglalt uniós állami támogatási szabályok tiszteletben tartása mellett** az alapvető piaci elvektől, például a kiegyenlítő szabályozási felelősség, a piaci alapú teherelosztás vagy [] -újraelosztás elvétől való eltérés tompítja a rugalmassági jelzéseket, és gátolja működésükben az olyan megoldásokat, mint az energiatárolás, a fogyasztói reakció vagy a piaci szereplők közösségekbe tömörült piaci jelenléte. Bár egyes piaci szereplők esetében a szükségtelen adminisztratív terhek elkerülése még mindig szükségessé tesz ilyen típusú eltéréseket, a széles hatókörű, teljes technológiákra kiterjedő eltérések nem egyeztethetők össze a piaci alapú hatékony dekarbonizálási **folymat céljával** [], ezért meg kell őket szüntetni és helyettük célzottabb intézkedéseket kell bevezetni.
- (12) A villamos energia belső piacán kialakuló valódi verseny előfeltétele a megkülönböztetéstől mentes és átlátható hálózathasználati díj, beleértve az átviteli hálózat rendszerösszekötő távvezetékének használatát is. **A rendszerösszekötő kapacitások koordinálatlan megszorításai egyre nagyobb mértékben korlátozzák a villamos energia tagállamok közötti cseréjét, és komoly akadályt jelentenek a villamos energia belső piacának működése szempontjából.** A [] **rendszerösszekötők** rendelkezésre álló kapacitását **ezért** a biztonságos hálózatüzemeltetés biztonsági szabványainak megfelelő legmagasabb szintben – **többek között az (n-1) biztonsági jellemző tiszteletben tartásával** – kell meghatározni. **Az e szintet meghaladó korlátozások csak egy olyan korlátozott átmeneti időszak tekintetében fogadhatók el, amely a nemzeti rendszereknek az uniós jogszabályokban foglalt követelmények szerinti kiigazításához szükséges.**
- (13) Fontos kiküszöbölni a verseny azon torzulásait, amelyek a tagállamokban az átvitelrendszer-irányítók által alkalmazott biztonsági, üzemeltetési és tervezési szabványok különbözőségéből fakadnak. Ezenkívül szükséges, hogy a piaci szereplők számára átláthatóak legyenek a rendelkezésre álló átviteli kapacitásokra vonatkozó információk, valamint azon biztonsági, üzemeltetési és tervezési szabványok, amelyek befolyásolják a rendelkezésre álló átviteli kapacitásokat.

- (14) A szükséges beruházások megvalósulásának elősegítése érdekében az áraknak arról is jelzéseket kell adniuk, hogy hol van a legnagyobb szükség villamos energiára. Övezetekre oszló villamosenergia-rendszerben a területspecifikus árjelzések helyessége szükségessé teszi, hogy az ajánlattételi övezetek meghatározása átlátható eljárás keretében, koherens, objektív és megbízható módon történjék. Annak érdekében, hogy az Unió villamosenergia-rendszere hatékonyan legyen üzemeltethető és tervezhető, és az új termelőkapacitások, a fogyasztói reakció és az átviteli infrastruktúra valós árjelzéseket kapjanak, az ajánlattételi övezeteknek tükrözniük kell a strukturális szűk keresztmetszeteket. Különösen fontos, hogy a belső szűk keresztmetszetek megszüntetése érdekében ne kerülhessen sor az övezetközi kapacitás csökkentésére.
- (15) A hatékony [] piac integráció [] szükségessé teszi a határokon átnyúló kereskedelmet akadályozó tényezők szisztematikus felszámolását, aminek köszönhetően megszűnik a piac széttagoaltsága, és lehetővé válik, hogy az Unión belüli energiafelhasználók maradéktalanul kihasználják az integrált villamosenergia-piacok és a verseny előnyeit.
- (16) E rendeletnek a díjszabásra és a kapacitásallokációra vonatkozó alapelveket kell megállapítania, előírva ugyanakkor a további, idevágó elveket és módszereket részletező iránymutatások elfogadását annak érdekében, hogy lehetővé tegye a gyors alkalmazkodást a megváltozott körülményekhez.
- (17) A szűk keresztmetszet által jelentett problémák kezelése során pontos gazdasági jelzéseket kell adni az átvitelirendszer-irányítók és a piaci szereplők számára, és a problémakezelésnek piaci mechanizmusokon kell alapulnia.
- (18) Nyitott versenypiacon a hálózatukon határkeresztező villamosenergia-áramlásokat befogadó átvitelirendszer-irányítóknak a felmerülő költségeikért megfelelő ellentételezést kell kapniuk azon átvitelirendszer-irányítóktól, akiknek hálózatából a határkeresztező villamosenergia-áramlás ered, illetve akiknek hálózatában végződik.
- (19) Az átvitelirendszer-irányítók közötti ellentételezésből eredő ki- és befizetéseket az országos hálózati díjak kialakításakor figyelembe kell venni.

- (20) A határkeresztező hálózati hozzáférésért fizetendő tényleges összeg számottevően változhat az érintett átvitelrendszer-irányítótól függően, valamint a tagállamokban alkalmazott díjszabási rendszer struktúrájában meglévő különbségek eredményeként. Ezért a kereskedelem torzulásának elkerülése érdekében szükséges bizonyos fokú harmonizáció.
- (21) Szabályokat kell alkotni a szűk keresztmetszeteket kezelő eljárásokból származó bevételek felhasználásáról, hacsak a rendszerösszekötő különleges jellege nem indokolja a mentességet e szabályok alól.
- (22) Ahhoz, hogy a piaci szereplők egyenlő feltételek mellett versenghessenek egymással, a hálózati díjakat úgy kell alkalmazni, hogy az az elosztás szintjén csatlakozó termeléssel szemben sem pozitív, sem negatív értelemben ne valósítson meg megkülönböztetést az átvitel szintjén csatlakozó termeléshez képest. A díjak alkalmazása nem kezelheti hátrányosan az energiatárolást, nem ösztönözhetnek a fogyasztói reakcióban való részvétel mellőzésére, és nem akadályozhatják az energiahatékonyság javítását.
- (23) A díjmegállapítás átláthatóságának és összehasonlíthatóságának növelése érdekében azokban az esetekben, amikor a kötelező harmonizáció nem tűnik kívánatosnak, helyénvaló, hogy az [a 713/2009/EK rendelet átdolgozása a COM(2016) 863/2 javaslat szerint] rendelettel létrehozott Energiaszabályozók Európai Együttműködési Ügynöksége (a továbbiakban: Ügynökség) [] **legjobb gyakorlatokról szóló jelentést** adjon ki a díjmegállapítás módszertanáról.
- (24) A transzeurópai villamosenergia-hálózatra irányuló beruházások optimalizálása, valamint a nemzeti szintű prioritások hiánya miatt gazdaságilag életképes módon megvalósíthatatlan rendszerösszekötő-létesítési projektek jelentette kihívások kezelése érdekében a rendszerösszekötő-túlterhelési díjakból befolyó összegek felhasználásának kérdéskörét át kell gondolni, és az ilyen jellegű díjakból befolyó összegeket a rendszerösszekötő kapacitások rendelkezésre állásának garantálásához, illetőleg e kapacitások fenntartásához és növeléséhez történő **hozzájárulás**[] céljára kell felhasználni.

- (25) A villamosenergia-átviteli hálózat optimális üzemeltetésének biztosítása érdekében, valamint abból a célból, hogy az Unión belül lehetővé váljon a határokon átnyúló villamosenergia-kereskedelem és -ellátás, létre kell hozni a Villamosenergia-piaci átvitelrendszer-irányítók Európai Hálózatát (villamosenergia-piaci ENTSO). A villamosenergia-piaci ENTSO feladatait az uniós versenyjogi szabályokkal összhangban köteles végezni, amelyeket továbbra is alkalmazni kell a villamosenergia-piaci ENTSO határozataira. Feladatainak jól meghatározottnak, és munkamódszereinek olyannak kell lenniük, hogy biztosítsák a hatékonyságot, az átláthatóságot és a villamosenergia-piaci ENTSO reprezentativitását. A villamosenergia-piaci ENTSO által elkészített üzemi és kereskedelmi szabályzatoknak nem célja, hogy a határokon nem átnyúló hálózatok tekintetében szükséges nemzeti üzemi és kereskedelmi szabályzatok helyébe lépjenek. Minthogy regionális szintű megközelítéssel hatékonyabban lehet eredményeket elérni, az átvitelrendszer-irányítóknak az átfogó együttműködési struktúrán belül regionális struktúrákat kell létrehozniuk, miközben gondoskodnak arról, hogy a regionális szintű tevékenység eredményei összhangban legyenek az uniós szintű üzemi és kereskedelmi szabályzatokkal és a nem kötelező érvényű tízéves hálózatfejlesztési tervekkel. A tagállamoknak regionális szinten támogatniuk kell az együttműködést, és figyelemmel kell kísérniük a hálózat hatékonyságát. A regionális szintű együttműködésnek összeegyeztethetőnek kell lennie a versenyképes és hatékony belső villamosenergia-piac irányába tett lépésekkel.
- (26) A villamosenergia-piaci ENTSO-nak el kell végeznie az ellátórendszer megfelelőségének megbízható közép- és hosszú távú uniós szintű értékelését annak érdekében, hogy objektív alapok álljanak rendelkezésre a megfelelőséggel kapcsolatos aggályok értékeléséhez. Az ellátórendszer megfelelőségével kapcsolatos azon problémákat, amelynek megoldására a kapacitásmechanizmusok irányulnak, [] **az ellátórendszer megfelelőségének megbízhatóan koordinált nemzeti és európai szintű értékelésére kell alapozni.**

- (27) Az erőforrások megfelelőségére vonatkozó közép- és hosszú távú (az évestől a tízévesig terjedő) értékelés célja eltér az [a kockázatokra való felkészülésről szóló rendelet a COM(2016) 862 javaslat szerint] rendelet 9. cikkében meghatározott szezonális (hat hónapos) kitekintések céljától. A közép- és hosszú távú értékelések elsősorban annak eldöntésére szolgálnak, hogy szükség van-e kapacitásmechanizmusokra, míg a szezonális kitekintések olyan, a következő hat hónapban esetleg felmerülő kockázatokra hívják fel a figyelmet, amelyek valószínűsíthetően a villamosenergia-ellátás helyzetének jelentős romlásához vezetnek. A [] **regionális biztonsági koordinátorok** emellett a villamosenergia-ágazatbeli átvitelrendszer-irányításra vonatkozó uniós jogszabályokban meghatározott regionális megfelelőségértékelést is végzik. Ezek a rendszerüzemeltetés során használt, nagyon rövid távú (az egyhetestől az egynaposig terjedő időszakokra vonatkozó) megfelelőségértékelések.
- (28) A tagállamoknak a kapacitásmechanizmusok bevezetése előtt fel kell mérniük azokat az esetleges szabályozási torzulásokat, amelyek hozzájárultak az ellátórendszer megfelelőségével kapcsolatos problémák kialakulásához. Elő kell írni számukra, hogy elfogadják az azonosított torzulások kiküszöbölését célzó intézkedéseket, ideértve azok végrehajtásának időütemezését is. Kapacitásmechanizmusok csak azon [] problémák tekintetében vezethetők be, amelyek a szóban forgó torzulások kiküszöbölése révén nem kezelhetők.
- (29) Azon tagállamoknak, amelyek kapacitásmechanizmusokat szándékoznak bevezetni, az ellátórendszer megfelelőségével kapcsolatos célkitűzéseiket átlátható és ellenőrizhető eljárás során kell meghatározniuk. A tagállamoknak rendelkezniük kell azzal a lehetőséggel, hogy saját maguk számára meghatározzák az ellátásbiztonság biztosítani kívánt szintjét.

- (30) Meg kell határozni a kapacitásmechanizmusok főbb elveit. A már bevezetett kapacitásmechanizmusokat a szóban forgó elvek fényében felül kell vizsgálni. Amennyiben az ellátórendszer megfelelőségének európai és **nemzeti** szintű értékelése során az a megállapítás születik, hogy nincsenek a megfelelőségi problémák, nem vezethető be új kapacitásmechanizmus, és a már bevezetett mechanizmusok keretében nem tehetők új kötelezettségvállalások a kapacitások tekintetében. Az állami támogatások ellenőrzésére vonatkozó, az EUMSZ 107–109. cikke szerinti szabályok betartása minden esetben kötelező.
- (31) Meg kell határozni a tartalékolási rendszerektől eltérő kapacitásmechanizmusokban való határokon átnyúló, hatékony részvétel megkönnyítésének részletes szabályait. A határok különböző oldalain működő átvitelirendszer-irányítóknak meg kell könnyíteniük az érdekelt termelők számára a más tagállamok kapacitásmechanizmusában való részvételt. Ezért meg kell határozniuk, legfeljebb mekkora kapacitás tekintetében van lehetőség határon túli részvételre, lehetővé kell tenniük a részvételt, és ellenőrizniük kell a rendelkezésre állást. A nemzeti szabályozó hatóságoknak érvényesíteniük kell a határokon átnyúló szabályokat a tagállamokban.
- (32) Figyelembe véve a nemzeti energiarendszerek közötti különbségeket és a meglévő villamosenergia-hálózatok műszaki korlátait, a piaci integráció irányába történő előrelépés gyakran leginkább regionális szinten érhető el. Az átvitelirendszer-irányítók közötti regionális együttműködést ezért meg kell erősíteni. A hatékony együttműködés biztosítása érdekében az új szabályozási keretnek erősebb regionális irányítást és szabályozási felügyeletet kell előíranyoznia, és ennek érdekében meg kell erősítenie az Ügynökség döntéshozatali hatáskörét a határokon átnyúló ügyekben. Emellett válsághelyzetekben, valamint az ellátás biztonságának növelése és a piaci torzulások korlátozása érdekében is szorosabb tagállami együttműködésre lehet szükség.

- (33) Az átvitelirendszer-irányítók közötti regionális szintű koordináció hivatalossá vált azáltal, hogy az átvitelirendszer-irányítóknak kötelezően részt kell venniük a regionális biztonsági koordinátorok munkájában, amelyet **tovább kell fejleszteni** [] a villamosenergia-rendszerek integrációjának fokozását támogatandó, biztosítva hatékony és biztonságos működésüket az egész Unióban.
- (34) A [] **regionális biztonsági koordinátorok** működési területét úgy kell meghatározni, hogy az átvitelirendszer-irányítók működésének koordinálását nagyobb kiterjedésű területen **segíthessék elő** [].
- (35) [] [] **A regionális biztonsági koordinátoroknak** azokban az esetekben **kell feladatokat ellátniuk** [], amelyekben a regionális szintű fellépés hozzáadott értéket képvisel a nemzeti szintű fellépéshez képest. A [] **regionális biztonsági koordinátorok feladatkörének** [] ki kell terjednie a regionális biztonsági koordinátorok általa **rendszerirányítási iránymutatások alapján**⁶ végzett feladatokra, valamint a rendszerüzemeltetéssel, a piac működésével és a kockázatokra való felkészüléssel kapcsolatos további feladatokra. A [] **regionális biztonsági koordinátorok feladatköre** nem [] terjedhet ki a villamosenergia-rendszer valós idejű irányítására.
- (36) [] **A regionális biztonsági koordinátoroknak** elsősorban a rendszer üzemeltetésével és a piac működésével kapcsolatos regionális érdekeket kell képviselniük, szemben bármely egyedi jogalany érdekeivel. Ezért [] **a regionális biztonsági koordinátorokra** egyrészt olyan [] jogkört kell ruházni, amely azon intézkedések **támogatásához szükséges**, [] amelyeket a rendszerirányítási régióban működő átvitelirendszer-irányítóknak bizonyos feladatok ellátásához kell meghozniuk, másrészt a fennmaradó feladatok tekintetében megerősített tanácsadói szerepet kell számukra előírni.

⁶ A Bizottság 2017. augusztus 2-i (EU) 2017/1485 rendelete a villamosenergia-átviteli hálózat üzemeltetésére vonatkozó iránymutatás megalkotásáról (HL L 220., 2017.8.25., 1. o.);

- (37) A villamosenergia-piaci ENTSO-nak biztosítani kell a [] **regionális biztonsági koordinátorok** intézkedéseinek a régiók határain átívelő koordinációját.
- (38) Az uniós villamosenergia-elosztó hálózatok hatékonyságának növelése, valamint az átvitelrendszer-irányítók és a villamosenergia-piaci ENTSO közötti szoros együttműködés biztosítása érdekében létre kell hozni az uniós elosztóhálózati engedélyesek európai szervezetét. Az uniós elosztóhálózati engedélyesek európai szervezete feladatainak jól meghatározottaknak kell lenniük, munkamódszereinek pedig biztosítaniuk kell a hatékonyságot, az átláthatóságot és az uniós elosztóhálózati engedélyesek reprezentativitását. Az uniós elosztóhálózati engedélyesek európai szervezetének szükség esetén szorosan együtt kell működnie a villamosenergia-piaci ENTSO-val az üzemi és kereskedelmi szabályzatok kidolgozása és végrehajtása során, valamint iránymutatást kell adnia többek között az elosztott energiatermelésnek és az energiátárolásnak az elosztóhálózatokba való integrálása tekintetében, illetve más, az elosztóhálózatok irányításához kapcsolódó területeken. **Az uniós elosztóhálózati engedélyesek európai szervezetének emellett kellően figyelembe kell vennie azokat a sajátosságokat, amelyek az elosztórendszerekhez csatlakozó felhasználói irányú átviteli rendszerek jellegéből fakadnak azokon a szigeteken, amelyek nem csatlakoznak rendszerösszekötőkkel más átviteli rendszerekhez.**
- (39) Meg kell erősíteni az átvitelrendszer-irányítók közötti együttműködést és koordinációt a határokon átnyúló átviteli hálózatokhoz való tényleges és átlátható hozzáférés biztosítására és fenntartására vonatkozó üzemi és kereskedelmi szabályzatok létrehozása céljából, valamint hogy a környezet szempontjainak megfelelő figyelembevétele mellett biztosítva legyen az uniós átviteli rendszer összehangolt és kellőképpen előrettekintő tervezése és folyamatos műszaki fejlődése, beleértve a rendszerösszekötő kapacitások kialakítását is. Ezeknek az üzemi és kereskedelmi szabályzatoknak összhangban kell lenniük a természetüknél fogva kötelező erővel nem rendelkező és az Ügynökség által kidolgozott keretjellegű iránymutatásokkal (keret-jellegű iránymutatások). Az Ügynökségnek részt kell vennie az üzemi és kereskedelmi szabályzatok tervezetének tényeken alapuló felülvizsgálatában – beleértve azoknak a keretjellegű iránymutatásoknak való megfelelését –, és javasolhatja a szabályzatok Bizottság általi elfogadását. Az Ügynökségnek célszerű megvizsgálnia az üzemi és kereskedelmi szabályzatok javasolt módosításait, és jogosultnak kell lennie arra, hogy Bizottság általi elfogadásukat javasolja. Az átvitelrendszer-irányítóknak ezeknek az üzemi és kereskedelmi szabályzatoknak megfelelően kell működtetniük hálózataikat.

- (40) A villamos energia belső piacának zavartalan működése érdekében olyan eljárások kidolgozásáról kell rendelkezni, amelyek lehetővé teszik, hogy a Bizottság többek között a díjszabásra és a kapacitásallokációra vonatkozó határozatokat és iránymutatásokat fogadjon el, biztosítva egyúttal a tagállamok szabályozó hatóságainak bevonását e folyamatba, adott esetben európai szövetségükön keresztül. A szabályozó hatóságok – a tagállamok más érintett hatóságaival együtt – fontos szerepet játszanak a villamos energia belső piacának megfelelő működése elősegítésében.
- (41) Valamennyi piaci szereplőnek érdeke fűződik a villamosenergia-piaci ENTSO jövőbeli tevékenységéhez. Ezért a hatékony konzultáció alapvető fontosságú, és a konzultációs folyamat elősegítésére és észszerűsítésére létrehozott meglévő struktúráknak, például a nemzeti szabályozóknak vagy az Ügynökségnek fontos szerepet kell betölteniük.
- (42) A teljes uniós villamosenergia-átviteli hálózat nagyobb átláthatóságának biztosítása érdekében a villamosenergia-piaci ENTSO-nak nem kötelező érvényű, az Unió egészére kiterjedő, tízéves hálózatfejlesztési tervet (az Unió egészére kiterjedő hálózatfejlesztési terv) kell készítenie és kiadnia, továbbá azt rendszeresen frissítenie kell. E hálózatfejlesztési tervbe bele kell foglalni a kereskedelmi vagy ellátásbiztonsági szempontból releváns, megvalósítható villamosenergia-átviteli-hálózatokat és a szükséges regionális rendszerösszekötőket.
- (43) Az üzemi és kereskedelmi szabályzatok kidolgozása és elfogadása során szerzett tapasztalatok azt mutatják, hogy a kidolgozási folyamatot érdemes észszerűsíteni annak egyértelművé tételével, hogy az Ügynökségnek – a Bizottságnak való benyújtás előtt – joga van [] **jóváhagyni** a villamosenergia-ipari üzemi és kereskedelmi szabályzatok tervezeteit.

- (44) Az új, jelentős infrastruktúra létrehozására irányuló beruházásokat erőteljesen ösztönözni kell, miközben azonban gondoskodni kell a villamos energia belső piacának megfelelő működéséről is. Annak érdekében, hogy a mentességet élvező egyenáramú rendszerösszekötők erőteljesebb pozitív hatást gyakoroljanak a versenyre és az ellátás biztonságára, már a projekttervezés során vizsgálni kell a piaci érdeklődést, és szabályokat kell elfogadni a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozóan. Amennyiben az egyenáramú rendszerösszekötő több tagállam területén helyezkedik el, a határokon átnyúló következmények jobb figyelembevétele és az ügyvitel megkönnyítése érdekében a mentesség iránti kérelmet végső esetben az Ügynökségnek kell kezelnie. Ezen túlmenően a jelentősebb mentesített infrastruktúra-projektek kivitelezésének a szokásostól eltérő kockázati profilja miatt az ellátási és termelési érdekeltségekkel rendelkező vállalkozások ideiglenes eltérésben kell, hogy részesüljenek a teljes szétválasztás szabályaitól a szóban forgó projektek tekintetében. Az 1228/2003/EK rendelet⁷ értelmében adott mentességek a mentesség megadásáról szóló határozatban szereplő lejárat dátumig alkalmazandók.
- (45) A piacba vetett bizalom megerősítése érdekében a piac résztvevőit biztosítani kell afelől, hogy a visszaélésszerű magatartások hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókat vonnak maguk után. A hatáskörrel rendelkező hatóságokat olyan hatáskörökkel kell felruházni, amelyek révén hatékonyan ki tudják vizsgálni a vélt piaci visszaéléseket. Ezért szükséges, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóságok hozzáférjenek azokhoz az adatokhoz, amelyekből megismerhetik az ellátóvállalkozások operatív döntéseit. A villamosenergia-piacon számos fontos döntést a termelők hoznak meg; ezért kívánatos, hogy a termelők a hatáskörrel rendelkező hatóságok számára egy meghatározott ideig biztosítsák az ezzel összefüggő információk hozzáférhetőségét és könnyű elérését. Ezenfelül a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak rendszeresen nyomon kell követniük, hogy az átvitelrendszer-irányítók betartják-e a szabályokat. Azokat a kis kapacitású termelőket, amelyek esetében kizárható a piac torzításának képessége, mentesíteni kell e kötelezettség alól.

⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 2003. június 26-i 1228/2003/EK rendelete a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelme esetén alkalmazandó hálózati hozzáférési feltételekről (HL L 176., 2003.7.15., 1. o.).

- (46) A tagállamok és a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok számára elő kell írni, hogy a Bizottsággal közöljék a releváns információkat. Ezen információkat a Bizottság bizalmasan kezeli. Amennyiben szükséges, a Bizottság a vonatkozó információkat kérheti közvetlenül az érintett vállalkozásoktól is, feltéve, hogy a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságokat erről tájékoztatja.
- (47) A tagállamoknak szabályokat kell megállapítaniuk az e rendelet rendelkezéseinek megsértése esetén alkalmazandó szankciókról, és biztosítaniuk kell ezek végrehajtását. E szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük.
- (48) A tagállamoknak, [] az Energiaközösség szerződő feleinek **és azon egyéb harmadik országoknak, amelyek alkalmazzák e rendeletet vagy pedig az európai kontinentális szinkronterület részét képezik,** [] szorosan együtt kell működniük az integrált villamosenergia-kereskedelmi régió kialakításával kapcsolatos valamennyi kérdésben, és nem hozhatnak olyan intézkedéseket, amelyek veszélyeztetik a villamosenergia-piacok további integrációját, illetve a tagállamok és a szerződő felek ellátásbiztonságát.

- (49) A piac hatékony működéséhez szükséges harmonizáció minimális szintjének biztosítása érdekében a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el a piaci integráció szempontjából alapvető fontosságú területeken. Ide tartozik többek között [] az üzemi és kereskedelmi szabályzatok és az iránymutatások elfogadása és módosítása, valamint az új rendszerösszekötőkre vonatkozó mentességi rendelkezések alkalmazása. Különösen fontos, hogy a Bizottság az előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, többek között szakértői szinten, és hogy e konzultációkra a jogalkotás minőségének javításáról szóló 2016. április 13-i intézményközi megállapodásnak⁸ megfelelően kerüljön sor. A [] **végrehajtási** jogi aktusok előkészítésében való egyenlő részvétel biztosítása érdekében az Európai Parlament és a Tanács a tagállamok szakértőivel egyidejűleg kap kézhez minden dokumentumot, és szakértőik rendszeresen részt vehetnek a Bizottság [] **végrehajtási** jogi aktusok előkészítésével foglalkozó szakértői csoportjainak ülésein.
- (50) Mivel e rendelet célját – nevezetesen a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelmére vonatkozó harmonizált keretrendszer létrehozását – a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért az uniós szinten jobban megvalósítható, az Unió az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően intézkedéseket hozhat. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a rendelet nem lépi túl az e cél eléréshez szükséges mértéket,
- (51) **A piaci szabályoknak lehetővé kell tenniük a megújuló forrásokból előállított villamos energia rendszerbe való integrálását, és ösztönözniük kell az energiahatékonyság javítását.**

⁸ HL L 123., 2016.5.12., 1. o.

[]

[]

- (52) *(korábbi (54))* Ahhoz, hogy a kiegyenlítő szabályozási kapacitás és a kiegyenlítő szabályozási energia beszerzése során alkalmazott árképzés hatékony legyen és ne torzítsa a kiegyenlítőenergia-piacokat, el kell kerülni, hogy a kiegyenlítő szabályozási kapacitás határozza meg a kiegyenlítő szabályozási energia árát. Ez nem érinti azokat a teherelosztási rendszereket, melyek esetén az (EU) 2017/XXX bizottsági rendeletnek [a kiegyenlítési rendelet] megfelelően integrált menetrendkezelési eljárást alkalmaznak,**

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. fejezet

Tárgy, hatály és fogalommeghatározások

1. cikk

Tárgy és hatály

E rendelet célja, hogy:

- a) megalapozza az európai energiaunió számára – különösen a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretben⁹ – kitűzött célok hatékony teljesítését, és ennek érdekében lehetővé tegye, hogy a piac jelzéseket adjon **az ellátásbiztonság, a rugalmasság és a fenntarthatóság** fokozásához, a dekarbonizációhoz és az innovációhoz;
- b) olyan alapelveket állapítson meg a villamosenergia-piacok integrált és zökkenőmentes működése érdekében, amelyek lehetővé teszik az erőforrások valamennyi rendelkezésre bocsátója és a villamos energia valamennyi felhasználója számára a megkülönböztetésmentes piaci hozzáférést, bővítik a fogyasztók döntési mozgásterét, megteremtik a fogyasztói reakció és az energiahatékonyság feltételeit, megkönnyítik a térben megoszló kereslet és kínálat aggregálását, **valamint lehetővé teszik** a piaci integráció feltételeinek megteremtését és a megújuló forrásból előállított villamos energia piaci alapú árképzését, **megkönnyítve a karbonszegény gazdaságra való áttérést**;

⁹ COM(2014)0015 final.

- c) méltányos szabályokat állapítson meg a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelmére vonatkozóan, elősegítve ezzel a versenyt a villamos energia belső piacán, figyelembe véve a nemzeti és a regionális piacok sajátos jellegzetességeit is. Ide tartozik a határkeresztező villamosenergia-áramlásra alkalmazható ellentételezési mechanizmus létrehozása, valamint harmonizált elvek kialakítása a határkeresztező átvitel díjaira és a nemzeti átviteli hálózatok közötti rendszerösszekötők kapacitásának allokációjára vonatkozóan;
- d) elősegítse egy jól működő, átlátható nagykereskedelmi piac kialakulását, amelyet a villamosenergia-ellátás nagyfokú biztonsága jellemez. A rendelet a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelmére vonatkozó szabályok harmonizációját célzó mechanizmusokról is rendelkezik.

2. cikk

Fogalommeghatározások

- (1) E rendelet alkalmazásában az [a 2009/72/EK irányelvnek a COM(2016) 864/2 javaslat szerinti átdolgozása] irányelv 2. cikkében, az 1227/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet¹⁰ 2. cikkében, az 543/2013/EU bizottsági rendelet¹¹ 2. cikkében és az [a megújulóenergia-irányelv átdolgozása] 2. cikkében található fogalommeghatározásokat kell alkalmazni.

¹⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 2011. október 25-i 1227/2011/EU rendelete „a nagykereskedelmi energiapiacok integritásáról és átláthatóságáról (HL L 326., 2011.12.8., 1. o.).

¹¹ A Bizottság 2013. június 14-i 543/2013/EU rendelete a villamosenergia-piacokra vonatkozó adatok benyújtásáról és közzétételéről, valamint a 714/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet I. mellékletének módosításáról (HL L 163., 2013.6.15., 1. o.).

- (2) Ezen túlmenően e rendelet alkalmazásában:
- a) „szabályozó hatóságok”: az [a 2009/72/EK irányelvnek a COM(2016) 864/2 javaslat szerinti átdolgozása] irányelv 57. cikkének (1) bekezdésében említett szabályozó hatóságok;
 - b) „határkeresztező áramlás”: a villamos energia olyan fizikai áramlása egy tagállam átviteli hálózatán, amely a tagállam határain túli energiatermelők és/vagy -felhasználók tevékenységének a tagállam átviteli hálózatra gyakorolt hatásának eredményeként jön létre;
 - c) „szűk keresztmetszet”: olyan helyzet, amikor a piaci szereplők által [] jelzett kereskedési igények nem elégíthetők ki maradéktalanul, mert jelentős mértékben kihatnának a fizikai áramlásra olyan hálózati elemekben, amelyek ezen áramlások továbbítására nem képesek;
 - d) „új rendszerösszekötő”: olyan rendszerösszekötő, amely 2003. július 4-ig még nem készült el;
 - e) „strukturális szűk keresztmetszet”: az átviteli rendszer olyan szűk keresztmetszete, amely **egyértelműen meghatározható**, előre látható, földrajzilag időben stabil, és a villamosenergia-rendszerben uralkodó szokásos körülmények között rendszeresen előfordul;
 - f) „piacműködtető”: olyan jogalany, amely az általa nyújtott szolgáltatás keretében a villamos energiára vonatkozó eladási ajánlatok és a villamos energiára vonatkozó vételi ajánlatok egymáshoz rendelését végzi;
 - g) „kijelölt villamosenergiapiac-működtető”: az egységes másnapi vagy egységes napon belüli összekapcsolással kapcsolatos feladatok ellátására a hatáskörrel rendelkező hatóság által kijelölt piacműködtető;
 - h) „nem szolgáltatott energia értéke”: azon becsült legnagyobb villamosenergia-ár EUR/MWh-ban kifejezve, amelyet a felhasználók az üzemszünet elkerülése érdekében hajlandóak fizetni;

- i) „kiegyenlítés”: minden olyan tevékenység és folyamat, minden időtávlatban, amelynek révén az átvitelrendszer-irányítók folyamatosan biztosítják, hogy a rendszerfrekvencia egy előre meghatározott stabilitási tartományon belül maradjon, és teljesüljenek a szükséges minőséghez tartozó tartalékképzési követelmények;
- j) „kiegyenlítő szabályozási energia”: az átvitelrendszer-irányítók által kiegyenlítés céljára felhasznált energia;
- k) „kiegyenlítési szolgáltató”: az átvitelrendszer-irányítók számára kiegyenlítő szabályozási energiát és/vagy kiegyenlítő szabályozási kapacitást biztosító piaci szereplő;
- l) „kiegyenlítő szabályozási kapacitás”: az a kapacitásmennyiség, amelynek rendelkezésre tartását a kiegyenlítési szolgáltató vállalta, és amelyre vonatkozóan a kiegyenlítési szolgáltató vállalta, hogy a szerződés időtartama alatt az annak megfelelő kiegyenlítő szabályozási energiamennyiségre ajánlatokat tesz az átvitelrendszer-irányítónak;
- m) „mérlegkörfelelős”: az a piaci szereplő vagy kijelölt képviselője, aki/amely a villamosenergia-piacon felelősséget visel a menetrendtől való eltéréséért;
- n) „kiegyenlítőenergia-elszámolási időszak”: az az időegység, amelyre a mérlegkörfelelősök menetrendtől való eltérésének számítása történik;
- o) „kiegyenlítőenergia-egységár”: a menetrendtől való eltérés ára mindegyik irányban minden egyes kiegyenlítőenergia-elszámolási időszakban, amely lehet pozitív, nulla vagy negatív;

- p) „kiegyenlítőenergiaegységár-számítási terület”: az a terület, amelyen belül a kiegyenlítőenergia-egységár számítása történik;
- q) „előminősítési eljárás”: az annak ellenőrzésére szolgáló eljárás, hogy a kiegyenlítő szabályozási kapacitást rendelkezésre bocsátó jogalany teljesíti-e az átvitelrendszer-irányítók által támasztott követelményeket;
- r) „tartálékkapacitás”: a frekvenciatartási tartalék, a frekvencia-visszaállítási tartalék vagy a helyettesítő tartalék azon mennyisége, amely az átvitelrendszer-irányítók rendelkezésére kell, hogy álljon;
- s) „elsőbbségi alapú teherelosztás”: **önálló teherelosztási modellek esetében** olyan kritériumok alkalmazása az erőművek közötti teherelosztás céljára, amely az ajánlatok gazdasági rangsorától, központi teherelosztási [] **modellek** esetében pedig a hálózati korlátoktól **is** eltérő szempontokon alapul, és meghatározott termelési technológiák közötti teherelosztás számára biztosít elsőbbséget;
- t) „kapacitásszámítási régió”: az a földrajzi terület, amelyen belül a koordinált kapacitásszámítás alkalmazása történik;
- u) „kapacitáslekötési mechanizmus”: olyan **piaci vagy** igazgatási intézkedés, amely az **ellátórendszer megfelelése** [] kívánt szintjének elérése érdekében erőforrások rendelkezésre állásáért cserébe pénzügyi ellentételezést biztosít, a kiegészítő szolgáltatásokkal kapcsolatos intézkedéseket nem ideértve[] ;
- []
- w) „nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés”: a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv¹² II. mellékletében meghatározott kritériumokat teljesítő kapcsolt energiatermelés;
- x) „demonstrációs projekt”: olyan projekt, amely egy technológiát a maga nemében elsőként mutat be az Unióban, és amelyben jelentős, a szakterület mindenkori legfejlettebb helyzetét jóval meghaladó innováció testesül meg.

¹² Az Európai Parlament és a Tanács 2012. október 25-i 2012/27/EU irányelve az energiahatékonyságról, a 2009/125/EK és a 2010/30/EU irányelv módosításáról, valamint a 2004/8/EK és a 2006/32/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 315., 2012.11.14., 1. o.).

- y) „piaci szereplő”: olyan természetes vagy jogi személy, aki egy vagy több villamosenergia-piacon – ideértve a kiegyenlítőenergia-piacokat is – villamos energiát, fogyasztói befolyásolási vagy energiatárolási szolgáltatásokat állít elő, vásárol vagy ad el, ideértve a kereskedési megbízások adását is;
- z) „teher-újraelosztás”: egy vagy több rendszerirányító által, a termelés és/vagy a terhelés szerkezetének az átviteli rendszerben folyó fizikai áramlás megváltoztatása és a fizikai szűk keresztmetszet enyhítése céljából történő módosításával kiváltott intézkedés;
- aa) „ellenkereskedelem”: a rendszerirányítók által elindított övezetközi kereskedelem két [] ajánlattételi övezet között a fizikai szűk keresztmetszet enyhítésére;
- bb) „villamosenergia-termelő létesítmény”: olyan, egy vagy több, hálózathoz csatlakoztatott villamosenergia-termelő egységből álló létesítmény, amely primer energiát villamos energiává alakít [];
- cc) „központi teherelosztási modell”: az a menetrendkezelési és teherelosztási modell, amelynél a termelői menetrendeket, a felhasználói menetrendeket, valamint a villamosenergia-termelői és felhasználói létesítmények teherelosztását a teherelosztásra alkalmas létesítmények tekintetében az átvitelirendszer-irányítók határozzák meg az integrált menetrendkezelési eljárás keretében;
- dd) „szabványos kiegyenlítő szabályozási termék”: valamennyi átvitelirendszer-üzemeltető által meghatározott, kiegyenlítő szabályozási szolgáltatások cseréjére irányuló harmonizált kiegyenlítő szabályozási termék, [] a 714/2009/EK rendelet 18. cikke alapján elfogadott kiegyenlítési iránymutatásban foglaltak szerint;
- ee) „egyedi kiegyenlítő szabályozási termék”: olyan termék, amely eltér a szabványos termékektől, és [] a 714/2009/EK rendelet 18. cikke alapján elfogadott kiegyenlítési iránymutatás határozza meg a rá vonatkozó követelményeket;
- ff) „megbízott üzemeltető”: olyan jogalany, amelyre valamely átvitelirendszer-irányító vagy kijelölt villamosenergiapiac-működtető a számára e rendeletben vagy bármely más rendeletben, irányelvben, üzemi és kereskedelmi szabályzatban vagy iránymutatásban meghatározott konkrét feladatokat vagy kötelezettségeket ruházott át, illetve amely tekintetében valamely tagállam vagy nemzeti szabályozó hatóság ilyen feladatokat vagy kötelezettségeket határozott meg;

II. fejezet

A villamosenergia-piacra vonatkozó általános szabályok

3. cikk

A villamosenergia-piacok üzemeltetésének elvei

- (1) A tagállamok, a nemzeti szabályozó hatóságok, az átvitelirendszer-irányítók, az elosztóhálózati engedélyesek, a [] piacműködtetők **és a megbízott üzemeltetők** kötelesek biztosítani, hogy a villamosenergia-piacok üzemeltetése a következő elveknek megfelelően történjék:
- a) az árképzésnek a keresleten és a kínálaton kell alapulnia;
 - b) el kell kerülni az olyan intézkedéseket, amelyek megakadályozzák a keresleten és a kínálaton alapuló árképzést, vagy visszatartó hatást gyakorolnak a rugalmasabb termelőkapacitások kialakítása, az alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó termelés vagy a rugalmasabb kereslet tekintetében;
 - c) lehetőséget kell adni arra, hogy a felhasználók részesüljenek a kiskereskedelmi piacokon a piaci lehetőségek és a fokozott verseny kínálta előnyökből;
 - d) a fogyasztók és a kisvállalkozások piaci jelenlétét – az Európai Uniót megalapozó szerződésekben foglalt versenyjogi szabályok betartása mellett – a több termelőlétesítményben előállított energia, illetőleg a több keresleti létesítménybeli terhelés aggregálásával kell lehetővé tenni úgy, hogy e létesítmények közös ajánlatokat tehessenek a villamosenergia-piacon és azokat közösen lehessen irányítani a villamosenergia-rendszerben;
 - e) [] a gazdaság dekarbonizálásához piaci szabályoknak kell **társulniuk**, amelyeknek lehetővé kell tenniük **például** a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia integrálását és ösztönözniük kell az energiahatékonyságot;
 - f) a piaci szabályoknak – a piaci igények kielégítése és ezen keresztül az ellátásbiztonság garantálása érdekében – megfelelő módon ösztönözniük kell a termelőkapacitásokra, az energiatárolásra, az energiahatékonyságra és a fogyasztói befolyásolásra irányuló beruházásokat;

- g) el kell kerülni az **ajánlattételi övezetek vagy tagállamok közötti** határkeresztező villamosenergia-áramlás, valamint a [] villamosenergia-piacokon és a kapcsolódó szolgáltatások piacain megvalósuló határokon átnyúló ügyletek akadályozását;
- h) a piaci szabályoknak rendelkezniük kell a regionális együttműködésről, ha az eredményesen folytatható;
- i) [] **a biztonságos és fenntartható** termelésre, tárolásra és keresletre [] **az uniós jogban meghatározott követelmények szerinti**, [] azonos piaci feltételeknek kell vonatkoznia;
- j) minden termelőnek közvetlenül vagy közvetetten felelősnek kell lennie az általa megtermelt villamos energia eladásáért;
- []
- l) a piaci szabályoknak lehetővé kell tenniük a termelőeszközök és a fogyasztói reakció közötti hatékony teherelosztást;
- m) a piaci szabályoknak lehetővé kell tenniük, hogy villamosenergia-termelő és villamosenergia-szolgáltató vállalkozások a működésük gazdasági és pénzügyi életképességére vonatkozó értékelésük alapján beléphessenek a piacra és kiléphessenek onnan;
- n) **annak érdekében, hogy** [] a piaci szereplők az áringadozások kockázataival szemben piaci alapú **védelemben részesülhessenek** [] és **mérsékelni** [] lehessen a beruházások jövőbeli megtérülésével kapcsolatos bizonytalanságot, lehetővé kell tenni, hogy a **hosszú távú fedezeti lehetőségekkel** átlátható módon tőzsdei kereskedést folytassanak, **a hosszú távú szolgáltatási szerződéseket pedig a tőzsdén kívül lehessen meg tárgyalni**, az Európai Uniót megalapozó szerződésekben foglalt versenyjogi szabályok betartása mellett.
- o) **a piaci szereplők számára biztosítani kell a jogot arra, hogy objektív, átlátható és megkülönböztetésmentes feltételek mellett igénybe vehessék az átviteli és az elosztórendszereket.**

[]

4. cikk

Kiegyenlítő szabályozási [] felelősség

- (1) Minden piaci szereplőnek [] felelősséget kell [] viselnie **az** általa a rendszerben okozott menetrendtől való eltérésekért []. **Ennek érdekében [] a piaci résztvevőknek vagy maguknak kell betölteniük a mérlegkörfelelős szerepét, vagy ezt a felelősséget szerződéses úton át kell ruházniuk egy általuk kiválasztott mérlegkörfelelősre. A 714/2009/EK rendelet 18. cikke alapján elfogadott kiegyenlítési iránymutatásnak megfelelően a mérlegkörfelelősök mindegyikének pénzügyi felelősséget kell viselnie az általa okozott menetrendtől való eltérésekért, és törekednie kell a kiegyenlítettségre, illetve elő kell segítenie a villamosenergia-rendszer kiegyenlítettségét.**
- (2) A tagállamok **kizárólag a következő esetekben** biztosíthatnak [] eltéréseket [] **a kiegyenlítő szabályozási felelősség** tekintetében:
- a) **az (EU) 2016/631 rendelet¹³ 66. és 67. cikkében meghatározott, kialakulóban levő technológiákkal** kapcsolatos demonstrációs projektek;
 - b) [] kevesebb mint **250 kW** telepített villamosenergia-termelési **összkapacitású**, megújuló energiaforrásokat hasznosító vagy nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelést alkalmazó **villamosenergia-termelő létesítmények**;
 - c) **valamint – a [entry into force of the legislation] előtt megkötött szerződések sérelme nélkül** – az EUMSZ 107–109. cikkének az uniós állami támogatásokra vonatkozó szabályai alapján a Bizottság által jóváhagyott támogatásban részesített, [OP: entry into force] előtt üzembe állított létesítmények. A tagállamok [] – **az EUMSZ 107. és 108.cikkének sérelme nélkül** – ösztönzőket nyújthatnak a kiegyenlítő szabályozási felelősség alól teljes mértékben vagy részlegesen mentesített piaci szereplőknek abból a célból, hogy teljes felelősséget vállaljanak a kiegyenlítésért. []

¹³ **A Bizottság 2016. április 14-i (EU) 2016/631 rendelete a termelőegységek hálózati csatlakozási követelményeire vonatkozó üzemi és kereskedelmi szabályzat létrehozásáról (HL L 112., 2016.4.27., 1. o.).**

- (2a) Amennyiben valamely tagállam úgy határoz, hogy a 4. cikk (2) bekezdésének megfelelően eltérésről rendelkezik, biztosítani szükséges, hogy a menetrendtől való eltérésekkel kapcsolatos pénzügyi felelősséget egy másik fél viselje.
- (3) A 2026. január 1-jét követően üzembe helyezett villamosenergia-termelő létesítmények esetében a (2) bekezdés b) pontját csak az [] 50 kW telepített villamosenergia-termelési összkapacitás alatti, megújuló energiaforrásokat hasznosító vagy nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelést alkalmazó létesítményekre kell alkalmazni.

5. cikk

Kiegyenlítőenergia-piac

[]

- (2) A kiegyenlítőenergia-piacokat – **ideértve az előminősítési folyamatokat** – úgy kell megszervezni, hogy:
- a) ténylegesen megkülönböztetésmentes bánásmódot biztosítsanak – a **villamosenergia-rendszer** műszaki **igényeinek** figyelembe vétele mellett – a piaci résztvevők számára, valamint biztosítsák a **szolgáltatások átlátható és technológiai szempontból semleges meghatározását és azok átlátható, piaci alapú közbeszerzését []**;
 - b) **biztosítsák a hozzáférést minden előminősített piaci résztvevő számára, legyen az egyéni vagy aggregált hozzáférés**;
 - c) **tartsák tiszteletben annak szükségességét, hogy tükröződjön az ingadozó termelés egyre nagyobb részaránya, a fogyasztói rugalmasság fokozódása és az új technológiák megjelenése.**

[]

- (4) A kiegyenlítőenergia-piacoknak biztosítaniuk kell az üzembiztonságot, valamint ezzel egy időben az övezetközi kapacitás maximális kihasználását és – a 15. cikkel összhangban – különböző időtávokon megvalósuló hatékony allokálását.
- (5) [] **A szabványos és az egyedi kiegyenlítő szabályozási termékek esetében a kiegyenlítő szabályozási energiát határkölség-alapú (egységes áron elszámolt) árképzés alapján kell elszámolni [] a 714/2009/EK rendelet 18. cikke alapján elfogadott kiegyenlítési iránymutatás sérelme nélkül.** A piaci szereplők számára lehetővé kell tenni, hogy a valós időhöz a lehető legközelebb tegyenek ajánlatokat, és biztosítani kell, hogy **a kiegyenlítő szabályozási energiára vonatkozó kapuzárási időpontok ne előzzék meg [] az** övezetközi napon belüli piacnak az (EU) 2015/1222 bizottsági rendelet¹⁴ 59. cikke alapján megállapított kapuzárási időpontját. **A központi teherelosztási modellt alkalmazó átvitelirendszer-irányítók további szabályokat határozhatnak meg [] a 714/2009/EK rendelet 18. cikke alapján elfogadott kiegyenlítési iránymutatásnak megfelelően.**
- (5a) **A kiegyenlítő szabályozási energia árát tilos előzetesen [] a kiegyenlítő szabályozási kapacitásra vonatkozó szerződésben meghatározni. Egyedi kiegyenlítő szabályozási termékek esetében mentességet lehet alkalmazni a 714/2009/EK rendelet 18. cikke alapján elfogadott kiegyenlítési iránymutatásnak megfelelően.** A közbeszerzési eljárásoknak átláthatóknak kell lenniük, és egyúttal tiszteletben kell tartaniuk a titoktartási követelményeket [az átdolgozott villamosenergia-irányelv] 40. cikke (4) bekezdésének megfelelően.

¹⁴ A Bizottság 2015. július 24-i (EU) 2015/1222 rendelete a kapacitásfelosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó iránymutatás létrehozásáról (HL L 197., 2015.7.25., 24. o.).

- (6) A menetrendtől való eltéréseket az energia valós idejű értékét tükröző áron kell rendezni, és azt ☐ **a 714/2009/EK rendelet 18. cikke alapján elfogadott kiegyenlítési iránymutatásnak** megfelelően kell kiszámítani.
- (6a) ☐ A kiegyenlítőenergiaegységár-számítási területnek ☐ egyenlőnek kell lennie valamely ajánlattételi övezettel, kivéve ☐ központi teherelosztási modell alkalmazása esetén, és meg kell felelnie ☐ **a 714/2009/EK rendelet 18. cikke alapján elfogadott kiegyenlítési iránymutatásnak. A kiegyenlítőenergiaegységár-számítási területnek meg kell egyeznie a menetrendkezelési területtel, kivéve központi teherelosztási modell alkalmazása esetén, amikor a kiegyenlítőenergiaegységár-számítási terület lehet a menetrendkezelési terület egy része is a 714/2009/EK rendelet 18. cikke alapján elfogadott kiegyenlítési iránymutatásnak megfelelően.**
- (7) A tartalékkapacitás ☐ **méretezését az átvitelrendszer-irányítóknak a 714/2009/EK rendelet 18. cikke alapján elfogadott rendszerirányítási iránymutatásoknak** megfelelően kell végezniük és ahhoz regionális szinten segítséget **lehet** nyújtani. ☐
- (8) A kiegyenlítő szabályozási kapacitás közbeszerzését **az átvitelrendszer-irányítóknak kell végezniük** és ahhoz ☐ regionális szinten segítséget lehet nyújtani ☐. A kiegyenlítő szabályozási kapacitás közbeszerzésének **piaci** alapon ☐ kell történnie, és úgy kell megszervezni, hogy az előminősítési eljárás során ne alkalmazzon megkülönböztetést a – másokkal együtt vagy aggregáltan fellépő – piaci szereplők között **[az átdolgozott villamosenergia-irányelv] 40. cikke (4) bekezdésének megfelelően.** ☐

- (9) A növelő és a csökkentő kiegyenlítő szabályozási kapacitás közbeszerzését külön kell végezni, [] a 714/2009/EK rendelet 18. cikke alapján elfogadott kiegyenlítési iránymutatásnak [] megfelelően. A lehetséges mértékben, de a kiegyenlítő szabályozási kapacitáshoz használt szabványos termékek minimálisan legalább 40 %-ának erejéig a kiegyenlítő szabályozási kapacitásra vonatkozó szerződést legkorábban egy nappal a kiegyenlítő szabályozási kapacitás rendelkezésre bocsátásának megkezdése előtt kell megkötni, és a szerződéses időtartam legfeljebb egy nap lehet. A kiegyenlítő szabályozási kapacitás fennmaradó részére vonatkozó szerződést legfeljebb egy hónappal a kiegyenlítő szabályozási kapacitás rendelkezésre bocsátásának megkezdése előtt kell megkötni, és a kiegyenlítő szabályozási kapacitás fennmaradó részére vonatkozó szerződéses időtartam legfeljebb egy hónap lehet.
- (9a) Az átvitelrendszer-irányító kérésére a nemzeti szabályozó hatóság [] legfeljebb három hónapos időtartamra meghosszabbíthatja a kiegyenlítő szabályozási kapacitás fennmaradó részére vonatkozó, a (9) bekezdésben említett szerződéses időtartamot, amennyiben az ilyen döntés időbeli hatálya behatárolt, és a fogyasztók költségei tekintetében jelentkező kedvező hatások meghaladják a piacra gyakorolt negatív hatásokat []. A kérelemnek tartalmaznia kell az alábbiakat:
- a) a mentesség érvényességi időtartama;
 - b) a kiegyenlítő kapacitás azon [] volumenének meghatározása, amelyre a mentesség alkalmazandó lenne;
 - c) a mentesség hatásának elemzése a kiegyenlítési erőforrások részvételére; valamint
 - d) a mentesség indokolása, bizonyítva, hogy a mentesség eredményeképpen csökkennének a fogyasztók költségei [].

- (10) Az átvitelirendszer-irányítóknak **a lehető leghamarabb, de legkésőbb 30 perccel a []**valós időt **követően** közzé kell tenniük a [] **menetrend-kezelési []** területük aktuális **rendszeregyensúlyára** vonatkozó információkat és a kiegyenlítő szabályozási energia [] **becsült árát. Annnyiban, amennyiben az ezen információk nyújtásának felelősségét [] a** **714/2009/EK rendelet 18. cikke alapján elfogadott kiegyenlítési iránymutatásnak** **megfelelően harmadik félre ruházták, az érintett fél felelőssége lesz az e cikk szerinti követelmények teljesítése.**

6. cikk

Másnapi és napon belüli piacok

- (1) Az átvitelirendszer-irányítóknak és a kijelölt villamosenergiapiac-működtetőknek együttesen kell megszervezniük – az (EU) 2015/1222 rendeletben foglaltakkal összhangban – a piac-összekapcsoláson alapuló integrált másnapi és napon belüli piacok irányítását. Az átvitelirendszer-irányítóknak és a kijelölt villamosenergiapiac-működtetőknek uniós vagy – ha az célszerűbb – regionális szinten együtt kell működniük egymással annak érdekében, hogy maximalizálni lehessen az Unión belüli másnapi és napon belüli villamosenergia-kereskedés hatékonyságát és eredményességét. Az együttműködési kötelezettség nem sértheti az uniós versenyjog rendelkezéseinek az alkalmazását. A villamosenergia-kereskedelemmel kapcsolatos funkcióikban az átvitelirendszer-irányítók és a kijelölt **villamosenergiapiac-működtetők** felett – az [a 2009/72/EK irányelvnek a COM(2016) 864/2 javaslat szerinti átdolgozása] irányelv 59. cikkének és az [a 713/2009/EK rendeletnek a COM(2016) 863/2 javaslat szerinti átdolgozása] rendelet 4. és 9. cikkének megfelelően – a szabályozó hatóságoknak és az ügynökségnek szabályozói felügyelet kell gyakorolniuk.

(2) A másnapi és napon belüli piacoknak:

- a) megkülönböztetéstől mentesen kell szerveződniük;
- b) maximalizálniuk kell **minden** piaci szereplő képességét a [] menetrendtől való eltéréseik **kezelésére**;
- c) **minden** piaci szereplő tekintetében maximalizálniuk kell az **övezetközi** kereskedelembe való, a valós időhöz a lehető legközelebbi, minden ajánlattételi övezetre kiterjedő részvétel lehetőségét;
- d) olyan árakat kell biztosítaniuk, amelyekben tükröződnek a piacfundamentumok, köztük az energia valósidejű értéke, és amelyekre a piaci szereplők a hosszabb távú fedezeti termékekről való megállapodásaikban támaszkodhatnak;
- e) biztosítaniuk kell az üzembiztonságot, valamint ezzel egy időben az átviteli kapacitások maximális kihasználását;
- f) átláthatóknak kell lenniük, ugyanakkor tiszteletben kell tartaniuk a titoktartás követelményét, és **biztosítaniuk kell, hogy a kereskedelem névtelenül folyjon**;

[]

- h) nem tehetnek különbséget az ajánlattételi övezeten belül és az ajánlattételi övezetek között folytatott kereskedelem között.

[]

7. cikk

Kereskedés a másnapi és a napon belüli piacokon

- (1) **A kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőknek** lehetővé kell tenniük, hogy a piaci szereplők a valós időhöz a lehető legközelebb és legalább az övezetközi napon belüli piacnak **a kapacitásfelosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó, a 714/2009/EK rendelet 18. cikke alapján [] elfogadott iránymutatásnak megfelelően** megállapított kapuzárási időpontjáig kereskedhessenek az energiával.
- (2) **A kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőknek** lehetővé kell tenniük, hogy a piaci szereplők a másnapi és a napon belüli piacokon a kiegyenlítőenergia-elszámolási időszak hosszával megegyező hosszúságú vagy annál rövidebb időközökben kereskedhessenek az energiával, **a kiegyenlítő szabályozásra vonatkozó, a 714/2009/EK rendelet 18. cikke alapján elfogadott iránymutatásnak [] megfelelően.**
- (3) **A kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőknek** a másnapi és a napon belüli piacokon folytatott kereskedés számára – a fogyasztói reakció, az energiatárolás és a megújuló energiaforrásokból folytatott kis volumenű energiatermelés [] hatékony piaci jelenlétének lehetővé tétele érdekében – kellően kisméretű, [] 1 megawatt minimális ajánlattételi mérettel rendelkező termékeket kell kialakítaniuk **a kapacitásfelosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó, a 714/2009/EK rendelet 18. cikke alapján elfogadott iránymutatásban** meghatározott módszereknek megfelelően.
- (4) [] 2021. január 1-jére a kiegyenlítőenergia-elszámolási időszaknak minden [] **menetrendkezelési területen 15 percnél kell lennie, kivéve [] abban az esetben, ha a szabályozó hatóságok a kiegyenlítő szabályozásra vonatkozó, a 714/2009/EK rendelet 18. cikke alapján elfogadott iránymutatásnak [] megfelelően eltérést vagy mentességet engedélyeztek.** []

8. cikk

Határidős piacok

- (1) Az (EU) 2016/1719 rendelettel összhangban az átvitelirendszer-irányítóknak hosszú távú átviteli jogokat kell kiadniuk vagy az ezzel egyenértékű meglévő intézkedéseiket kell alkalmazniuk annak érdekében, hogy lehetővé tegyék a piaci szereplők – [] **beleértve** a megújuló energiaforrásokat hasznosító termelőlétesítmények tulajdonosait **is** – számára az árkockázatokkal szembeni, az ajánlattételi övezetek határain átívelő fedezetképzést, **kivéve abban az esetben, ha az ajánlattételi övezetek határainak illetékes szabályozó hatóságai által a határidős piacokról – [] a hosszú távú kapacitásfelosztásra vonatkozó, a 714/2009/EK rendelet 18. cikke alapján elfogadott iránymutatásnak megfelelően – készített értékelés azt mutatja, hogy az érintett ajánlattételi övezetekben elegendő kockázatfedezeti lehetőség áll rendelkezésre.**
- (2) A hosszú távú átviteli jogokat – [] **a hosszú távú kapacitásfelosztásra vonatkozó, a 714/2009/EK rendelet 18. cikke alapján elfogadott iránymutatásnak megfelelően –** átlátható és megkülönböztetésmentes módon, piaci alapon, egyetlen egységes allokációs platformon keresztül kell allokálni. []
- (3) A Szerződés versenyjogi szabályainak tiszteletben tartása mellett a piacműködtetők szabadon alakíthatnak ki határidős fedezeti termékeket, köztük hosszú távúakat is annak érdekében, hogy a piaci szereplők – [] **beleértve** a megújuló energiaforrásokat hasznosító termelőlétesítmények tulajdonosait **is** – kellő lehetőségekkel rendelkezzenek az áringadozások miatti pénzügyi kockázatokkal szembeni fedezetképzésre. A tagállamok ezt a fedezetképzést nem korlátozhatják az egy meghatározott tagállamon vagy ajánlattételi övezeten belüli kereskedelemre.

[] Technikai ajánlattételi korlátok

- (1) A nagykereskedelmi villamosenergia-árakra és a kiegyenlítő szabályozási energia árakra, beleértve az ajánlattételi árat és az elszámolóárat is, nem szabható alsó vagy felső korlát. Ez nem érinti [] a kiegyenlítő szabályozásra vonatkozó, a 714/2009/EK rendelet 18. cikke alapján elfogadott iránymutatás szerint a kiegyenlítő szabályozási időtávon belül alkalmazható technikai árkorlátokat, valamint a következő bekezdésben a másnapi és a napon belüli időtáv tekintetében meghatározott technikai árkorlátokat. []
- (2) [] A kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők [] a kapacitásfelosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó, a 714/2009/EK rendelet 18. cikke alapján elfogadott iránymutatásnak megfelelően összehangolt felső és alsó árkorlátot alkalmazhatnak a másnapi és a napon belüli időtávhoz tartozó elszámolóárakra. E korlátok megállapításakor figyelembe kell venni a nem szolgáltatott villamos energia maximális értékét. A kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőknek átlátható mechanizmust kell alkalmazniuk a technikai ajánlattételi korlátok abban az esetben történő, kellő időben való automatikus kiigazítására, ha a piac várhatóan [] el fogja érni a megszabott árkorlátot []. A kiigazítást követő magasabb árkorlátot mindaddig alkalmazni kell, amíg e mechanizmus keretében újabb emelés nem válik szükségessé.
- (3) Az átvitelrendszer-irányítók nem hozhatnak intézkedéseket a nagykereskedelmi árak megváltoztatására. []
- (4) A **nemzeti szabályozó hatóságoknak vagy a tagállamok által kijelölt egyéb illetékes hatóságoknak** azonosítaniuk kell azokat a területükön alkalmazott szakpolitikákat és intézkedéseket, amelyek hozzájárulhatnak a **nagykereskedelmi** árképzés közvetett korlátozásához, ideértve egyebek mellett a kiegyenlítő szabályozási energia aktiválásával összefüggő ajánlatok korlátozását, a kapacitásmechanizmusokat, az átvitelrendszer-irányítók intézkedéseit, a piaci eredmények befolyásolására vagy az erőfőlénnyel való visszaélés megakadályozására irányuló intézkedéseket, valamint a nem hatékonyan meghatározott ajánlattételi övezeteket is.

- (5) Ha **valamely nemzeti szabályozó hatóság vagy** egy tagállam által kijelölt egyéb **illetékes hatóság** olyan szakpolitikát vagy intézkedést azonosít, amellyel révén korlátozható az árképzés, köteles minden megfelelő intézkedést meghozni az ajánlattételi viselkedésre gyakorolt hatások kiküszöbölése – vagy ha ez nem lehetséges, enyhítése – érdekében. A tagállamok [OP: *six months after entry into force*]-ig jelentés formájában részletesen beszámolnak a Bizottságnak azokról az intézkedésekről vagy fellépésekről, amelyekkel éltek vagy élni fognak.

10. cikk

A nem szolgáltatott villamos energia értéke

- (1) A **nemzeti szabályozó hatóságoknak vagy a tagállamok által kijelölt egyéb illetékes hatóságoknak – amennyiben erre megbízhatósági standardok 20. cikk szerinti meghatározása céljából szükség van** – [OP: *one year after entry into force*]-ig meg kell állapítaniuk a nem szolgáltatott villamos energiának a területükre vonatkozó egyetlen [] becsült értékét. Ezt a becsült értéket [] nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni.
- Amennyiben **valamely tagállam területén** több ajánlattételi övezet is van, **a nemzeti szabályozó hatóság vagy a tagállam által kijelölt egyéb illetékes hatóság a [] becsült értéket** ajánlattételi övezetenként is meghatározhatja. **Amennyiben egy ajánlattételi övezet több tagállam területén helyezkedik el, az érintett tagállamok ezen ajánlattételi övezet tekintetében egyetlen értéket határoznak meg a nem szolgáltatott villamos energiára vonatkozóan. A nemzeti szabályozó hatóságoknak vagy a tagállamok által kijelölt egyéb illetékes hatóságoknak a nem szolgáltatott villamos energia értékének meghatározásához a 19. cikk (5) bekezdése alapján kidolgozott módszertant kell alkalmazniuk.**
- (2) Becslésüket a tagállamok legalább ötévente aktualizálják, **illetve akkor, ha jelentős változást észlelnek.**

11. cikk

A termelésre és a fogyasztói reakcióra vonatkozó teherelosztás

- (1) A villamosenergia-termelő létesítményeket és a fogyasztói reakciót megkülönböztetésmentes **és átlátható**, továbbá – **hacsak a 11. cikk (2)–(4) bekezdése másként nem rendelkezik** – piaci alapú teherelosztásnak kell alávetni. []
- (2) [] Az [] EUMSZ 107–109. cikkének sérelme nélkül a tagállamok úgy **rendelkezhetnek, hogy** a megújuló energiaforrások [], a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelést folytató kis teljesítményű [] **villamosenergia-termelő létesítmények és az újszerű műszaki megoldásokat alkalmazó villamosenergia-termelő létesítmények** használatával előállított **villamos energia** esetében **elsőbbségi alapú teherelosztást kell alkalmazni:**
- a) a megújuló energiaforrásokat hasznosító [] **villamosenergia-termelő létesítmények és a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés számára [] 250 kW** telepített villamosenergia-termelési kapacitás alatt; vagy
- b) **a termelőkkel szembeni követelményekre vonatkozó, a 714/2009/EK rendelet 6. cikke alapján elfogadott [] üzemi és kereskedelmi szabályzatban meghatározott [] újszerű műszaki megoldások demonstrációs projektjei számára.**

[]

(A (3) bekezdés egy része átkerült az alábbi (3a) bekezdésbe)

- (3a) A 2026. január 1. után üzembe helyezett villamosenergia-termelő létesítmények esetében a (2) bekezdés a) pontja csak [] 50 kW telepített villamosenergia-termelési kapacitás alatt vonatkozik a megújuló energiaforrásokat hasznosító [] villamosenergia-termelő létesítményekre és a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésre.
- (4) A [entry into force of the legislation] előtt megkötött szerződések sérelme nélkül a [OP: entry into force] előtt üzembe helyezett és üzembe helyezésekor a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 15. cikkének (5) bekezdése vagy a 2009/28/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv¹⁵ 16. cikkének (2) bekezdése alapján elsőbbségi alapú teherelosztásban részesülő, megújuló energiaforrásokat hasznosító [] villamosenergia-termelő létesítmények és nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelést folytató létesítmények számára továbbra is elsőbbségi alapú teherelosztást kell biztosítani []. Nem biztosítható tovább elsőbbségi alapú teherelosztás attól a naptól fogva, amikor a [] villamosenergia-termelő létesítmény jelentős mértékben módosul; ilyen esetnek minősül legalább az, ha új hálózati csatlakozási szerződésre van szükség, illetve ha nőtt a termelőkapacitás.
- (5) Az elsőbbségi alapú teherelosztás, amelyet átlátható és megkülönböztetésmentes kritériumok alapján kell végezni, nem veszélyeztetheti a villamosenergia-rendszer biztonságos üzemét, és nem használható fel a határkeresztező kapacitások igénybevételének a 14. cikkben előírtnál nagyobb mértékű csökkentésére.

¹⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2009. április 23-i 2009/28/EK irányelve a megújuló energiaforrásból előállított energia támogatásáról, valamint a 2001/77/EK és a 2003/30/EK irányelv módosításáról és azt követő hatályon kívül helyezéséről (HL L 140., 2009.6.5., 16. o.).

Teher-újraelosztás []

- (1) [] A termelés és a fogyasztói reakció teher-újraelosztását objektív, átlátható és megkülönböztetésmentes kritériumok alapján kell végezni. **A teher-újraelosztást minden termelési technológia, valamint energiatároló és felhasználóoldali létesítmény számára lehetővé kell tenni, ideértve – hacsak műszakilag nem kivitelezhetetlen – a más tagállamokban lévő üzemeltetőket is.**
- (2) A teher-újraelosztással [] érintett erőforrásokat piaci alapú mechanizmusok segítségével kell kiválasztani a termelő-, **tároló-** és felhasználóoldali létesítmények közül, és pénzügyi ellentételezést kell nyújtani számukra. [] **A kiegyenlítő szabályozásra vonatkozó, a 714/2009/EK rendelet 18. cikke alapján elfogadott iránymutatásnak** [] megfelelően a kiegyenlítő szabályozási energia árának más időtávok tekintetében történő meghatározásakor nem vehetők figyelembe a kiegyenlítő energiára vonatkozó, teher-újraelosztás céljára használt ajánlatok.

(A (2) bekezdés egyes részei átkerültek az alábbi (2a) bekezdésbe)

- (2a) Az [] EUMSZ 107–109. cikkének sérelme nélkül a termelésoldali teher-újraelosztás [] és a fogyasztói reakcióra vonatkozó teher-újraelosztás csak [] **az alábbi feltételek teljesülése esetén** végezhető nem piaci alapon:
- a) nincs piaci alapú alternatíva;
 - b) [] már minden piaci alapú erőforrás felhasználásra került, vagy
 - c) [] azon a területen, ahol a szolgáltatásnyújtáshoz szükséges megfelelő termelő- vagy felhasználóoldali létesítmények találhatók, nincs elegendő rendelkezésre álló termelő- vagy felhasználóoldali létesítmény ahhoz, hogy tényleges verseny alakulhasson ki közöttük. []

d) a hálózat aktuális helyzetében olyan rendszeresen és előrelátható módon fordulnak elő szűk keresztmetszetek, hogy a piaci alapú teher-újraelosztás rendszeres stratégiai ajánlattételekhez vezetne, ami pedig tovább szűkítené a belső szűk keresztmetszeteket, és az érintett tagállam cselekvési tervet fogadott el a szűk keresztmetszetek kezelésére, vagy pedig biztosítja, hogy a rendelkezésre álló övezetközi kapacitások minimális szintje legalább az egyes rendszerösszekötő vezetékek hőkapacitásának 75 %-a legyen, a 14. cikk (7) bekezdésében foglaltaknak megfelelően.

- (3) A felelős rendszerirányítók legalább évente egyszer jelentés formájában beszámolnak az illetékes szabályozó hatóságnak a [] teher-újraelosztás azon eseteiről, amelyekben megújuló energiaforrásokat hasznosító [] **villamosenergia-termelő létesítmények** vagy nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelést folytató létesítmények terhelését csökkentették [].
- (4) A hálózat megbízhatóságának és biztonságának fenntartására vonatkozó követelmény teljesítése mellett az átvitelirendszer-irányítóknak és az elosztóhálózati engedélyeseknek az illetékes nemzeti hatóságok által meghatározott, átlátható és megkülönböztetésmentes kritériumok alapján:
- a) garantálniuk kell, hogy az átviteli és az elosztórendszerek a lehető legkisebb mértékű [] teher-újraelosztás mellett legyenek képesek továbbítani a megújuló energiaforrásokból és a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés útján előállított villamos energiát. Mindazonáltal az érintett rendszerek tervezése során korlátozott mértékben lehet [] teher-újraelosztással számolni, amennyiben az gazdaságilag kimutathatóan hatékonyabb, és – **amennyiben valamely olyan tagállam ettől eltérő módon nem rendelkezik, amelyben a megújuló energiaforrásokat hasznosító villamosenergia-termelő létesítményekben vagy nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés útján előállított villamos energia több mint 50 %-át teszi ki a bruttó végsőenergia-fogyasztásnak** – legfeljebb 5 %-át érinti a területen üzembe helyezett olyan létesítmények összkapacitásának, amelyek megújuló energiaforrást hasznosítanak vagy nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelést folytatnak;
- b) megfelelő rendszer- és piacorientált operatív intézkedések segítségével minimalizálniuk kell a megújuló energiaforrásokat hasznosító termelőlétesítményeket és a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelést folytató létesítményeket érintő [] csökkentő hatású teher-újraelosztás mértékét.

- (5) Ha nem piaci alapú csökkentő hatású teher-újraelosztásra ☐ kerül sor, a következő elveket kell követni:
- a) a megújuló energiaforrásokat hasznosító ☐ **villamosenergia-termelő létesítmények** esetében a csökkentő hatású teher-újraelosztás ☐ csak akkor alkalmazható, ha nincs más alternatíva, vagy más megoldás aránytalan költséggel járna vagy **súlyos** hálózatzbiztonsági kockázatot jelentene;
 - b) a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelési ☐ **folyamat révén előállított villamos energia** esetében csökkentő hatású teher-újraelosztás ☐ csak akkor alkalmazható, ha – a megújuló energiaforrásokat hasznosító ☐ **villamosenergia-termelő létesítmények** esetében alkalmazott csökkentő hatású teher-újraelosztástól ☐ eltekintve – nincs más alternatíva, vagy más megoldás aránytalan költséggel járna vagy **súlyos** hálózatzbiztonsági kockázatot jelentene;
- ☐
- d) a csökkentő hatású teher-újraelosztásnak ☐ az a) és b) pontban meghatározott eseteit megfelelő és átlátható módon indokolni kell. Az indokolást bele kell foglalni a (3) bekezdés szerinti jelentésbe.
- (6) Nem piaci alapon végrehajtott ☐ teher-újraelosztás esetén a ☐ teher-újraelosztást kérő rendszerirányítónak pénzügyi ellentételezést kell nyújtania a ☐ teher-újraelosztással érintett termelő- vagy felhasználóoldali létesítmény ☐ **üzemeltetőjének, kivéve abban az esetben, ha a termelők olyan ☐ csatlakozási szerződést fogadnak el, amely nem szavatolja a garantált energiaszállítást.** Az ellentételezés összegének legalább a következő tételek nagyobbikának kell lennie, illetve azok kombinációjának, ha az egyik elem egyedüli alkalmazása indokolatlanul alacsony ellentételezést eredményezne:

- a) a [] teher-újraelosztás miatti üzemeltetési többletköltségek, például növelő hatású teher-újraelosztás esetén a tüzelőanyag többletköltsége, vagy nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelést folytató [] **villamosenergia-termelő létesítmények** esetében alkalmazott csökkentő hatású teher-újraelosztás esetén a kiegészítő hőtermelés költsége;
- b) azon villamos energiának a másnapi piacon való eladásából származó nettó bevétel, amelyet a termelő- vagy felhasználóoldali létesítmény a [] teher-újraelosztás nélkül előállított volna. Ha a termelő- vagy felhasználóoldali létesítmény az előállított vagy elfogyasztott villamosenergia-mennyiség után pénzügyi támogatást kap, az elmaradt pénzügyi támogatást bele kell számítani a nettó bevételbe.

III. fejezet

Hálózati hozzáférés és a szűk keresztmetszetek kezelése

1. SZAKASZ

KAPACITÁSALLOKÁCIÓ

13. cikk

A szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó intézkedések és az ajánlattételi övezetek meghatározása

- (1) A tagállamok meg hozzák a szűk keresztmetszetek leküzdéséhez szükséges valamennyi megfelelő intézkedést. Az ajánlattételi övezetek határait az átviteli hálózat hosszú távú strukturális szűk keresztmetszetei alapján kell meghatározni []. Az ajánlattételi övezetek nem tartalmazhatnak ilyen szűk keresztmetszeteket, kivéve abban az esetben, ha azoknak a szomszédos ajánlattételi övezetekre gyakorolt hatását helyreállítási intézkedések alkalmazásával csökkentik, és azok nem eredményezik az övezetközi kereskedelmi kapacitások csökkenését. Az Unióban az ajánlattételi övezeteket a gazdasági hatékonyság és a határokon átnyúló kereskedési lehetőségek [] maximalizálását szem előtt tartva kell kialakítani, kellően tiszteletben tartva a 14. cikk rendelkezéseit.

[]

[]

[]

- (3) Annak érdekében, hogy [] az ajánlattételi övezetek meghatározása optimális legyen, az ajánlattételi övezeteket felülvizsgálatnak kell alávetni. A felülvizsgálat keretében [] **a kapacitásfelosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó, a 714/2009/EK rendelet 18. cikke alapján elfogadott iránymutatásban** meghatározott eljárásrend szerint, valamennyi [] **érintett** tagállam érintett érdekeltjeinek bevonásával el kell végezni az ajánlattételi övezetek **különböző** konfigurációinak koordinált elemzését. Az ajánlattételi övezetek felülvizsgálatának módszertanáról és kiinduló feltételezéseiről, valamint az ajánlattételi övezetek figyelembe vett alternatív konfigurációiról az Ügynökségnek [] **kell döntenie, a [] vonatkozó átvitelirendszer-irányítók által benyújtott, [] az érintett nemzeti szabályozó hatóságok által elfogadott javaslat alapján. A módszertannak azon strukturális szűk keresztmetszeteken kell alapulnia, amelyek várhatóan nem kerülnek leküzdésre a következő öt év során, így például megfelelően figyelembe kell vennie az olyan infrastruktúra-fejlesztési projekteket, amelyek várhatóan befejeződnek a következő öt éven belül.**
- (3a) **Az infrastruktúra-fejlesztési projektek konkrét eredményeitől függetlenül alkalmazni kell a 14. cikket az övezetek közötti kereskedés céljára rendelkezésre álló kapacitás kiszámítására. A 14. cikk (7c) bekezdésében említett küszöbértéket legkésőbb 2024. január 1-jéig el kell érni. Ez a határidő vonatkozik továbbá az e cikk (4)–(4f) bekezdésében említett eljárás végrehajtására is.**
- (4) Az ajánlattételi övezetek felülvizsgálatában részt vevő átvitelirendszer-irányítóknak **(no later than 12 months after entry into force of this Regulation, specific date to be inserted by OJ)**-ig **közös** javaslatot kell tenniük az érintett tagállamoknak vagy az érintett tagállamok kijelölt illetékes hatóságainak. A [] **kapacitásfelosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó, a 714/2009/EK rendelet 18. cikke alapján elfogadott iránymutatás** alapján az érintett tagállamok [] az **ajánlattételi övezet-konfigurációk** felülvizsgálatában részt vevő tagállamok, valamint az ugyanazon kapacitásszámítási régióban [] lévő tagállamok.

[]

- (4a) Amennyiben az átvitelirendszer-irányítók strukturális szűk keresztmetszeteket azonosítottak, vagy ha az ajánlattételi övezetek felülvizsgálatában olyan ajánlás szerepel, hogy egy vagy több tagállam változtasson ajánlattételi övezetet, az érintett tagállamok – az átvitelirendszer-irányítóikkal együttműködésben – 6 hónapon belül nemzeti vagy nemzetközi cselekvési terveket határozhatnak meg. Ezeknek a cselekvési terveknek konkrét ütemtervet kell tartalmazniuk a *[no later than 4 years after entry into force of this Regulation, specific date to be inserted by OJ]* időszakban azonosított strukturális szűk keresztmetszetek csökkentésére vonatkozó intézkedések elfogadása tekintetében, beleértve például a hálózatfejlesztés felgyorsítását, a meglévő infrastruktúra hatékonyabb felhasználását, az aktuális rendszerirányítási gyakorlatok felülvizsgálatát, a rendszerirányítás fokozottabb összehangolását a megfelelő szomszédos átvitelirendszer-irányítókkal, a szabályozás felülvizsgálatát a helyreállítási intézkedésekre és a nagyobb rugalmassággal szembeni akadályokra vonatkozóan, valamint a termelés és a fogyasztás helyét módosító nemzeti energiapolitikai intézkedéseket.**
- (4b) A (4a) bekezdésben említett cselekvési terveket végrehajtó tagállamok a rendelkezésre álló teljes övezetközi kapacitás egyre nagyobb arányátallokálják, amelynek a cselekvési terv utolsó évében, de legkésőbb 2024. január 1-jéig el kell érnie legalább az egyes rendszerösszekötő vezetékek hőkapacitásának 75 %-át, amit a 14. cikk (7) bekezdésében említett módszertan szerint kell kiszámítani. A tagállamoknak az e bekezdésben említett arányt lineáris pálya útján kell elérniük. A lineáris pályáról és a pálya kiindulópontjáról meg kell állapodni az ugyanazon kapacitásszámítási régióban lévő tagállamokkal. Azon időszak tekintetében, amelyben egy adott tagállam cselekvési tervet hajt végre, a 14. cikk (7), (7a) és (7b) bekezdésében említett szabályozó hatóságok határozatai nem alkalmazandók erre a tagállamra. A tagállamok évente eredményjelentést nyújtanak be a cselekvési tervben meghatározott intézkedésekről az érintett tagállamoknak és a Bizottságnak.**

- (4c) A cselekvési terv lejártá előtt hat hónappal a tagállamok eldönthetik, hogy felosztják-e az ajánlattételi övezetüket a fennmaradó szűk keresztmetszetek kezelése céljából, vagy inkább a fennmaradó belső szűk keresztmetszeteket helyreállítási intézkedésekkel kezelik, amelyeknek viselik a költségeit. A cselekvési terv lejártát követően hat hónappal az ajánlattételi övezetek felülvizsgálatában részt vevő átvitelrendszer-irányítókna a legutóbbi 12 hónapos időszakra vonatkozóan fel kell mérniük a 14. cikk (7) bekezdésében említett módszertan szerint kiszámított, rendelkezésre álló övezetközi kapacitást, és jelentést kell készíteniük, amelyben megvizsgálják, hogy a határokon átnyúló kereskedelmi kapacitás elérte-e a 14. cikk (7c) bekezdése szerinti maximális szintet. E felmérést 24 havonta rendszeresen újra el kell végezni a legutóbbi 24 hónapos időszakra vonatkozóan.**
- (4d) Azon tagállamokat illetően, amelyek esetében a (4c) bekezdés szerinti felmérés arra mutat rá, hogy valamely átvitelrendszer-irányító nem a 14. cikk (7c) bekezdésének rendelkezései szerint járt el, illetve azon tagállamokat illetően, amelyek az ajánlattételi övezet felosztását választották, az érintett tagállamok a (4c) bekezdésben említett jelentés kézhezvételétől számított 6 hónapon belül egyhangú határozatot hoznak arról, hogy meg kell-e őrizni az ajánlattételi övezet konfigurációját, vagy pedig módosítani kell azt. A többi tagállam észrevételeket nyújthat be az érintett tagállamoknak, amelyeknek a döntésük meghozatala során figyelembe kell venniük ezeket az észrevételeket. A határozatot a vonatkozó uniós jogszabályoknak megfelelően indokolni kell, és abban figyelembe kell venni a többi tagállam észrevételeit. Az érintett tagállamoknak értesíteniük kell határozatukról a Bizottságot és az Ügynökséget.**
- (4e) (korábban (4a) bekezdés) Amennyiben az érintett tagállamok a megadott határidőn belül nem tudnak egyhangú határozatot hozni, [] erről haladéktalanul értesítik a Bizottságot. A Bizottság további javaslatokat tehet és felkérheti az érintett tagállamokat, hogy [] folytassanak konzultációt egymással annak céljából, hogy három hónapon belül kiegyensúlyozott megoldás jöjjön létre. [] A Bizottság – miután konzultációt folytatott az Ügynökséggel – [] az említett értesítés kézhezvételét követően hat hónappal határozatot fogad el az ajánlattételi övezetek konfigurációjának módosításáról vagy megtartásáról.**

(4f) Amennyiben a (4c) bekezdés harmadik mondatában említett egymást követő újabb felmérések egyike azt mutatja, hogy valamely átvitelrendszer-irányító nem a 14. cikk (7c) bekezdésének rendelkezései szerint járt el, a Bizottság saját kezdeményezésére elfogadhatja a határozatot.

(5) A (4e) bekezdés szerinti határozatnak az ajánlattételi övezetek felülvizsgálatának eredményein, valamint az azok megtartására vagy módosítására vonatkozóan az átvitelrendszer-irányítók által tett, **a (4a) bekezdésben említett javaslaton és az általuk készített, a (4c) bekezdésben említett jelentésen** kell alapulnia []. A határozatot – különösen az ajánlattételi övezetek felülvizsgálatának eredményeitől való esetleges eltérések tekintetében – meg kell indokolni, és a határozatnak figyelembe kell vennie az [] **érintett** tagállamok álláspontját és kötelezettségvállalásait, valamint a többi tagállam által benyújtott észrevételeket.

(6) Ha a [] **kapacitásfelosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó, a 714/2009/EK rendelet 18. cikke alapján elfogadott iránymutatás** alapján az ajánlattételi övezetek újbóli felülvizsgálatát kezdeményezik, a [] (4a)–(4d) bekezdésben és a **kapacitásfelosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó, a 714/2009/EK rendelet 18. cikke alapján elfogadott iránymutatásban** ismertetett eljárást **kell követni. A Bizottság az e cikk alapján elfogadott határozatairól az elfogadásuk előtt konzultál az érintett érdekeltekkel** [].

[]

(8) [] A **(4a), (4b) vagy (4c) bekezdés szerinti** határozatokban meg kell jelölni a változás bevezetésének időpontját. A bevezetés időpontjának egyensúlyt kell teremtenie a változás mielőbbi bevezetése iránti igény és a – például a villamos energiára vonatkozó határidős kereskedéssel összefüggő – gyakorlati szempontok között, és **arra nem kerülhet sor a határozat kihirdetésétől számított 12 hónap letelte előtt, kivéve abban az esetben, ha az érintett tagállamok között ettől eltérő megállapodás születik.** A Bizottság határozata megfelelő átmeneti rendelkezéseket is tartalmazhat.

A kapacitásallokációnak és a szűk keresztmetszet kezelésének általános elvei

- (1) A szűk hálózati keresztmetszet problémáira megkülönböztetéstől mentes, piaci alapú megoldásokat kell alkalmazni, amelyek hatékony gazdasági jelzéseket szolgáltatnak a piaci szereplőknek és az érintett átvitelirendszer-irányítóknak. A hálózati szűk keresztmetszet problémáit ügyletektől független módszerekkel kell megoldani, azaz olyan módszerekkel, amelyek nem az egyes piaci szereplők szerződési közötti különbségtételen alapulnak. Akkor, amikor átviteli rendszere rendes üzemi állapotának fenntartása érdekében operatív intézkedéseket hoz, az átvitelirendszer-irányítónak figyelembe kell vennie ezeknek az intézkedéseknek a szomszédos szabályozási területekre gyakorolt hatásait, és ezeket az intézkedéseit az (EU) 1222/2015 rendeletben meghatározottak szerint koordinálnia kell az érintett átvitelirendszer-irányítókkal.
- (2) Az ügyletek csökkentésével járó eljárásokat csak vészhelyzet esetén szabad alkalmazni, amikor az átvitelirendszer-irányítónak gyorsan és hatékonyan kell cselekednie, és a teherújraelosztás vagy ellenkereskedelem alkalmazása nem lehetséges. Minden ilyen eljárást megkülönböztetéstől mentesen kell alkalmazni. Azon piaci szereplőket, akik számára kapacitást allokáltak, minden csökkentésért ellentételezni kell, a vis maior esetek kivételével.

- (3) Amennyiben a (7), (7a), (7b) és (8) bekezdésben nem szerepel ettől eltérő rendelkezés, a rendszerösszekötőknek és/vagy a határokon átvélő ügyletek [] által érintett átviteli hálózatoknak a maximális szintű kapacitását kell a piaci szereplők számára hozzáférhetővé tenni, a hálózati üzembiztonságra vonatkozó biztonsági szabványok betartása mellett. A **teher-újraelosztás és ellenkereskedelem költségmegosztási módszertanának [] a kapacitásfelosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó, a 714/2009/EK rendelet 18. cikke alapján elfogadott iránymutatás szerinti végrehajtását, valamint a határokon átnyúló helyreállítási intézkedésekre vonatkozó koordinált és megkülönböztetésmentes eljárás alkalmazását követően [] a rendelkezésre álló kapacitásokat ellenkereskedelem és teher-újraelosztás – a határokon átnyúló teher-újraelosztást is beleértve – segítségével optimalizálni kell.**
- (4) A kapacitásallokációt kizárólag explicit kapacitásaukcio vagy a kapacitásra és az energiára egyaránt kiterjedő implicit aukcio útján kell végezni. A két módszer együtt is alkalmazható ugyanazon a rendszerösszekötőn. A napon belüli kereskedést folyamatosan kell végezni, ami kiegészíthető aukciókkal.
- (5) **Szűk keresztmetszet esetén** adott időtávot illetően a **hálózati kapacitásra vonatkozó** legmagasabb értékű **érvényes** ajánlat nyer – függetlenül attól, hogy implicit vagy explicit – , **amely a (szűkös) átviteli kapacitásért cserébe a legmagasabb értéket kínálja.** Az 1228/2003/EK rendelet 7. cikke, a 714/2009/EK rendelet 17. cikke vagy az 59. cikk alapján mentességben részesített új rendszerösszekötők esetén kívül tilos a kapacitásallokációs módszerekben lekötési díjat megállapítani.
- (6) A kapacitással szabadon lehet kereskedni másodlagos alapon, ha az átvitelirendszer-irányítót időben előre tájékoztatták. Ha az átvitelirendszer-irányító elutasít egy másodlagos kereskedést (ügyletet), ezt egyértelműen és átláthatóan tudomására kell hoznia és meg kell magyaráznia az összes piaci szereplőnek, továbbá döntéséről értesítenie kell a szabályozó hatóságot.

(7) Az átvitelrendszer-irányítók a [] piaci szereplők rendelkezésére bocsátott rendszerösszekötő kapacitás nagyságát nem korlátozhatják [] **az ajánlattételi övezetükben** előforduló szűk keresztmetszetek **vagy az ugyanazon ajánlattételi övezetet elhagyó és abba újból belépő nem tervezett áramlások** kezelése céljából.

(7a) [] Valamely kapacitásszámítási régió valamennyi átvitelrendszer-irányítójának javaslata alapján az érintett nemzeti szabályozó hatóságoknak [] jóvá kell hagyniuk a teljes rendelkezésre álló övezetközi kapacitás azon százalékos szintjét, amely a kapacitásszámítási módszernek megfelelően került kiszámításra, annak céljából, hogy figyelembe vegyék a nem tervezett övezetközi áramlásokat, mégpedig olyan mértékben, amelyre [] egy ajánlattételi övezetben strukturális szűk keresztmetszetek nélkül számítani lehet. []

(a (7) korábbi bekezdés része, átkerült az alábbi (7b) bekezdésbe)

(7b) Valamely átvitelrendszer-irányító felkérésére, **az e bekezdésben meghatározott koordinációs eljárás keretében** az érintett szabályozó hatóságok lehetőséget adhatnak [] a (7) bekezdéstől való eltérésre **a (7a) bekezdésben említettektől eltérő előrelátható okok miatt, valamint** olyan esetekben, amikor az az üzembiztonság megőrzése érdekében szükséges. [] Az eltérés nem kapcsolódhat az (5) bekezdés alapján már allokált kapacitások csökkentésére, [] egy alkalommal egy évre kell szólnia, illetve legfeljebb négy évre, de úgy, hogy az eltérés mértékének évről évre jelentős mértékben csökkennie kell, szigorúan a szükséges mértékre kell korlátozódnia, és nem valósíthat meg megkülönböztetést a belső és az övezetek közötti forgalom között. Az eltérés engedélyezése előtt az érintett szabályozó hatóságnak konzultálnia kell az érintett kapacitásszámítási régióhoz tartozó többi tagállam szabályozó hatóságával. [] Az eltérés indokolását közzé kell tenni. Ha megtörtént az eltérés engedélyezése, az érintett átvitelrendszer-irányítóknak ki kell dolgozniuk és közzé kell tenniük egy módszertant, valamint – **adott esetben a 13. cikk szerinti cselekvési tervekkel összhangban** – olyan projekteket kell meghatározniuk, amelyek hosszú távú megoldást nyújtanak az eltéréssel rendezni kívánt kérdésre. Az eltérés a határidő lejártáig, vagy – ha az korábban következik be – a megoldás alkalmazásának kezdetéig hatályos.

(7c) Az övezetközi kereskedés céljára rendelkezésre álló kapacitások minimális szintjének legalább az egyes rendszerösszekötő vezetékek hőkapacitásának 75 %-ának kell lennie. A (7a) és a (7b) bekezdés szerinti eltérések nem eredményezhetnek olyan értéket, amely nem éri el ezt a küszöbértéket.

- (8) A piaci szereplőknek a szóban forgó üzemeltetési időszakot megelőzően kellő időben tájékoztatniuk kell az érintett átvitelrendszer-irányítókat arról, hogy fel kívánják-e használni az allokált kapacitásokat. Minden allokált, de fel nem használt kapacitást nyílt, átlátható és megkülönböztetéstől mentes módon újra vissza kell juttatni a piacra.
- (9) Az átvitelrendszer-irányítóknak – amennyire ez műszakilag lehetséges – nettósítaniuk kell a szűk keresztmetszetű rendszerösszekötő vezetékeken ellenkező irányban zajló energiaáramlás kapacitásigényét annak érdekében, hogy ezt a vezetéket a legnagyobb kapacitáson lehessen használni. A hálózat biztonságának legteljesebb figyelembevétele mellett a szűk keresztmetszeten enyhítő ügyleteket soha nem szabad elutasítani.
- (10) A kapacitás allokációjával járó kötelezettségek teljesítésének elmaradásából adódó pénzügyi következmények azokat terhelik, akik felelősek a teljesítés elmaradásáért. Ha a piaci szereplők nem használják fel a kapacitást, amelynek felhasználására kötelezték magukat, vagy explicit aukcióval felosztott kapacitás esetén nem végeznek másodlagos kereskedést vagy nem adják vissza a kapacitást időben, elveszítik a kapacitáshoz való jogukat, és a költségeket tükröző díjat fizetnek. A kapacitás fel nem használása miatt fizetendő, a költségeket tükröző díjaknak indokoltaknak és arányosaknak kell lenniük. Ha egy átvitelrendszer-irányító nem teljesíti kötelességét, köteles kártérítést fizetni a piaci szereplőknek a kapacitási jogok elvesztése miatt. Ebben az összefüggésben a következményes veszteségek nem vehetők figyelembe. A pénzügyi következmények tekintetében a kötelezettségek nem teljesítéséből eredő kötelezettségek meghatározásának alapelveit és módszereit előre meg kell határozni, majd az érintett nemzeti szabályozó hatóság vagy hatóságok általi felülvizsgálatnak kell alávetni.

- (11) A helyreállítási intézkedések költségeinek az átvitelrendszer-irányítók közötti elosztása során a szabályozóknak meg kell vizsgálniuk, hogy az adott ajánlattételi övezetet elhagyó és abba újból belépő nem tervezett áramlások milyen mértékben járulnak hozzá a két megfigyelt ajánlattételi övezet közötti szűk keresztmetszetek kialakulásához, és a költségeket a szűk keresztmetszetek kialakulásához való hozzájárulás arányában kell elosztaniuk, összhangban a kapacitásfelosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó, a 714/2009/EK rendelet 18. cikke alapján elfogadott iránymutatás és az (EU) 2017/XYZZ bizottsági rendelet 76. cikke szerinti, a teher-újraelosztásra és az ellenkereskedelemre vonatkozó költségmegosztási módszertannal. Ez nem vonatkozik a (7a) bekezdésben említett [] küszöbértékre.

15. cikk

Az övezetközi kapacitás allokációja különböző időtávokon

- (1) Az átvitelrendszer-irányítóknak legalább az övezetközi másnapi és napon belüli piac kapuzárási időpontja után újra kell számítaniuk a rendelkezésre álló övezetközi kapacitást. Az átvitelrendszer-irányítóknak a rendelkezésre álló övezetközi kapacitást, a korábban esetleg megmaradt nem allokált övezetközi kapacitást és a hosszú távú fizikai átviteli jogok birtokosai által esetleg felszabadított, korábbi allokációkból származó övezetközi kapacitást a soron következő kapacitásallokációs eljárás keretében kell felosztaniuk.
- (1a) Az átvitelrendszer-irányítóknak megfelelő struktúrát kell meghatározniuk az övezetközi kapacitás különböző – többek között másnapi, napon belüli és kiegyenlítő szabályozási – időtávokon történő allokációja tekintetében. [] Ezt az allokációs struktúrát a megfelelő szabályozó hatóságoknak felül kell vizsgálniuk. Javasataik megfogalmazásakor az átvitelrendszer-irányítóknak figyelembe kell venniük:
- a) a piacok sajátosságait;

b) az üzemeltetési feltételeket, úgymint az elfogadott menetrendekből eredő ellentétes irányú áramlások egymást kioltó hatásának (nettósítás) következményeit;

c) a meglévő különböző övezetközi kapacitásallokációs mechanizmusokra elfogadott százalékok és időtávok összehangolásának szintjét.

- (2) Ha az övezetközi napon belüli piac kapuzárási időpontja után van rendelkezésre álló övezetközi kapacitás, az átvitelirendszer-irányítóknak ezt az övezetközi kapacitást kiegyenlítő szabályozási energia cseréjére vagy a szabályozási nettósítási eljárás céljára kell felhasználniuk.
- (3) Amennyiben övezetközi kapacitás allokációjára kiegyenlítő kapacitás cseréjének vagy rendszerszintű tartalékok megosztásának céljából kerül sor az 5. cikk (8) bekezdése alapján, az átvitelirendszer-irányítóknak [] **a kiegyenlítő szabályozásra vonatkozó, a 714/2009/EK rendelet 18. cikke alapján elfogadott iránymutatásnak** megfelelően kidolgozott módszereket kell alkalmazniuk. []
- (4) Az átvitelirendszer-irányítók az (EU) 2015/1222 rendelet alapján meghatározott üzembiztonsági tartaléksávot kiegyenlítő kapacitás cseréje vagy rendszerszintű tartalékok megosztása miatt nem növelhetik meg.

2. SZAKASZ

HÁLÓZATI DÍJAK ÉS SZŰKKERESZTMETSZET-KEZELÉSI BEVÉTELEK

16. cikk

Csatlakozási és hálózat-hozzáférési díjak

- (1) A hálózati rendszerüzemeltetők által a hálózati hozzáférés tekintetében alkalmazott díjaknak – ideértve a hálózati csatlakozás díjait, a hálózat igénybevételének díjait és, amennyiben alkalmazandó, a hálózat kapcsolódó megerősítésének díjait – átláthatóaknak kell lenniük, figyelembe kell venniük a hálózatbiztonsági és a rugalmassági követelményeket, és tükrözniük kell a ténylegesen felmerült költségeket, amennyiben azok megfelelnek egy hatékonyan működő és szerkezetileg hasonló hálózati rendszerüzemeltető díjainak, és megkülönböztetéstől mentesen alkalmazzák őket. [] **A 15. cikk (1) és (6) bekezdésének, valamint a 2012/27/EU irányelv XI. mellékletében foglalt kritériumoknak a sérelme nélkül** ezeket a díjakat **különösképpen** úgy kell alkalmazni, hogy miattuk az elosztás szintjén csatlakozó termelés ne részesüljön sem előnyben, sem hátrányban az átvitel szintjén csatlakozó termeléssel szemben. A díjak **indokolatlanul** nem befolyásolhatják **sem előnyösen, sem hátrányosan** az energiatárolást, és nem képezhetnek visszatartó erőt a fogyasztói reakció tekintetében. A (3) bekezdés sérelme nélkül, ezek a díjak nem lehetnek távolságfüggők.
- (2) [] **A díjszabási módszertanoknak []** megfelelő ösztönzőket kell jelenteniük az átviteli- és az elosztórendszer-irányítók számára, [] **és azokban tükröződniük kell az elosztóhálózati engedélyesek állandó költségeinek. A díjakból [] származó megengedett árbevételben** mind rövid, mind hosszú távon **tükröződnie kell azoknak az átvitelrendszer-irányítóknak és az elosztóhálózati engedélyeseknek szóló megfelelő ösztönzőknek, amelyek** a hatékonyság, így többek között az energiahatékonyság növelését, a piaci integráció és az ellátásbiztonság előmozdítását, továbbá a beruházások támogatását, **a kapcsolódó kutatási tevékenységeket és a fogyasztó érdekében álló innováció elősegítését célozzák.**

- (3) Adott esetben a termelőkre és/vagy fogyasztókra alkalmazott díjakba uniós szinten területspecifikus árjelzéseket kell beépíteni, és figyelembe kell venni az okozott hálózati veszteségek és szűk keresztmetszetek volumenét csakúgy, mint az infrastrukturális beruházási költségeket.
- (4) A hálózat-hozzáférési díjak meghatározásakor figyelembe kell venni:
- a) az átvitelrendszer-irányítók közötti ellentételezési mechanizmus ki- és befizetéseit;
 - b) a ténylegesen teljesített ki- és befizetéseket, csakúgy, mint az előző időszakok adatai alapján a jövőbeni időszakokra becsült kifizetéseket.
- (5) A hálózat-hozzáférési díjak e cikk szerinti meghatározása nem érinti a 14. cikkben említett szűkkeresztmetszet-kezelésből származó díjakat.
- (6) Az [] **övezetközi villamosenergia-kereskedelem** egyedi ügyleteire nem alkalmazhatók külön hálózati díjak.
- (7) Az elosztási díjak a rendszerhasználók fogyasztási vagy termelési profiljától függően differenciálhatók, és azokban tükröződniük kell a rendszerhasználóknál – köztük az aktív felhasználóknál – az elosztóhálózat igénybevételevel kapcsolatban jelentkező költségeknek. Azokban a tagállamokban, amelyekben már intelligens fogyasztásmérést alkalmaznak, [] **be lehet vezetni** olyan, időben differenciált hálózati díjakat, amelyek a fogyasztók számára átlátható és tervezhető módon tükrözik a hálózat igénybevételeit.
- (8) [] Az elosztási díjakból **származó megengedett árbevételbe** be lehet építeni teljesítménycélokat az elosztóhálózati engedélyesek arra való ösztönzése érdekében, [] **hogy hálózataikat a lehető leghatékonyabban működtessék.**

[(9) [OP: please add specific date – three months after entry into force]-ig a **piaci széttagoltság kockázatának enyhítése érdekében** az Ügynökség [] **jelentést** készít [] az átviteli és az elosztási díjakkal kapcsolatos módszertanokra vonatkozó **legjobb gyakorlatokról, kellő mozgásteret hagyva a nemzeti sajátosságok figyelembe vételére.** A [] **legjobb gyakorlatokról szóló jelentésben** ki kell térni legalább a következőkre:

- a) a termelőket és a fogyasztókat terhelő díjak egymáshoz viszonyított aránya;
- b) a díjakba beépített költségek;
- c) az időben differenciált hálózati díjak;
- d) a területspecifikus árjelzések;
- e) az átviteli és elosztási díjak viszonya; []
- f) azok a módszerek, amelyekkel biztosítható a díjmegállapítás és a díjszerkezet átláthatósága;
- g) a díj fizetésére kötelezett rendszerhasználók egyes csoportjai, ideértve a díjmentességeket is.]

Az Ügynökség a jelentést legalább két évente aktualizálja.

[]

[]

17. cikk

Szűk keresztmetszet-kezelési bevételek

- (1) Az új rendszerösszekötők kivételével – amelyek az 1228/2003/EK rendelet 7. cikke, a 714/2009/EK rendelet 17. cikke vagy az e rendelet 59. cikke alapján mentességet élveznek – a szűk keresztmetszetek kezelését célzó, előre meghatározott időtartamra érvényes eljárások csak az ebben az adott időtartamban jelentkező szűk keresztmetszet esetén eredményezhetnek bevételt. Az e bevételek elosztására vonatkozó eljárást a szabályozó hatóságoknak felül kell vizsgálniuk; az eljárás nem torzíthatja az allokációs eljárást valamely kapacitást vagy energiát igénylő fél javára, és nem képezhet visszatartó erőt a szűk keresztmetszet csökkentése tekintetében.
- (2) A rendszerösszekötő kapacitás allokációjából származó bevételeket a következő célokra kell felhasználni:
 - a) az allokált kapacitás tényleges rendelkezésre állásának biztosítása, **ideértve a kapacitásgarancia esetében fennálló ellentételezést is;**
 - b) a rendszerösszekötő kapacitások fenntartása vagy növelése, mégpedig új hálózatokba, és ezen belül is mindenekelőtt olyan új rendszerösszekötőkbe és **belföldi vezetékekbe** való beruházások révén, **amelyek az ENTSO villamos energiára vonatkozó tízéves hálózatfejlesztési terve szerint alkalmasak a rendszerösszekötők szűk keresztmetszeteinek csökkentésére, []**
 - c) **vagy adott esetben olyan, határokon átnyúló helyreállítási intézkedések megvalósítása, mint a teher-újraelosztás és az ellenkereskedelem.**

(A (2b) bekezdés része, átkerült az alábbi (2a) bekezdésbe)

- (2a) ☐ A bevételek ☐ – az érintett tagállamok szabályozó hatóságainak jóváhagyásától függően – felhasználhatók olyan bevételként, amelyet a szabályozó hatóságoknak figyelembe kell venniük a hálózati díjak számítási módszereinek jóváhagyásakor és/vagy a hálózati díjak meghatározásakor.
- (3) A bevételeknek a (2) bekezdés a), ☐ b) **vagy c)** pontja szerinti felhasználására **a nemzeti szabályozó hatóságokkal való egyeztetés keretében az átvitelrendszer-irányítók által javasolt és az Ügynökség által ☐ jóváhagyott módszertan az irányadó. ☐ Az átvitelrendszer-irányítóknak a javaslatukat *[OP: 12 months after entry into force]*-ig be kell nyújtaniuk az Ügynökségnek, aki arról hat hónapon belül határoz.**

☐

☐

(A (3) bekezdés része, átkerült az alábbi (3a) bekezdésbe)

- (3a) A módszertannak részletesen ismertetnie kell legalább azt, hogy melyek azok a feltételek, amelyek szerint a bevételek megfelelnek a (2) bekezdés a), ☐ b) **vagy c)** pontjában említett céloknak

- (3b)** Az átvitelrendszer-irányítóknak egyértelműen előre rögzíteniük kell a szűk keresztmetszetek kezeléséből származó esetleges bevételek felhasználásának módját, és be kell számolniuk e bevételek tényleges felhasználásáról. A nemzeti szabályozó hatóságoknak minden évben [] **március 1-jéig** jelentés formájában közzé kell tenniük az [] **előző naptári év [] december 31-én** záruló 12 hónapos időszakban keletkezett bevétel nagyságát és **a (2) bekezdés szerinti** felhasználásának módját, beleértve azon konkrét projektek megjelölését, amelyekre a bevételeket fordították, valamint annak megjelölését is, hogy milyen összeget helyeztek külön belső számlára, **vagy milyen összeget használtak fel a hálózati díjak meghatározásakor**, továbbá igazolniuk kell, hogy ez a felhasználás a (3) bekezdés értelmében kidolgozott módszertan szerint történt és megfelel e rendelet követelményeinek. **Azokban az esetekben, amikor a szűk keresztmetszetek kezeléséből származó bevételek egy részét felhasználták a hálózati díjak meghatározásakor, a jelentésben ki kell fejteni, hogy az átvitelrendszer-irányítók adott esetben miként teljesítették a 2. cikkben meghatározott kiemelt célokat**

IV. fejezet

Az ellátórendszer megfelelősége

18. cikk

Az ellátórendszer megfelelősége

- (1) A tagállamok az ellátórendszer megfelelőségének a 19. cikk szerinti európai szintű értékelése alapján [] területükön figyelemmel kísérik az ellátórendszer megfelelőségét [], és **emellett elvégezhetik az ellátórendszer megfelelőségének a 19a. cikk szerinti nemzeti szintű értékelését is.**
- (2) Ha az ellátórendszer megfelelőségének európai **vagy nemzeti** szintű értékelése arra az eredményre jut, hogy az ellátórendszer megfelelősége aggodalomra ad okot, a tagállamok azonosítják azokat az esetleges szabályozási **vagy piaci** torzulásokat, **vagy azokat a szűk keresztmetszeteket** – ilyen lehet például az **infrastruktúra hiányossága** –, amelyek okozták az aggályos helyzet kialakulását, illetve hozzájárultak annak kialakulásához.
- (3) A tagállamok **konkrét** időütemezést tartalmazó **ütemtervet** tesznek közzé az esetlegesen azonosított szabályozási **vagy piaci** torzulások, **illetve a szűk keresztmetszetek** kiküszöbölését célzó intézkedések elfogadására. Az ellátórendszer megfelelőségével kapcsolatban aggodalomra okot adó pontok kezelése során a tagállamok különösen **figyelembe veszik a 3. cikkben meghatározott elveket** és fontolóra veszik a szabályozási torzulások megszüntetését, hiányállapotí árak **szabad árképzés révén való** lehetővé tételét, rendszerösszekötők **más tagállamokkal való** kiépítését, **a piachoz való, torzulást nem okozó hozzáférés lehetővé tételét minden piaci szereplő számára, ideértve többek között** az energiatárolás, a fogyasztói oldali intézkedések és az energiahatékonyság területét.

(3a) Amennyiben az ellátórendszer megfelelőségének nemzeti szintű értékelése aggodalomra okot adó pontot azonosít egy ajánlattételi övezet tekintetében, míg ugyanezen ajánlattételi övezet tekintetében az ellátórendszer európai szintű értékelése nem talál aggodalomra okot adó pontot, [] az ellátórendszer megfelelőségének nemzeti szintű értékelését irányító szervnek [] konzultálnia kell a villamosenergia-piaci ENTSO-val, és ki kell kérnie az Ügynökség véleményét. Az ellátórendszer megfelelőségének nemzeti szintű értékelését irányító szervnek e célból az ellátórendszer megfelelőségének nemzeti szintű értékelésének közzétételét követő [] egy hónapon belül jelentést kell benyújtania a villamosenergia-piaci ENTSO és az Ügynökség számára, amelyben indokolnia kell a két értékelés közötti eltéréseket. (A (3b) bekezdést beépítették a (3a) bekezdésbe.) [] A villamosenergia-piaci ENTSO a jelentés benyújtásának időpontját követő egy hónapon belül [] értékeli ezeket az eltéréseket, az Ügynökség pedig a jelentés benyújtásának időpontját követő két hónapon belül megfogalmazza véleményét. [] Az érintett tagállam tudomásul veszi az értékelést és a véleményt.

19. cikk

Az ellátórendszer megfelelőségének európai szintű értékelése

- (1) Az ellátórendszer megfelelőségének európai szintű értékelése keretében meg kell vizsgálni, hogy a villamosenergia-rendszer általában véve mennyire képes kielégíteni a villamos energia iránti jelenlegi, valamint az értékelés időpontjától számított tízéves időszak minden egyes évében várható jövőbeli igényeket [].

- (2) A villamosenergia-piaci ENTSO *[OP: six months after entry into force of this Regulation]*-ig benyújtja **a villamosenergia-ügyi koordinációs csoportnak és** az Ügynökségnek az ellátórendszer megfelelőségének európai szintű értékelésével összefüggésben alkalmazandó, a (4) bekezdésben foglalt elveken alapuló módszertan tervezetét.
- (3) Az átvitelirendszer-irányítóknak át kell adniuk a villamosenergia-piaci ENTSO-nak azokat az adatokat, amelyekre annak az ellátórendszer megfelelőségének európai szintű értékelésének [] elvégzéséhez szüksége van. Az értékelést a villamosenergia-piaci ENTSO minden évben elvégzi. **A termelőknek és egyéb piaci szereplőknek az átvitelirendszer-irányítók rendelkezésére kell bocsátaniuk a termelői erőforrások várható felhasználására vonatkozó adatokat, figyelemmel az elsődleges erőforrások elérhetőségére és az előre jelzett kereslet és kínálat megfelelő forgatókönyveire.**
- (4) Az ellátórendszer megfelelőségének európai szintű értékelését olyan módszertan alapján kell elvégezni, amely [] **lehetővé teszi**, hogy az értékelés:
- a) **minden egyes** ajánlattételi övezet szintjén, legalább az összes tagállamra kiterjedően kerüljön elvégzésre [] ;
 - b) az előre jelzett kereslet és kínálat megfelelő [] **központi** forgatókönyvein alapuljon, tartalmazzon gazdasági elemzést arra vonatkozóan, hogy mennyi a valószínűsége a termelőeszközök termelésből való kivonásának és az új termelőeszközök rendszerbe állításának, ismertesse az energiahatékonysági célok teljesítését szolgáló intézkedéseket, továbbá vizsgálja meg **a rendkívüli időjárási eseményekre, a hidrológiai viszonyokra, a nagykereskedelmi árakra és a szén-dioxid-árra való érzékenységet is;**
 - c) megfelelő módon figyelembe vegye minden erőforrás hozzájárulását, beleértve a meglévő és a jövőben létesítendő termelőkapacitásokat, az energiatárolást, a fogyasztói reakciót, valamint az importtal és az exporttal kapcsolatos lehetőségeket és azoknak a rugalmas rendszerirányítást segítő hatását is;
 - d) előre jelezze a 18. cikk (3) bekezdése szerinti intézkedések várható hatásait;

- e) kiterjedjen olyan forgatókönyvek vizsgálatára is, amelyekben nincsenek meglévő és tervezett kapacitáslekötési mechanizmusok, **és adott esetben olyanokéra is, amelyekben vannak;**
 - f) piaci modellen alapuljon, és adott esetben az áramlásalapú kapacitásszámítás elvét alkalmazza;
 - g) valószínűségi számításokat alkalmazzon;
 - ga) egységes modellezési eszközt alkalmazzon**
 - h) legalább a következő, **a 20. cikkben említett** mutatókat használja:
 - „várhatóan nem szolgáltatott villamos energia”, és
 - „várt terhelésvesztés”;
 - i) meghatározza az ellátórendszerek megfelelőségével kapcsolatos esetleges aggályok forrását és különösen azt, hogy ezek az aggályok a hálózat vagy az erőforrások elégtelenségének vagy mindkettőnek tudhatók-e be;
 - j) biztosítsa, hogy megfelelő figyelmet kapjanak a termelés, a keresletoldali rugalmasság és a tárolás nemzeti [] sajátosságai, [] az elsődleges erőforrások rendelkezésre állása és az összekapcsoltság szintje.**
- (5) A villamosenergia-piaci ENTSO [OP: *six months after entry into force of this Regulation*]-ig benyújtja az Ügynökségnek a következő mennyiségek számítási módszertanának tervezetét:
- a) a nem szolgáltatott energia értéke;

- b) az „új belépés költsége” a termelőkapacitás vagy a fogyasztói reakció esetében; és
- c) **a 20. cikkben említett megbízhatósági standard []**
- (6) **A tervezett módszertanra, a forgatókönyvekre, az érzékenységekre és az azokat megalapozó kiinduló feltételezésekre vonatkozó,** a (2)–(5) bekezdés szerinti javaslatokról, valamint az ellátórendszer megfelelőségének a (3) bekezdés szerinti európai szintű értékeléséből származó eredményekről a 22. cikkben meghatározott eljárás szerint előzetes konzultációt kell folytatni **a tagállamokkal, a villamosenergia-ügyi koordinációs csoporttal és az érintett érdekelttekkel,** és ezeket a javaslatokat és eredményeket az Ügynökségnek jóvá kell hagynia.

19a. cikk

Az ellátórendszer megfelelőségének nemzeti szintű értékelése

- (1) Az ellátórendszer megfelelőségének nemzeti szintű értékelését a 19. cikk (2) bekezdésében említett módszertan, **és különösen a (4) bekezdés b)–j) pontjában előírt rendelkezések alapján kell elvégezni; az értékelések ugyanakkor ismertethetnek a nemzeti megfontolásokat figyelembe vevő további forgatókönyveket, érzékenységeket és feltevéseket is.** Az ellátórendszer megfelelőségének nemzeti szintű értékelése során ugyanazokat a modellezési eszközöket kell használni, mint amelyeket a villamosenergia-piaci ENTSO használ az ellátórendszerek megfelelőségének európai szintű értékelésére, **továbbá ugyanazokat a beviteli és egyéb adatokat kell alkalmazni, a nemzeti forgatókönyvek, érzékenységek és feltételezések figyelembe vétele céljából.** Ezen túlmenően az ellátórendszerek megfelelőségének nemzeti szintű értékelése során az értékelt ajánlattételi övezetek ellátásbiztonságához való külföldi hozzájárulás értékelésekor a **21. cikk rendelkezéseinek hatálya alá tartozó,** [] a külföldi hozzájárulásra vonatkozó értékeket kell alkalmazni.
- (2) Az ellátórendszerek megfelelőségének nemzeti szintű értékelését, **és adott esetben a 18. cikk (3a) bekezdése szerint a villamosenergia-piaci ENTSO által végzett értékelést és az Ügynökség által megfogalmazott véleményt nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni [].**

20. cikk

Megbízhatósági standard

- (1) Kapacitáslekötési mechanizmus alkalmazása esetén a tagállamoknak olyan megbízhatósági standarddal kell rendelkezniük, amely átlátható módon jelzi az ellátásbiztonság biztosítani kívánt szintjét.
- (2) A megbízhatósági standardot **a tagállam vagy a tagállam által kijelölt illetékes hatóság** állapítja meg a 19. cikk (5) bekezdésében előírt módszertan segítségével.
- (3) A megbízhatósági standard meghatározásakor **legalább** a nem szolgáltatott energia értékét és az új belépés költségének egy adott időszakra vonatkozó értékét kell alapul venni, **és a standardot a „várhatóan nem szolgáltatott villamos energia” és a „várt terhelésvesztés” mutatón keresztül kell kifejezni.**
- (4) **Kapacitáslekötési mechanizmus alkalmazása esetén** a kapacitáslekötési mechanizmus keretében beszerzett kapacitásmennyiséget meghatározó paramétereket **a tagállamnak vagy a tagállam által kijelölt más illetékes hatóságnak jóvá kell hagynia. []**

21. cikk

Határokon átnyúló részvétel a kapacitáslekötési mechanizmusokban

- (1) E [] cikk rendelkezéseinek megfelelően [] a stratégiai tartaléknak nem minősülő mechanizmusoknak, **és amennyiben ez technikailag megoldható, a stratégiai tartalékoknak** nyitottaknak kell lenniük a más tagállamokban lévő kapacitásszolgáltatók közvetlen, **határokon átnyúló** részvétele előtt.

- (2) A tagállamok biztosítják, hogy a belföldi kapacitásokkal [] egyenértékű műszaki jellemzőket biztosítani képes külföldi kapacitásnak lehetősége legyen részt venni minden olyan versenyeljárásban, amelyben a belföldi kapacitás részt vehet. A [hatálybalépés időpontja]-án-én működésben lévő kapacitáslekötési mechanizmusok esetén a tagállamok engedélyezhetik a rendszerösszekötők külföldi kapacitásként való részvételét a [hatálybalépés időpontja] után maximum négy évre, vagy – ha az korábban következik be – az e cikk (10) bekezdésében említett módszertan jóváhagyásától számított két évre. A tagállamok a következő követelményeket támaszthatják a külföldi kapacitással szemben:
- a) a kapacitásnak egy olyan tagállamban kell elhelyezkednie, ami közvetlen hálózati összeköttetéssel rendelkezik a mechanizmust alkalmazó tagállammal,
 - b) a kapacitás nem vesz részt egy másik olyan kapacitáslekötési mechanizmusban, amelyhez a kapacitásnak rendelkezésre kell állnia.
- (3) A tagállamok a területükön lévő kapacitásokat nem korlátozhatják abban, hogy más tagállamok kapacitáslekötési mechanizmusaiban részt vegyenek.
- (4) A kapacitáslekötési mechanizmusokban [] való, határokon átívelő részvétel nem változtathatja meg, nem módosíthatja és másként sem befolyásolhatja az övezetközi menetrendekeket és a tagállamok közötti fizikai áramlásokat, amelyeket kizárólag a 14. cikk szerinti kapacitásallokáció eredménye alapján kell meghatározni.
- (5) A kapacitásszolgáltatók **rendelkezésre nem állás esetén rendelkezésre nem állási díjat kötelesek fizetni. Amennyiben egy adott kapacitásszolgáltató [] ugyanarra a szállítási időszakra nézve több mechanizmusban is részt vesz, minden olyan esetben köteles rendelkezésre nem állási díjat fizetni, amelyben nem tudja teljesíteni ezeket a többszöri vállalásokat [].**

- (6) **Kapacitáslekötési mechanizmusok alkalmazása esetén az átvitelirendszer-irányítóknak [] – a (10) bekezdés a) pontjában említett módszertan alapján,** valamint figyelemmel **a regionális biztonsági koordinátorok által a 34. cikk q) pontja, valamint a 38. és 39. cikk alapján kiszámított ajánlott értékekre, a tagállamok közötti fizikai rendszerösszekötők szintjére,** a mechanizmus alkalmazási helye szerinti rendszer és a külföldi kapacitás helye szerinti rendszer közötti rendszerösszekötők várható rendelkezésre állására és a rendszertúlterheltség együttes fennállásának valószínűségére – évente meg kell határozniuk a külföldi kapacitás részvételére rendelkezésre álló belépő kapacitás maximumát. Ezt a számítást az ajánlattételi övezetek összes határa vonatkozásában el kell végezni.
- (7) A tagállamok biztosítják, hogy a (6) bekezdésben említett belépő kapacitásnak a jogosult kapacitásszolgáltatók közötti allokációja átlátható és megkülönböztetésmentes módon, piaci alapon történjen.
- (8) **Amennyiben két szomszédos tagállamban találhatók határokon átnyúló részvételre nyitott kapacitáslekötési mechanizmusok,** a (7) bekezdés szerinti kapacitásallokációból [] származó **bevétel** az átvitelirendszer-irányítókat illeti, akik között a bevételeket a (10) bekezdés b) pontja szerinti módszertan **vagy egy mindkét nemzeti szabályozó hatóság által jóváhagyott módszertan** segítségével kell elosztani. **Amennyiben a szomszédos tagállam nem alkalmaz kapacitáslekötési mechanizmust, a bevételek elosztását annak a tagállamnak az illetékes nemzeti hatósága köteles jóváhagyni, amelyben a szomszédos tagállamok nemzeti szabályozó hatóság véleményének kikérését követően a kapacitáslekötési mechanizmust végrehajtják.** A bevételeket az átvitelirendszer-irányítóknak a 17. cikk (2) bekezdésében meghatározott célokra kell felhasználniuk.

- (9) A külföldi kapacitás helye szerinti átvitelirendszer-irányítónak:
- a) meg kell határozni, hogy az érdeklődő kapacitásszolgáltatók képesek-e biztosítani az azon kapacitáslekötési mechanizmus által igényelt műszaki jellemzőket, amelyben a kapacitásszolgáltató részt kíván venni, és a kapacitásszolgáltatót jogosult kapacitásszolgáltatóként be kell jegyeznie a nyilvántartásba;
 - b) el kell végeznie a szükséges rendelkezésre állási ellenőrzéseket []
 - c) az érintett kapacitásszolgáltatótól haladéktalanul értesítést kell kapnia a külföldi kapacitáslekötési mechanizmusban való részvételről;
 - d) **a kapacitáslekötési mechanizmust alkalmazó tagállam átvitelirendszer-irányítóját tájékoztatnia kell a (9a)–(9c) bekezdés értelmében kapott információkról.**
- (10) A villamosenergia-piaci ENTSO [OP: *twelve months after entry into force of this Regulation*]-ig köteles benyújtani az Ügynökségnek:
- a) a belépő kapacitás határokon átvéelő részvételhez tartozó, a (6) bekezdésben említett maximumának **a regionális biztonsági koordinátor és az átvitelirendszer-irányító általi** meghatározására szolgáló módszertant;
 - b) a (8) bekezdés szerinti bevételfelosztás módszertanát;
 - c) a (9) bekezdés b) pontjában említett rendelkezésre állási ellenőrzések elvégzésének közös szabályait;
 - d) azokat a közös [] **elveket**, amelyek **mentén** meghatározzák, mely esetekben kell fizetni rendelkezésre nem állási díjat;

- e) a (9) bekezdés a) pontjában említett nyilvántartás vezetésének rendjét;
- f) a (9) bekezdés a) pontja értelmében részvételre jogosult kapacitásszolgáltatók azonosításának közös szabályait.

A javaslatról a 22. cikkben meghatározott eljárás szerint előzetes konzultációt kell folytatni, és azt az Ügynökségnek jóvá kell hagynia.

- (11) Az [] érintett **nemzeti szabályozó hatóságoknak** ellenőrizniük kell, hogy a kapacitásszámítás a (10) bekezdés a) pontja szerinti módszertannal összhangban történt-e.
- (12) A nemzeti szabályozó hatóságoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a kapacitáslekötési mechanizmusokban való határokon átvéelő részvétel hatékonyan és megkülönböztetésmentes módon legyen megszervezve. Ennek keretében gondoskodniuk kell különösen olyan megfelelő igazgatási intézkedések meglétéről, amelyek biztosítják a rendelkezésre nem állási díjak határokon átvéelő beszedését.
- (13) A (7) bekezdés szerinti kapacitásallokáció keretében allokált kapacitásokat a jogosult kapacitásszolgáltatók átruházhatják egymásra. A jogosult kapacitásszolgáltatóknak minden ilyen átruházást be kell vezetniük a 9. cikk a) pontjában említett nyilvántartásba.

- (14) A villamosenergia-piaci ENTSO legkésőbb [OP: *two years after the entry into force of this Regulation*]-ig létrehozza és elkezd vezetni a 9. cikk a) pontjában említett nyilvántartást. A nyilvántartásnak nyitottnak kell lennie minden jogosult kapacitásslétszámát, a mechanizmusokat alkalmazó rendszerek és az azokhoz tartozó átviteli rendszer-irányítók számára.
- (15) **A (9) bekezdés a) pontjában említett nyilvántartás vezetésének megkezdése előtt a tagállamok alkalmazhatják a rendszerösszekötő modellt, amelyben a rendszerösszekötő közvetlenül részt vesz a kapacitáslekötési mechanizmusban.**

22. cikk

Jóváhagyási eljárás

- (1) Az e cikkre történő hivatkozáskor a villamosenergia-piaci ENTSO által benyújtott javaslat jóváhagyására a (2)–(4) bekezdésben foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni.
- (2) A javaslat benyújtása előtt a villamosenergia-piaci ENTSO-nak konzultálnia kell minden érintett érdekelttel, nemzeti szabályozó hatósággal és más nemzeti hatósággal, és **kellően figyelembe kell vennie a konzultációs folyamat eredményeit.**
- (3) Az Ügynökség a javaslatot a beérkezéstől számított három hónapon belül jóváhagyja vagy módosítja. Módosítás esetén az Ügynökség a módosított javaslat elfogadása előtt egyeztet a villamosenergia-piaci ENTSO-val. Az elfogadott javaslatot legkésőbb három hónappal a javaslatot tartalmazó dokumentumok beérkezése után közzé kell tenni az Ügynökség internetes oldalain.
- (4) Az Ügynökség bármikor kezdeményezheti a jóváhagyott javaslat módosítását. A villamosenergia-piaci ENTSO a kezdeményezést követő hat hónapon belül benyújtja az Ügynökségnek a javasolt módosítások tervezetét. Az Ügynökség a módosításokat a tervezet beérkezését követő három hónapon belül módosítja vagy jóváhagyja, majd pedig honlapján közzéteszi.

A kapacitáslekötési mechanizmusok létrehozásának elvei

- (1) Azon aggályos helyzetek kezelése érdekében, amelyek a 18. cikk (3) bekezdése szerinti intézkedések segítségével nem szüntethetők meg, a tagállamok – az e cikkben foglalt rendelkezések és az állami támogatásokra vonatkozó, az **EUMSZ 107–109. cikke szerinti** uniós szabályok [] **séremlme nélkül** – kapacitáslekötési mechanizmusokat hozhatnak létre.
- (2) Ha egy tagállam kapacitáslekötési mechanizmust kíván bevezetni, a javasolt mechanizmusról konzultál legalább a vele **közvetlen** elektromos összeköttetésben álló szomszédos tagállamokkal, **mégpedig a mechanizmusok szomszédos tagállamokra gyakorolt lehetséges hatásairól végzett átfogó vizsgálat alapján.**
- (2a) Amennyiben egy kapacitáslekötési mechanizmus stratégiai tartalékként szolgál, a stratégiai tartalékban lévő erőforrásokat csak abban az esetben lehet teherelosztásnak alávetni, ha az átvitelrendszer-irányítók kimerítették a kereslet és a kínálat egyensúlyba hozásához rendelkezésre álló kiegyenlítő szabályozási forrásokat, vagy ha a napon belüli piacokon a kínálatot meghaladó kereslet miatt nem lehetett egymáshoz rendelni az ajánlatokat. Azokban az időszakokban, amelyekben a stratégiai tartalék erőforrásai teherelosztás tárgyát képezték, a piacon fennálló egyensúlytalanság elszámolásának a nem szolgáltatott energia értékén kell történnie. A stratégiai tartalék erőforrásainak igénybevétele révén termelt villamos energia, illetve elért terheléscsökkenés nem értékesíthető a nagykereskedelmi villamosenergia-piacokon.
- (3) A kapacitáslekötési mechanizmusoknak:
- a) nem szabad szükségtelen piactorzulásokat előidézniük, és nem szabad korlátozniuk az [] **övezetközi** kereskedést;
 - b) **piaci alapúnak kell lenniük;**

- c) nyitottnak kell lenniük minden olyan erőforrás részvételére, amely technológiasemleges módon, tisztességes és átlátható szabályok révén képes biztosítani az elvárt műszaki teljesítményt, ideértve többek között a tárolásban, az energiahatékonyságban és a fogyasztói reakcióban való részvételt is [];
- d) ideiglenesnek kell lenniük;
- e) [] nem haladhatják meg a tagállamban az ellátórendszer megfelelőségét illetően azonosított aggályos helyzet kezeléséhez szükséges mértéket.

[]

- (4) [] [2025] december 31-étől kezdődően azok az 550 g CO₂/kWh-nál nagyobb kibocsátású termelőkapacitások, amelyekre vonatkozóan a végleges beruházási döntést [OP: *entry into force*] után hozták meg, nem kaphatnak kifizetéseket vagy jövőbeli kifizetésekre vonatkozó kötelezettségvállalásokat kapacitáslekötési mechanizmus keretében.
- (5) Amennyiben az ellátórendszer megfelelőségének európai szintű értékelése nem találta aggályosnak az ellátórendszer megfelelőségét, [] és amennyiben az Ügynökségnek illetve a villamosenergia-piaci ENTSO-nak a 18. cikk (3) bekezdése szerinti véleménye, illetve értékelése nem erősíti meg az ellátórendszer megfelelőségével kapcsolatos aggályokat []:
 - a) a tagállamok nem [] vezethetnek be kapacitáslekötési mechanizmust;
 - b) a kapacitáslekötési mechanizmust alkalmazó tagállamoknak felül kell vizsgálniuk ezt a mechanizmust és [] az (5a) bekezdésben említett eljárást kell alkalmazniuk.
- (5a)** A tagállamok a kapacitáslekötési mechanizmusok megtervezésekor beépítenek egy olyan rendelkezést, amely lehetővé teszi a kapacitáslekötési mechanizmus 4 éven belül történő, eredményes, fokozatos kivonását abban az esetben, ha az (5) bekezdés szerinti felülvizsgálat azt állapítja meg, hogy az ellátórendszer megfelelőségével kapcsolatban már nem állnak fenn aggályok. Ez a fokozatos kivonás egyúttal a mechanizmus adminisztratív megszüntetését is jelentheti, amiről észszerű időn belül előzetes értesítést kell küldeni, vagy a mechanizmus kialakításakor olyan rendelkezéseket kell beépíteni, amelyek a társult gazdasági ösztönzők felfüggesztéséhez vezetnek abban az esetben, ha már nem állnak fenn aggályok a megfelelőséggel kapcsolatban.

24. cikk

Meglévő mechanizmusok

- (1) A(z) [OP: *entry into force of this Regulation*]-án/-én kapacitásmechanizmusokat alkalmazó tagállamoknak az e rendelet 18., 21. és 23. cikkének való megfelelés érdekében ki kell igazítaniuk e mechanizmusokat [] **az ezen időpont előtt kötött szerződések sérelme nélkül, valamint az EUMSZ 107–109. cikke szerinti, az állami támogatásokra vonatkozó uniós szabályok sérelme nélkül, ideértve az állami támogatásra vonatkozóan ezen időpont előtt hozott határozatokat is.**

V. fejezet

Az átviteli rendszer irányítása

25. cikk

A villamosenergia-piaci átvitelirendszer-irányítók európai hálózata

- (1) A villamos energia belső piaca és [] **az övezeteken** átnyúló kereskedelem kiteljesítésének és működésének elősegítése és az európai villamosenergia-átviteli hálózat optimális irányítása, összehangolt üzemeltetése és folyamatos műszaki fejlődése érdekében az átvitelirendszer-irányítóknak uniós szintű együttműködést kell kialakítaniuk a villamosenergia-piaci ENTSO révén.
- (2) Az uniós jog szerinti feladatainak ellátása során a villamosenergia-piaci ENTSO [] köteles hozzájárulni a 2020–2030-as időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretben kitűzött célok hatékony és fenntartható teljesítéséhez, különösen azáltal, hogy elősegíti a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia hatékony integrálását és az energiahatékonyság növelését, **a rendszerbiztonság fenntartása mellett.**

26. cikk

A villamosenergia-piaci ENTSO létrehozása

- (1) A villamosenergia-piaci átvitelirendszer-irányítóknak be kell nyújtaniuk a Bizottság és az ügynökség részére a létrehozandó villamosenergia-piaci ENTSO alapszabályának tervezetét, tagjegyzékét és a többi érdekelttel folytatandó konzultáció eljárási szabályait is tartalmazó eljárási szabályzatának tervezetét.

- (2) Az ügynökségnek valamennyi érdekelt, különösen a rendszerhasználók és a felhasználók képviselői szervezeteivel folytatott hivatalos konzultációt követően az alapszabály tervezetéről, a tagjegyzékről és az eljárási szabályzat tervezetéről az e dokumentumok átvételétől számított két hónapon belül véleményt kell a Bizottság elé terjesztenie.
- (3) A Bizottság az alapszabály tervezetéről, a tagjegyzékről és az eljárási szabályzat tervezetéről az ügynökség (2) bekezdésben előírt véleményét figyelembe véve, illetve az annak kézhezvételének napjától számított három hónapon belül véleményt nyilvánít.
- (4) A villamosenergia-piaci átvitelirendszer-irányítóknak a Bizottság által nyilvánított kedvező vélemény kézhezvételének napjától számított három hónapon belül létre kell hozniuk a villamosenergia-piaci ENTSO-t, valamint el kell fogadniuk és közzé kell tenniük alapszabályát és eljárási szabályzatát.
- (5) Amennyiben az (1) bekezdésben említett dokumentumok tekintetében változások történnek, illetve a Bizottság vagy az ügynökség indokolt kérésére a szóban forgó dokumentumokat be kell nyújtani a Bizottságnak és az ügynökségnek. Az ügynökség és a Bizottság a (2)–(4) bekezdésben foglaltaknak megfelelően véleményt nyilvánít.

27. cikk

A villamosenergia-piaci ENTSO feladatai

- (1) A villamosenergia-piaci ENTSO köteles:
 - a) a 25. cikkben megállapított célkitűzések elérése céljából üzemi és kereskedelmi szabályzatokat kidolgozni az 55. cikk (1) bekezdésében meghatározott területeken;
 - b) kétévente elfogadni és közzétenni egy nem kötelező érvényű, az Unió egészére kiterjedő tízéves hálózatfejlesztési tervet (az Unió egészére kiterjedő hálózatfejlesztési terv);

- c) kidolgozni és elfogadni az erőforrások megfelelőségének a 19. cikk (2), (3) és (5) bekezdése szerinti európai szintű értékeléséhez kapcsolódó javaslatokat és a 21. cikk (10) bekezdése szerinti, a kapacitásmechanizmusokban való határokon átnyúló részvétel műszaki előírásaira vonatkozó javaslatokat;
- d) ajánlásokat elfogadni az uniós átvitelrendszer-irányítók és harmadik országok átvitelrendszer-irányítói közötti műszaki együttműködés koordinációjáról;
- e) elfogadni a **regionális biztonsági koordinátorok** közötti együttműködés és koordináció keretét;
- f) elfogadni a **biztonsági szempontból koordinált []** régiók meghatározására vonatkozó javaslatot a **33. cikk rendelkezéseinek megfelelően**;
- fa) **együttműködni az elosztóhálózati engedélyesekkel és az EU DSO-val;**
- fb) **előmozdítani az elosztóhálózatok digitalizálását, ideértve az intelligens hálózatok kiépítését és az intelligens fogyasztásmérés bevezetését is;**
- fc) **előmozdítani az adatkezelést, a kiberbiztonságot és az adatvédelmet, együttműködve az illetékes hatóságokkal és a szabályozott szervezetekkel;**
- g) elfogadni a hálózat normál és rendkívüli körülmények közötti üzemeltetésének összehangolását biztosító közös hálózatüzemeltetési eszközöket – beleértve a zavarokra vonatkozóan készített közös osztályozási skálát is – és a kutatási terveket, valamint e tervek hatékony kutatási program révén történő végrehajtásának részleteit. Ezekben az eszközökben meg kell határozni többek között a következőket:
 - i. az üzemeltetés összehangolásának javítása szempontjából hasznos információk – beleértve a másnapi, a napon belüli és valós idejű információkat –, valamint ezen információk begyűjtésének és megosztásának optimális gyakorisága;

- ii. a valós idejű információcseréhez használható technológiai platform, és adott esetben az i. alponthoz említett egyéb információk begyűjtésére, kezelésére és továbbítására szolgáló technológiai platformok, valamint az átvitelirendszer-irányítók között az üzemeltetés összehangolásának javítására alkalmas eljárások végrehajtásához használható technológiai platformok azzal a céllal, hogy ez az összehangolás az egész Unióra kiterjedjen;
 - iii. az a mód, ahogyan az átvitelirendszer-irányítók más átvitelirendszer-irányítók vagy az üzemeltetés összehangolásának megvalósításában való támogatásukkal megfelelően megbízott bármely testület és az ügynökség rendelkezésére bocsátja az üzemeltetéssel kapcsolatos információkat;
 - iv. azt, hogy az átvitelirendszer-irányítók kapcsolattartó pontot jelölnek ki, melynek feladata, hogy megválaszolja a többi átvitelirendszer-irányító vagy a támogatásukkal az iii. alpont szerint megfelelően megbízott bármely testület és az ügynökség által az említett információkkal kapcsolatban feltett kérdéseket;
- h) elfogadni az éves munkaprogramot;
- i) elfogadni az éves jelentést;
- j) a(z) [a COM(2016) 862 javaslat szerinti, a kockázatokra való felkészülésről szóló rendelet] 9. cikkének (2) bekezdése alapján elkészíteni és elfogadni a szezonális megfelelőség-értékeléseket.
- (2) A villamosenergia-piaci ENTSO-nak jelentést kell tennie az ügynökség részére a [] **regionális biztonsági koordinátorok** létrehozásával és működésével kapcsolatban azonosított hiányosságokról.
- (3) A villamosenergia-piaci ENTSO köteles közzétenni közgyűlésének, valamint igazgatósági és bizottsági üléseinek jegyzőkönyvét, és rendszeresen tájékoztatni a lakosságot döntéshozatali folyamatáról és tevékenységeiről.

- (4) Az (1) bekezdés h) pontjában említett éves munkaprogramban – indikatív időütemezés kíséretében – fel kell sorolni és ismertetni kell az adott évben elkészítendő üzemi és kereskedelmi szabályzatokat, illetőleg a hálózatüzemeltetés és az adott évben megvalósítandó kutatási és fejlesztési tevékenység összehangolására vonatkozó tervet.
- (5) A villamosenergia-piaci ENTSO köteles rendelkezésre bocsátani minden olyan információt, amelyre az ügynökségnek a 29. cikk (1) bekezdése szerinti feladatai teljesítéséhez szüksége van. Az átvitelirendszer-irányítók kötelesek rendelkezésre bocsátani minden olyan információt, amelyre a villamosenergia-piaci ENTSO-nak az első mondatban foglaltak szerinti feladatai teljesítéséhez szüksége van.
- (6) A Bizottság kérésére a villamosenergia-piaci ENTSO-nak véleményeznie kell a Bizottság részére az 57. cikkben előírt iránymutatások elfogadását.

28. cikk

Konzultációk

- (1) A 27. cikk (1) bekezdésében foglalt feladatok szerinti javaslatok kidolgozása során a villamosenergia-piaci ENTSO köteles széles körben, kellő időben, nyitott és átlátható módon, a 26. cikkben említett eljárási szabályzatnak megfelelően valamennyi érdekelt és különösen valamennyi érdekelt képviselői szervezet bevonásával konzultációs eljárást folytatni. E konzultációnak ki kell terjednie a nemzeti szabályozó hatóságokra és más nemzeti hatóságokra, a szolgáltató- és a termelővállalkozásokra, a rendszerhasználókra, beleértve a felhasználókat is, az elosztóhálózati engedélyesekre, ideértve az érintett ágazati szövetségeket is, a műszaki testületekre és az érdekelteket tömörítő platformokra. A konzultáció célja a döntéshozatali folyamatban érintett valamennyi érdekelt fél véleményének és javaslatainak azonosítása.
- (2) Az (1) bekezdésben említett konzultációkkal kapcsolatos valamennyi dokumentumot és az ülések jegyzőkönyveit nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni.

- (3) A 27. cikk (1) bekezdése szerinti javaslatok elfogadását megelőzően a villamosenergia-piaci ENTSO-nak be kell számolnia a konzultáció során hozzá beérkezett észrevételek figyelembevételének módjáról. Ha az észrevételeket nem vette figyelembe, azt köteles megindokolni.

29. cikk

Az ügynökség általi figyelemmel kísérés

- (1) Az ügynökség köteles figyelemmel kísérni a villamosenergia-piaci ENTSO-nak a 27. cikk (1), (2) és (3) bekezdésben említett feladatai ellátását, és arról beszámolni a Bizottságnak.

Az ügynökségnek figyelemmel kell kísérnie az 55. cikk (14) bekezdése szerint kidolgozott üzemi és kereskedelmi szabályzatok villamosenergia-piaci ENTSO általi végrehajtását.

Amennyiben a villamosenergia-piaci ENTSO elmulasztotta ezen üzemi és kereskedelmi szabályzatok végrehajtását, az ügynökségnek fel kell kérnie a villamosenergia-piaci ENTSO-t, hogy nyújtson be megfelelő indokolással ellátott magyarázatot a tekintetben, hogy miért mulasztotta ezt el. Az ügynökségnek tájékoztatnia kell a Bizottságot erről a magyarázatról és véleményt kell nyilvánítania róla.

Az ügynökségnek figyelemmel kell kísérnie és elemeznie kell a szabályzatok és a Bizottság által az 54. cikk (1) bekezdése szerint elfogadott iránymutatások végrehajtását, valamint az alkalmazandó szabályoknak a piaci integráció elősegítését célzó összehangolására, továbbá a megkülönböztetésmentességre, a tényleges versenyre és a piac hatékony működésére gyakorolt hatásukat, és arról be kell számolnia a Bizottságnak.

- (2) A villamosenergia-piaci ENTSO köteles véleményezésre megküldeni az ügynökségnek az Unió egészére kiterjedő hálózatfejlesztési terv tervezetét, a konzultációs folyamatra vonatkozó információkat is tartalmazó éves munkaprogram tervezetét, és a 27. cikk (1) bekezdésében említett egyéb dokumentumokat.

Az ügynökség az ezek kézhezvételének napjától számított kéthónapos időszakon belül a Bizottság és a villamosenergia-piaci ENTSO részére kellő indokolással ellátott véleményt, valamint ajánlásokat köteles benyújtani, ha úgy véli, hogy a villamosenergia-piaci ENTSO által benyújtott éves munkaprogram tervezete vagy az Unió egészére kiterjedő hálózatfejlesztési terv tervezete nem segíti elő a megkülönböztetésmentességet, a tényleges versenyt, a piac hatékony működését, illetve a harmadik felek részére is hozzáférést biztosító, határokon átnyúló rendszer-összeköttetés kellő szintjét.

30. cikk

Költségek

A villamosenergia-piaci ENTSO-nál az e rendelet 25–29. és 54–57. cikkében, valamint a 347/2013/EU rendelet 11. cikkében említett tevékenységek elvégzésével összefüggésben felmerülő költségeket az átvitelrendszer-irányítóknak kell viselniük, és ezeket a költségeket a tarifák kiszámítása során figyelembe kell venni. Ezeket a költségeket a szabályozó hatóságok csak abban az esetben hagyhatják jóvá, ha azok észszerűek és megfelelőek.

31. cikk

Az átvitelrendszer-irányítók közötti regionális együttműködés

- (1) Az átvitelrendszer-irányítóknak a villamosenergia-piaci ENTSO-n belül, a 27. cikk (1), (2) és (3) bekezdésében előírt feladatokhoz való hozzájárulás céljából regionális együttműködést kell kialakítaniuk. Ennek keretében két évente regionális beruházási tervet kell közzétenniük, és e regionális beruházási terv alapján beruházási döntéseket hozhatnak. A villamosenergia-piaci ENTSO-nak elő kell mozdítania az átvitelrendszer-irányítók közötti regionális együttműködést annak érdekében, hogy biztosítsa az interoperabilitást, a kommunikációt és a regionális működés nyomon követését az uniós szinten még nem harmonizált területeken.

- (2) Az átvitelirendszer-irányítóknek a hálózat optimális üzemeltetése érdekében elő kell segíteniük operatív egyezségeket létrehozását, továbbá elő kell segíteniük az energiatőzsdék kialakítását, a határkeresztező kapacitás megkülönböztetéstől mentes, piaci alapú megoldások révén történő, koordinált allokációját – kellő figyelemmel az implicit aukciós eljárások konkrét érdemeire rövid távú allokáció esetén –, valamint a kiegyenlítő szabályozási és a tartalék energiával összefüggő mechanizmusok integrálását.
- (3) Az e cikk (1) és (2) bekezdésében megállapított célok elérése érdekében a Bizottság a meglévő regionális együttműködési struktúrák figyelembevételével meghatározhatja az egyes együttműködési struktúrák tevékenységének földrajzi területét. Minden tagállam számára lehetővé kell tenni, hogy az együttműködést egynél több földrajzi területen is ösztönözze. A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a [] **62. cikk (2) bekezdésének []** megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el az egyes együttműködési struktúrák tevékenységének földrajzi területére vonatkozóan. **Az e bekezdésben említett határozatok és felhatalmazás nem sértik a 33. cikkben foglaltakat, és azokkal kapcsolatban konzultációkat kell folytatni.** A Bizottság ebből a célból konzultál az ügynökséggel és a villamosenergia-piaci ENTSO-val.

32. cikk

A [] regionális biztonsági koordinátorok létrehozása és megbízatása

- (1) [OP: twelve months after entry into force]-ig az egyazon **rendszerirányítási régióba** tartozó valamennyi átvitelirendszer-irányító [] **köteles javaslatot benyújtani [] a 714/2009/EK rendelet 18. cikke alapján elfogadott rendszerirányítási iránymutatásoknak []** megfelelően létrehozott regionális biztonsági koordinátorok fejlesztésére vonatkozóan az érintett szabályozó hatóságok általi jóváhagyásra.

A javaslatnak a következőket kell tartalmaznia:

- a) a részt vevő tagállamok és átvitelirendszer-irányítók;
- b) az összekapcsolt átviteli rendszer hatékony, biztonságos és megbízható üzemeltetéséhez szükséges szervezeti, pénzügyi és üzemeltetési megállapodások;

- c) a regionális biztonsági koordinátorok működésének megkezdésével kapcsolatos végrehajtási terv;
- d) a regionális biztonsági koordinátorok alapszabályai és eljárási szabályzatai;
- e) a 35. cikk szerinti együttműködési eljárások leírása;
- f) a regionális biztonsági koordinátorok 44. cikk szerinti felelősségével kapcsolatban hozott intézkedések leírása.

- (2) ☐ A regionális biztonsági koordinátorokat abban a rendszerirányítási régióban kell létrehozni, amelyben feladataikat végezni fogják, és az ☐ **(EU) 2017/1132** európai parlamenti és tanácsi irányelv¹⁶ ☐ II. mellékletében említett jogi formában kell kialakítani azokat.
- (3) ☐ Az átvitelirendszer-irányítók felelnek a villamosenergia-áramlások irányításáért ☐ és a villamosenergia-rendszer biztonságának, megbízhatóságának és hatékonyságának biztosításáért, a [a 2009/72/EK rendelet COM(2016)864/2 dokumentumban javasolt átdolgozása] 40. cikkével és a nemzeti jogszabályokkal összhangban. A regionális biztonsági koordinátorok a 34. cikknek megfelelően rájuk bízott regionális jelentőségű ☐ feladatok ellátása révén kiegészítik az átvitelirendszer-irányítók szerepkörét. ☐
- (4a) A regionális biztonsági koordinátoroknak 2025. január 1-jéig meg kell kezdeniük a 34. cikk (1) bekezdésében meghatározott új feladataik ellátását. Az egyazon rendszerirányítási régióba tartozó valamennyi tagállam közösen dönthet úgy, hogy az érintett regionális biztonsági koordinátor korábban kezdje meg a működését [+].

¹⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 2017. június 14-i (EU) 2017/1132 irányelve a társasági jog egyes vonatkozásairól (HL L 169., 2017.6.30., 46. o.).

A regionális biztonsági koordinátorok [] földrajzi hatásköre

- (0a) [] **A 714/2009/EK rendelet 18. cikke alapján elfogadott rendszerirányítási iránymutatások** értelmében létrehozott, ugyanazon regionális biztonsági koordinátorok hatáskörébe tartozó átvitelrendszer-irányítókhoz tartozó földrajzi területekre e rendelet alkalmazásában rendszerirányítási régióként kell hivatkozni.
- (0b) [] A regionális biztonsági koordinátorok tevékenysége a **714/2009/EK rendelet 18. cikke alapján elfogadott rendszerirányítási iránymutatások** értelmében már meghatározottaknál nagyobb **vagy kisebb** földrajzi területekre is kiterjedhet. Ilyen esetben az érintett átvitelrendszer-irányítóknak javaslatot kell benyújtaniuk az ügynökség számára a regionális biztonsági koordinátor hatáskörébe tartozó rendszerirányítási régiók meghatározásáról.
- (1) [OP: six months after entry into force of this Regulation]-ig a villamosenergia-piaci ENTSO-nak javaslatot kell benyújtania az ügynökség részére annak **meghatározásával, hogy az egyes rendszerirányítási régiók mely átvitelrendszer-irányítókat, ajánlattételi övezeteket és ajánlattételiövezet-határokat, kapacitásszámítási régiókat és üzemszünet-koordinációs régiókat fedik le.**
- (1a) Amennyiben valamely tagállam több különböző szinkronterület része, az átvitelrendszer-irányítót két regionális biztonsági koordinátor is koordinálhatja. A rendszerirányítási régiók menti ajánlattételiövezet-határok tekintetében az (1) bekezdésben említett javaslatban részletesen ismertetni kell, hogy e határokat illetően miként fog megvalósulni a regionális biztonsági koordinátorok közötti koordináció.
- (1b) Minden regionális biztonsági koordinátornak a 34. cikk (1) bekezdésében felsorolt feladatokat kell ellátnia azon rendszerirányítási régió átvitelrendszer-irányítói tekintetében, amelyben **letelepedett.** []

[]

- (2) Az ügynökségnek a rendszerirányítási régiók meghatározására vonatkozó, **az (1) bekezdésben említett javaslatot** a beérkezésétől számított három hónapon belül jóvá kell hagynia, vagy javaslatokat kell tennie annak módosítására. Ez utóbbi esetben az ügynökségnek a módosítások elfogadása előtt egyeztetnie kell a villamosenergia-piaci ENTSO-val. Az elfogadott javaslatot közzé kell tenni az ügynökség honlapján.

34. cikk

A regionális biztonsági koordinátorok [] feladatai

- (1) Minden [] regionális **biztonsági koordinátornak** [] [] a rendszerirányítási-régióban működő [] **átvitelirendszer-irányítók tekintetében** a következő – részletesebben az I. mellékletben meghatározott – [] **regionális vonatkozású feladatokat** kell ellátnia:
- a) koordinált kapacitásszámítás [] **a 714/2009/EK rendelet 18. cikke alapján elfogadott, a kapacitásallokációra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó iránymutatásnak** megfelelően kidolgozott módszertanoknak megfelelően;
 - b) koordinált biztonsági elemzés [] **a 714/2009/EK rendelet 18. cikke alapján elfogadott rendszerirányítási iránymutatásoknak** megfelelően kidolgozott módszertanoknak megfelelően;
 - c) közös **hálózati** modellek létrehozása [] **a 714/2009/EK rendelet 18. cikke alapján elfogadott rendszerirányítási iránymutatásoknak** megfelelően kidolgozott módszertanoknak megfelelően;
 - d) az átvitelirendszer-irányítók védelmi és helyreállítási tervei közötti összhang értékelésének támogatása [] **a 714/2009/EK rendelet 6. cikke alapján elfogadott vészhelyzeti és helyreállítási szabályzatban** foglalt eljárásnak megfelelően;

da) heti és akár [] másnapi regionális rendszermegfelelőségi előrejelzések és a kockázatcsökkentő tevékenységek [] értékelése [] a 714/2009/EK rendelet 18. cikke alapján elfogadott rendszerirányítási iránymutatásokban foglalt eljárásoknak megfelelően;

db) regionális üzemszünet-tervezési koordináció [] a 714/2009/EK rendelet 18. cikke alapján elfogadott rendszerirányítási iránymutatásokban foglalt eljárásoknak megfelelően;

[]

dd) a regionális biztonsági koordinátoroknál dolgozó személyzet képzése és tanúsítása[+]

[]

e) a regionális helyreállítás koordinációjának és optimalizálásának **támogatása az átvitelrendszer-irányítók kérése szerint;**

f) működés- és üzemzavar-elemzés és jelentéstétel;

[]

[]

[]

[]

[]

[]

- m) regionális válságforgatókönyvek azonosítása annyiban, amennyiben azokat a [a kockázatokra való felkészülésről szóló rendelet a COM(2016) 862 javaslat szerint] rendelet 6. cikkének (1) bekezdése alapján kérik;
- n) a [a kockázatokra való felkészülésről szóló rendelet a COM(2016) 862 javaslat szerint] rendelet 12. cikkének (3) bekezdése alapján éves válságszimulációk előkészítése és elvégzése az illetékes hatóságokkal együttműködve;

[]

- p) a szezonális megfelelőségi kitekintésekhez kapcsolódó feladatok annyiban, amennyiben azokat az [a kockázatokra való felkészülésről szóló rendelet a COM(2016) 862 javaslat szerint] rendelet 9. cikke ([]3) bekezdése alapján kérik;

[]

- q) külföldi kapacitásnak a kapacitásmechanizmusokban való részvételére rendelkezésre álló maximális belépő kapacitás **értékének** kiszámítása [].

(2) []

A szabályozó hatóság javaslatára, valamint az átvitelrendszer-irányítók és a regionális biztonsági koordinátorokkal folytatott konzultációt követően a rendszerirányítási régió szerinti tagállamok közösen dönthetnek úgy, hogy további tanácsadási koordinációs feladatokat határoznak meg, amelyek alapján a regionális biztonsági koordinátorok a 38. cikk értelmében ajánlásokat fognak kiadni. Ebben az esetben a regionális biztonsági koordinátoroknak ezeket a feladatokat az átvitelrendszer-irányítók által kidolgozott és az érintett szabályozó hatóságok által elfogadott módszertanok alapján kell elvégezniük.

(3) Az átvitelrendszer-irányítóknak a [] **regionális biztonsági koordinátoraik** rendelkezésére kell bocsátaniuk az azok [] **feladatainak** elvégzéséhez szükséges információkat.

(4) [] **A regionális biztonsági koordinátoroknak** a rendszerirányítási régióban működő átvitelrendszer-irányítók rendelkezésére kell bocsátaniuk minden olyan információt, amely szükséges a [] **regionális biztonsági koordinátorok** által javasolt **koordinált [] intézkedések []** és ajánlások [] végrehajtásához.

35. cikk

A regionális biztonsági koordinátorokon belüli [] és azok közötti együttműködés

(1) **A regionális biztonsági koordinátorokon belüli és azok közötti [] napi szintű** koordinációt olyan együttműködési [] **eljárásokon []** keresztül kell irányítani, amelyek az alábbiakon alapulnak:

- a) [] **a 34. cikk (1) bekezdésében említett feladatok tekintetében releváns** tervezési és működési szempontok kezelésére kidolgozott munkamegállapodások;
- b) a 37. cikknek megfelelően a rendszerirányítási régió átvitelrendszer-irányítóival az operatív kötelezettségek és feladatok teljesítése során, **illetve más regionális biztonsági koordinátorokkal a regionális biztonsági koordinátorok javaslataival** kapcsolatos **elemzések megosztására és a javaslatokról való konzultációra** vonatkozó eljárás;

- c) a 38. cikknek megfelelően a [] **koordinált intézkedések** és ajánlások elfogadására vonatkozó eljárás;
- d) a 39. cikknek megfelelően a **regionális biztonsági koordinátorok által hozott [] koordinált intézkedések** és ajánlások felülvizsgálatára vonatkozó eljárás.

36. cikk

Munkamegállapodások

- (1) [] **A regionális biztonsági koordinátoroknak** munkamegállapodásokat kell kidolgozniuk az elvégzendő [] **feladatok** tervezési és operatív szempontjainak kezelésére, figyelembe véve különösen a szóban forgó [] **feladatok** sajátosságait és követelményeit az I. mellékletben meghatározottak szerint. **A regionális biztonsági koordinátoroknak az ezen munkamegállapodások felülvizsgálatára vonatkozó eljárást is ki kell dolgozniuk.**
- (2) [] **A regionális biztonsági koordinátoroknak** biztosítaniuk kell, hogy a munkamegállapodások tartalmazzanak az érintett felek értesítésére vonatkozó szabályokat.

37. cikk

Konzultációs eljárás

- (1) [] **A regionális biztonsági koordinátoroknak** ki kell dolgozniuk egy olyan eljárást, amelynek segítségével napi operatív kötelezettségeik és feladataik teljesítése során **a rendszerirányítási régió** átvitelirendszer-irányítóival, **más regionális biztonsági koordinátorokkal** és az érintett érdekeltekkel folytatandó megfelelő és rendszeres konzultációt szervezik. A szabályozási kérdések rendezésének biztosítása érdekében a szabályozó hatóságokat szükség esetén be kell vonni a folyamatba.

- (2) A regionális biztonsági koordinátorok szükség esetén konzultálhatnak a [] rendszerirányítási régió szerinti tagállamokkal és – adott esetben – regionális fórumaikkal a regionális biztonsági koordinátorok napi szintű tevékenységein és feladataik elvégzésén kívüli ügyekről. A regionális biztonsági koordinátoroknak kellően figyelembe kell venniük a tagállamok és – adott esetben – regionális fórumaik ajánlásait.

38. cikk

[] Koordinált intézkedések és ajánlások

- (1) [] A rendszerirányítási régiókban működő átvitelirendszer-irányítóknak ki kell dolgozniuk a regionális biztonsági koordinátorok által a (2)–(4) bekezdésben meghatározott kritériumoknak megfelelően javasolt [] koordinált intézkedések és ajánlások elfogadására vonatkozó eljárást.
- (2) [] A regionális biztonsági koordinátoroknak az átvitelirendszer-irányítókhoz címzett [] koordinált intézkedéseket kell meghatározniuk a 34. cikk (1) bekezdésének [] a) és b) pontjában említett [] feladatok tekintetében. Az átvitelirendszer-irányítók **dönthetnek úgy, hogy nem []** hajtják végre a regionális biztonsági koordinátorok által hozott koordinált intézkedéseket [], amennyiben a koordinált intézkedések végrehajtása [] a 714/2009/EK rendelet 18. cikke alapján elfogadott rendszerirányítási iránymutatásoknak [] megfelelően az egyes átvitelirendszer-irányítók által meghatározott működési biztonsági határértékek megsértésével járna.

- (2a) Amennyiben a 39. cikk szerinti felülvizsgálat elindítását követően valamely átvitelrendszer-irányító úgy dönt, hogy a (2) bekezdésben foglalt okokból nem hajtja végre a koordinált intézkedéseket, indokolatlan késedelem nélkül, átlátható módon részletes jelentést kell tennie az indokokról [] a rendszerirányítási-régió regionális biztonsági koordinátora és átvitelrendszer-irányítói részére []. Ilyen esetekben a regionális biztonsági koordinátornak meg kell vizsgálnia a rendszerirányítási-régió többi átvitelrendszer-irányítójára gyakorolt hatást, és a (2) bekezdésben említett eljárásra figyelemmel javaslatot tehet más koordinált intézkedésekre.
- (3) [] A regionális biztonsági koordinátoroknak az átvitelrendszer-irányítókhoz címzett ajánlásokat kell elfogadniuk [] a 34. cikk (1) bekezdésében említett [] feladatokra vonatkozóan, az e cikk (2) bekezdésének hatálya alá tartozó feladatok kivételével.
- (4) A szabályozó hatóság javaslatára – az átvitelrendszer-irányítókkal és a regionális biztonsági koordinátorokkal való konzultációt követően – a rendszerirányítási régiók szerinti [] tagállamok dönthetnek közösen úgy, hogy a [] 34. cikk (1) bekezdésében említett [] feladatok közül egyre vagy többre vonatkozóan koordinált intézkedések vagy kötelező erejű határozatok meghozatalára irányuló hatáskörrel ruházzák fel a [] regionális biztonsági koordinátort.

39. cikk

[] A koordinált intézkedések és ajánlások felülvizsgálata

- (1) [] A regionális biztonsági koordinátoroknak ki kell dolgozniuk a 34. cikkben leírt feladatokhoz kapcsolódó koordinált intézkedések és ajánlások felülvizsgálatára vonatkozó eljárást.
- (2) Az eljárást a rendszerirányítási régióban működő egy vagy több átvitelrendszer-irányító kérésére kell megindítani. A [] koordinált intézkedés vagy ajánlás felülvizsgálatát követően a [] regionális biztonsági koordinátoroknak [+] meg kell erősíteniük vagy módosítaniuk kell az intézkedést.

- (3) Amennyiben a felülvizsgálat tárgyát képező intézkedés a 38. cikk (2) bekezdése szerinti [] **koordinált intézkedés**, a felülvizsgálati kérelem nem függeszti fel a **koordinált intézkedést**, kivéve olyan esetekben, [] **amikor a koordinált intézkedések végrehajtása [] a 714/2009/EK rendelet 18. cikke alapján elfogadott rendszerirányítási iránymutatásoknak megfelelően az egyes átvitelrendszer-irányítók által meghatározott működési biztonsági határértékek megsértésével járna.**
- (4) Amennyiben a 38. cikk ([3] [] bekezdése szerinti ajánlás felülvizsgálatát **követően** az átvitelrendszer-irányító úgy dönt, hogy eltér az ajánlástól, az átvitelrendszer-irányítónak [] indokolást kell benyújtania a [] **regionális biztonsági koordinátorok** és a rendszerirányítási régióban működő többi átvitelrendszer-irányító számára.

40. cikk

A regionális biztonsági koordinátorok [] igazgatótanácsa

- (1) A [] **regionális biztonsági koordinátoroknak** az irányításukkal kapcsolatos intézkedések meghozatala és teljesítményük nyomon követése érdekében igazgatótanácsot kell létrehozniuk.
- (2) Az igazgatótanácsot az átvitelrendszer-irányítókat képviselő tagoknak kell alkotniuk.
- (3) Az igazgatótanács a következőkért felelős:
- a) a [] **regionális biztonsági koordinátor** alapszabályának és eljárási szabályzatának megszövegezése és elfogadása;
 - b) a szervezeti felépítés meghatározása és kialakítása;
 - c) az éves költségvetés elkészítése és jóváhagyása;
 - d) az együttműködésen alapuló [] eljárások kidolgozása és jóváhagyása a 35. cikknek megfelelően.

- (4) Az igazgatótanács hatásköre nem terjedhet ki a [] **regionális biztonsági koordinátorok** napi tevékenységeihez és a **feladataik** [] elvégzéséhez kapcsolódó területekre.

41. cikk

Szervezeti felépítés

- (1) **Az átvitelrendszer-irányítóknak létre kell hozniuk a regionális biztonsági koordinátorokra vonatkozó szükséges megállapodásokat**, [] oly módon meghatározva szervezeti felépítésüket, amely támogatja **feladataik** [] biztonságos elvégzését. A regionális operatív központok szervezeti felépítésében meg kell határozni:
- a) az igazgatási személyzet hatáskörét, kötelezettségeit és felelősségeit;
 - b) a szervezet különböző részei és folyamatai között lévő kapcsolatokat és a beszámolás rendjét.
- (2) A [] **regionális biztonsági koordinátorok** regionális irodákat alakíthatnak ki a [] **szubregionális** sajátosságok kezelésére, illetve támogató regionális biztonsági koordinátorokat hozhatnak létre [] **feladataik** hatékony és megbízható ellátása érdekében.

42. cikk

Eszközök és személyzet

A [] **regionális biztonsági koordinátoroknak** rendelkezniük kell minden olyan humán, műszaki, tárgyi és pénzügyi erőforrással, amely az e rendelet szerinti kötelezettségeik teljesítéséhez, valamint [] **feladataik** ellátásához szükséges.

Nyomon követés és jelentéstétel

- (1) A [] **regionális biztonsági koordinátorok** kidolgoznak egy folyamatos nyomonkövetési eljárást, amelynek legalább a következőkre kell kiterjednie:
- a) a regionális biztonsági koordinátorok működési teljesítménye;
 - b) a [] **meghozott összehangolt intézkedések** és a kibocsátott ajánlások, **az összehangolt intézkedéseknek és az ajánlások átvitelirendszer-irányítók általi végrehajtásának mértéke**, valamint az elért eredmények;
 - c) a felelősségi körükbe tartozó valamennyi feladat végrehajtásának eredményessége és hatékonysága.
- (2) A [] **regionális biztonsági koordinátorok** legalább évente benyújtják az Ügynökségnek [] , valamint a rendszerirányítási régió szabályozó hatóságainak **és átvitelirendszer-irányítóinak** az általuk végzett folyamatos nyomon követésből származó adatokat.
- (3) A [] **regionális biztonsági koordinátorok** átlátható módon határozzák meg költségeiket, és azokról jelentést tesznek az Ügynökségnek és a rendszerirányítási régió szabályozó hatóságainak.
- (4) A [] **regionális biztonsági koordinátorok** a működésükről éves jelentést nyújtanak be a villamosenergia-piaci ENTSO-nak, az Ügynökségnek, a rendszerirányítási régió szabályozó hatóságainak és a 2012/C 353/02 bizottsági határozat¹⁷ 1. cikke alapján létrehozott villamosenergia-ügyi koordinációs csoportnak.

¹⁷ A Bizottság 2012. november 15-i határozata a villamosenergia-ügyi koordinációs csoport felállításáról (HL C 353., 2012.11.17., 2. o.).

- (5) A [] **regionális biztonsági koordinátorok** jelentést tesznek a villamosenergia-piaci ENTSO-nak, a kapacitásszámítási régió szabályozó hatóságainak, az Ügynökségnek és a tagállamok válsághelyzetek megelőzéséért és kezeléséért felelős hatáskörrel rendelkező hatóságainak az (1) bekezdés szerinti nyomonkövetési eljárás során azonosított hiányosságokról. **E jelentés nyomán a régió szabályozó hatóságai javaslatot tehetnek a regionális biztonsági koordinátoroknak a hiányosságok megszüntetését célzó intézkedésekre.**

44. cikk

Felelősség

Az átvitelrendszer-irányítók megteszik az ahhoz szükséges lépéseket, hogy a [] **rendszerirányítási régiókban működő regionális biztonsági koordinátorok létrehozására irányuló, a 32. cikk szerinti javaslat az e regionális biztonsági koordinátorok feladatainak végrehajtásához kapcsolódó felelősség fedezéséről is rendelkezzen**. [] A felelősség fedezése érdekében alkalmazott módszernek figyelembe kell vennie a [] **regionális biztonsági koordinátorok** jogállását és a rendelkezésre álló kereskedelmi biztosítási fedezet szintjét.

45. cikk

Tízéves hálózatfejlesztési terv

- (1) A 27. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett, az Unió egészére kiterjedő hálózatfejlesztési tervben ismertetni kell az integrált hálózat modelljét, forgatókönyveket kell kidolgozni, és fel kell mérni a rendszer rugalmasságát.

Az Unió egészére kiterjedő hálózatfejlesztési tervben különösen:

- a) alapul kell venni a nemzeti beruházási terveket, figyelembe véve a 12. cikk (1) bekezdésében említett regionális beruházási terveket, valamint adott esetben a hálózati tervezés uniós vonatkozásait a 347/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben¹⁸ foglaltak szerint; vele kapcsolatban költség-haszon elemzést kell készíteni az említett rendelet 11. cikkében foglaltak értelmében megállapított módszertan szerint;
- b) a határokon átnyúló rendszerösszekötőket illetően továbbá alapul kell venni a különböző rendszerhasználók észszerű igényeit, és a tervbe bele kell foglalni az [a 2009/72/EK irányelv átdolgozása a COM(2016) 864/2 javaslat szerint] irányelv 44. és 51. cikkében említett beruházók hosszú távú kötelezettségvállalásait is; valamint
- c) a határokon átnyúló kapacitás tekintetében különösen meg kell jelölni a beruházási hiányterületeket.

A c) pont vonatkozásban az Unió egészére kiterjedő hálózatfejlesztési tervhez mellékelni lehet a határkeresztező kapacitásbővítés azon akadályainak áttekintését, amelyek az eltérő jóváhagyási eljárásokból vagy gyakorlatokból adódnak.

- (2) Az Ügynökség véleményt készít a nemzeti tízéves hálózatfejlesztési tervekről, értékelve, hogy azok összhangban állnak-e az Unió egészére kiterjedő hálózatfejlesztési tervvel. Ha az Ügynökség azt állapítja meg, hogy a nemzeti tízéves hálózatfejlesztési terv nem áll összhangban az Unió egészére kiterjedő hálózati fejlesztési tervvel, szükség szerint ajánlást tesz a nemzeti hálózatfejlesztési terv vagy az Unió egészére kiterjedő hálózatfejlesztési terv módosítására. Ha az ilyen tízéves hálózatfejlesztési tervet az [a 2009/72/EK irányelv átdolgozása a COM(2016) 864/2 javaslat szerint] irányelv 51. cikkével összhangban készítik el, az Ügynökség ajánlást tesz a hatáskörrel rendelkező nemzeti szabályozó hatóságnak a tekintetben, hogy a nemzeti tízéves hálózatfejlesztési tervet módosítsa ezen irányelv 51. cikkének (7) bekezdésével összhangban és erről tájékoztassa a Bizottságot.

¹⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 2013. április 17-i 347/2013/EU rendelete a transzeurópai energiaipari infrastruktúrára vonatkozó iránymutatásokról (HL L 115., 2013.4.25., 39. o).

Az átvitelrendszer-irányítók közötti ellentételezési mechanizmus

- (1) Az átvitelrendszer-irányítók ellentételezésben részesülnek az átviteli hálózaton befogadott határkeresztező villamosenergia-áramlás kapcsán felmerülő költségekért.
- (2) Az (1) bekezdésben említett ellentételezést azon nemzeti átvitelrendszer-irányítók fizetik, ahonnan a határkeresztező áramlások erednek, illetve ahol az áramlások végződnek.
- (3) Az ellentételező kifizetéseket szabályos időközönként teljesítik egy adott múltbeli időszak tekintetében. Adott esetben a kifizetett ellentételezés utólagos módosítására akkor kerül sor, ha az a ténylegesen felmerült költségek kimutatása végett szükséges.

Az első olyan időszakot, amely után ellentételezés fizetendő, az 57. cikkben említett iránymutatásokban határozzák meg.

- (4) Az ellentételezésként fizetendő összegekről a Bizottság a 63. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogad el.
- (5) A befogadott határkeresztező áramlások nagyságát és azon határkeresztező áramlások nagyságát, amelyeket úgy minősítenek, hogy országos átviteli hálózatokból erednek és/vagy ott végződnek, egy adott időszakban ténylegesen mért villamos energia fizikai áramlása alapján kell meghatározni.

- (6) A határkeresztező áramlás befogadásából eredő költségeket a hosszú távú, előrettekintő átlagos költségnövekmény alapján kell megállapítani, figyelembe véve a veszteségeket, az új infrastruktúrával kapcsolatos beruházásokat, a meglévő infrastruktúra költségeinek megfelelő arányos részét, amennyiben az infrastruktúrát a határkeresztező áramlás átvitelére használják, különös figyelemmel az ellátás biztonságának garantálására. A felmerült költségek megállapításához ismert költségszámítási módszereket kell alkalmazni. Azon előnyöket, amelyek abból származnak, hogy a hálózat határkeresztező áramlást fogad be, figyelembe kell venni a kapott ellentételezés csökkentése végett.
- (7) Kizárólag az átvitelrendszer-irányítók közötti ellentételezési mechanizmus céljából, ha két vagy több tagállam átviteli hálózata részben vagy egészben egy közös szabályozási zóna részét képezi, a szabályozási zóna egészét az egyik érintett tagállam átviteli hálózata részének kell tekinteni annak érdekében, hogy az egy szabályozási zónán belüli áramlást ne lehessen a 2. cikk (2) bekezdésének b) pontja szerinti határkeresztező áramlásnak tekinteni, és ne alapozza meg az e cikk (1) bekezdése szerinti ellentételező kifizetést. Az érintett tagállamok szabályozó hatóságai dönthetik el, hogy a szabályozási zóna egészét melyik érintett tagállamhoz tartozónak tekintik.

47. cikk

Információsolgáltatás

- (1) Az átvitelrendszer-irányítóknak koordinációs és információcserére vonatkozó eljárásokat kell létrehozniuk, hogy biztosítsák a hálózatok biztonságát a szűk keresztmetszet kezelése szempontjából.
- (2) Az átvitelrendszer-irányítók által alkalmazott biztonsági, üzemeltetési és tervezési szabványokat nyilvánosságra kell hozni. A nyilvánosságra hozott információk tartalmazzák a teljes átviteli kapacitás és az átviteli megbízhatósági tartalék számításához használt – a hálózat elektromos és fizikai tulajdonságai alapján meghatározott – általános módszert. E számítási módokat a szabályozó hatóságoknak jóvá kell hagyniuk.

- (3) Az átvitelirendszer-irányítóknak közzé kell tenniük a rendelkezésre álló átviteli kapacitásokra vonatkozó becsléseket minden napra vonatkozóan, feltüntetve a már lefoglalt rendelkezésre álló kapacitásokat is. Ezen információkat meghatározott időközönként kell közzétenni a szállítás napja előtt, és mindenképpen tartalmazniuk kell heti és havi előzetes becsléseket, valamint a rendelkezésre álló kapacitás várható megbízhatóságának mennyiségi megjelölését.
- (4) Az átvitelirendszer-irányítók kötelesek releváns adatokat közzétenni az összesített előrejelzésről és a tényleges keresletről, a termelési és terhelési kapacitás rendelkezésre állásáról és tényleges kihasználtságáról, a hálózatok és a rendszerösszekötők rendelkezésre állásáról és kihasználtságáról, valamint a kiegyenlítő szabályozási energiáról és a tartalékkapacitásról. A kis teljesítményű termelő- és terhelési egységek rendelkezésre állása és tényleges kihasználtsága tekintetében felhasználhatók az összesített becsült adatok.
- (5) Az érintett piaci résztvevők kötelesek a megfelelő adatokat az átvitelirendszer-irányítók rendelkezésére bocsátani.
- (6) Azok a termelővállalkozások, amelyek – akár tulajdonosként, akár üzemeltetőként – legalább egy olyan termelési eszközzel rendelkeznek, amelynek beépített teljesítménye legalább 250 MW, vagy olyan portfólióval, amelyben a termelési eszközök összkapacitása legalább 400 MW, üzemenkénti és óránkénti bontásban öt évre visszamenőleg állandó jelleggel hozzáférhetővé teszik a nemzeti szabályozó hatóság, a nemzeti versenyhatóság és a Bizottság számára azokat az adatokat, amelyek alapján ellenőrizhető a teherelosztásra vonatkozó valamennyi operatív döntésük, valamint az áramtőzsdéken, a rendszerösszekötő kapacitásra vonatkozóan lefolytatott aukciókon, a tartalékpiacokon és a tőzsdén kívüli ügyletek piacán tanúsított ajánlattételi viselkedésük. Az üzemenkénti és óránkénti bontásban tárolandó információknak tartalmazniuk kell legalább egyrészről az ajánlattétel időpontjára, másrészről a villamos energia előállításának időpontjára vonatkozóan a rendelkezésre álló termelési kapacitásra és a lekötött tartalékokra vonatkozó adatokat, ideértve a lekötött tartalékok üzemenkénti felosztását is.

- (7) Az átvitelirendszer-irányítóknak rendszeresen kielégítően pontos adatokat kell kicserélniük a hálózatról és az energiaáramlásról, lehetővé téve az egyes átvitelirendszer-irányítók számára energiaáramlási számítások elvégzését saját érintett területükön. Ugyanezeket az adatokat kérésre a szabályozó hatóságok, a Bizottság és a tagállamok rendelkezésére kell bocsátani. A szabályozó hatóságok, a Bizottság és a tagállamok az említett adatokat bizalmasan kezelik, és gondoskodnak arról, hogy minden tanácsadó, aki felkérésükre ezen adatok alapján elemzéseket végez, bizalmas adatkezelést folytasson.

48. cikk

Az átvitelirendszer-irányítók tanúsítása

- (1) A Bizottság az [a 2009/72/EK irányelv átdolgozása a COM(2016) 864/2 javaslat szerint] irányelv 52. cikkének (6) bekezdésében foglaltaknak megfelelően az átvitelirendszer-irányító tanúsításáról szóló határozatra vonatkozó minden bejelentést annak kézhezvétele után haladéktalanul megvizsgál. A Bizottság az ilyen bejelentés kézhezvételének napját követő két hónapon belül véleményt nyilvánít az érintett nemzeti szabályozó hatóság részére arról, hogy az megfelel-e az [a 2009/72/EK irányelv átdolgozása a COM(2016) 864/2 javaslat szerint] irányelv 52. cikke (2) bekezdésének vagy 53. és 43. cikkének.

Az első albekezdésben említett vélemény kidolgozásakor a Bizottság felkérheti az Ügynökséget a nemzeti szabályozó hatóság határozatának véleményezésére. Ilyen esetben az első albekezdésben említett két hónapos időszakot további két hónappal meg kell hosszabbítani.

Ha a Bizottság az első és a második albekezdésben említett időszakon belül nem nyilvánít véleményt, akkor úgy kell tekinteni, hogy a Bizottság nem emel kifogást a szabályozó hatóság határozatával szemben.

- (2) A Bizottság véleményének kézhezvételétől számított két hónapon belül a nemzeti szabályozó hatóság – a legnagyobb mértékben figyelembe véve ezt a véleményt – végső határozatot fogad el az átvitelrendszer-irányító tanúsításáról. A szabályozó hatóság határozatát és a Bizottság véleményét együtt kell közzétenni.
- (3) A szabályozó hatóságok és/vagy a Bizottság az eljárás során bármikor kérheti az átvitelrendszer-irányítótól és/vagy a termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozástól, hogy adja meg az e cikk szerinti feladataik ellátása szempontjából lényeges információkat.
- (4) A szabályozó hatóságok és a Bizottság megőrzi az üzleti szempontból érzékeny információk titkosságát.
- (5) Ha a Bizottság az [a 2009/72/EK irányelv átdolgozása a COM(2016) 864/2 javaslat szerint] irányelv 43. cikkének (9) bekezdése szerinti bejelentést kapott egy átvitelrendszer-irányító tanúsításáról, a Bizottság a tanúsításra vonatkozó határozatot hoz. A szabályozó hatóság a Bizottság határozatának megfelelően jár el.

VI. fejezet

Az elosztórendszer üzemeltetése

49. cikk

[] Az elosztórendszer-üzemeltetők közötti együttműködés

- (1) Az elosztórendszer-üzemeltetők uniós szinten együttműködnek [] annak érdekében, hogy elősegítsék a villamos energia belső piacának teljes körű megvalósítását és működését, valamint az elosztó- és átviteli rendszerek optimális irányítását és koordinált üzemeltetését.
- []
- (1a) Az elosztórendszer-üzemeltetők egymással szövetkezve létrehozhatják az elosztórendszer-üzemeltetők európai szervezetét, illetve csatlakozhatnak ahhoz. Az EU DSO-t legkésőbb 2022. december 31-ig létre kell hozni, és annak az e rendelet [51]. cikke szerinti feladatokat kell ellátnia, illetve az e rendelet [51]. cikke szerinti eljárásokat kell alkalmaznia. A közös európai érdeket szolgáló szakértői szervezetként ez a szervezet nem képviselhet egyéni érdekeket, és nem kísérelheti meg bizonyos egyéni érdekek védelmében befolyásolni a döntéshozatali folyamatot.
- (1b) Az elosztóhálózati engedélyesek európai szervezetének azok a szervezetek lehetnek a tagjai, amelyek regisztráltatják magukat és vállalják egy tisztességes és arányos tagsági díj megfizetését.

Az elosztóhálózati engedélyesek európai szervezetének létrehozása []

- (0) **Az elosztóhálózati engedélyesek európai szervezetének legalább a következőket kell magában foglalnia: közgyűlés, igazgatótanács, stratégiai tanácsadó csoport, szakértői csoportok és főtitkár.**
- (1) [] Az elosztórendszer-üzemeltetők [OP: *twelve months after entry into force*]-ig benyújtják a Bizottságnak és az Ügynökségnek a létrehozandó elosztóhálózati engedélyesek európai szervezete[50a. cikk] szerinti, **magatartási kódexet is magában foglaló** alapszabályának tervezetét, tagjegyzékét, valamint a villamosenergia-piaci ENTSO-val és a többi érdekelttel folytatandó konzultáció eljárási szabályait [] és a finanszírozási szabályokat is tartalmazó eljárási szabályzatának tervezetét.
- []
- []
- (2) Az Ügynökség a valamennyi érdekeltet, és különösen az elosztórendszer-használókat tömörítő képviselői szervezetekkel folytatott hivatalos konzultációt követően az alapszabály tervezetéről, a tagjegyzékről és az eljárási szabályzat tervezetéről a kézhezvételtől számított két hónapon belül véleményt terjeszt a Bizottság elé.
- (3) A Bizottság az alapszabály tervezetéről, a tagjegyzékről és az eljárási szabályzat tervezetéről az Ügynökség (2) bekezdésében előírt véleményét figyelembe véve, az annak kézhezvételének napjától számított három hónapon belül véleményt nyilvánít.
- (4) Az elosztórendszer-üzemeltetők a Bizottság kedvező véleménye kézhezvételének napjától számított három hónapon belül létrehozzák az EU DSO-t, valamint elfogadják és közzéteszik annak alapszabályát és eljárási szabályzatát.

- (5) Amennyiben az (1) bekezdésben említett dokumentumok tekintetében változások történnek, illetve a Bizottság vagy az Ügynökség indokolt kérésére a szóban forgó dokumentumokat be kell nyújtani a Bizottságnak és az Ügynökségnek. Az Ügynökség és a Bizottság a (2)–(4) bekezdésben meghatározott eljárással összhangban véleményt nyilvánít.
- (6) Az elosztóhálózati engedélyesek európai szervezete tevékenységeinek elvégzésével összefüggésben felmerülő költségeket a szervezetben bejegyzett tagsági jogviszonnyal rendelkező elosztóhálózati engedélyesek viselik, és ezeket a költségeket a tarifák kiszámítása során figyelembe kell venni. Ezeket a költségeket a szabályozó hatóságok csak abban az esetben hagyhatják jóvá, ha azok észszerűek és arányosak.

50a. cikk

A villamosenergia-piaci elosztóhálózati engedélyesek európai szervezetére vonatkozó fő szabályok és eljárások

- (1) Az elosztóhálózati engedélyesek európai szervezete 50. cikkel összhangban elfogadott alapszabályának és eljárási szabályzatának tiszteletben kell tartania az alábbi elveket:
- a) az elosztóhálózati engedélyesek európai szervezetének munkájában csak a bejegyzett tagok vehetnek részt, ugyanakkor e tagok meghatalmazás útján is képviseltethetik magukat;
- b) az elosztóhálózati engedélyesek európai szervezetének tevékenységeivel kapcsolatos stratégiai döntéseket, továbbá az igazgatótanácsnak szánt szakpolitikai iránymutatásokat a közgyűlés fogadja el;
- c) a közgyűlés határozatait az alábbi szabályok szerint kell elfogadni:
- a közgyűlés tagjai által birtokolt szavazatok minimum 65 %-ával,
 - amikor is az egyes tagok a fogyasztóik számával arányos számú szavazati joggal rendelkeznek, valamint
 - a végső határozatot a közgyűlés tagjainak legalább 55 %-a támogatja;

- d) a közgyűlés határozatai az alábbi szabályok szerint blokkolhatók: – a közgyűlés tagjai által birtokolt szavazatok minimum 35 %-ával,
- amikor is az egyes tagok a fogyasztóik számával arányos számú szavazati joggal rendelkeznek, valamint
 - a határozat elvetését a közgyűlés tagjainak legalább 25 %-a támogatja;
- e) az igazgatótanácsot a közgyűlés választja, legfeljebb 4 évre;
- f) az igazgatótanács a tagjai közül kinevezi az elnököt és a három alelnököt;
- g) az elosztóhálózati engedélyesek és az átvitelrendszer-irányítók 52. és 53. cikk szerinti együttműködését az igazgatótanács irányítja;
- h) az igazgatótanács a határozatait 15 szavazat egyszerű többségével fogadja el;
- i) a főtitkárt az igazgatótanács javaslata alapján a közgyűlés nevezi ki a tagjai közül négy évre, és a megbízatás egy alkalommal megújítható;
- j) a szakértői csoportokat az igazgatótanács javaslata alapján a közgyűlés nevezi ki; az egyes csoportok legfeljebb 30 tagból állhatnak, amelyek legfeljebb 1/3-a az elosztóhálózati engedélyesek európai szervezetének tagjain kívüli tag lehet. Ezenkívül az egyik szakértői csoportnak az elosztóhálózati engedélyesek országonként egy-egy képviselőjéből kell állnia.

- (2) Az elosztóhálózati engedélyesek európai szervezete által elfogadott eljárási szabályzatnak tiszteletben kell tartania az elosztóhálózati engedélyesek európai szervezetének tagjaival szembeni tisztességes és arányos bánásmód elvét, és tükröznie kell az elosztóhálózati engedélyesek európai szervezete tagságának sokféle földrajzi és gazdasági struktúráját. Az eljárási szabályzatnak biztosítania kell különösen azt, hogy:
- a) az igazgatótanács az igazgatótanács elnökéből és a tagok 27 képviselőjéből álljon, amely utóbbiak közül:
- [] 9-nek olyan tagokat kell képviselnie, amelyeknek több mint 1 millió hálózathasználója van;
 - [] 9-nek olyan tagokat kell képviselnie, amelyeknek több mint 100 000, de kevesebb mint 1 millió hálózathasználója van; és
 - [] 9-nek olyan tagokat kell képviselnie, amelyeknek kevesebb mint 100 000 hálózathasználója van;
- ab) már meglévő elosztóhálózatiengedélyes szövetségek képviselői megfigyelőként részt vehessenek az igazgatótanács ülésein;**
- b) az elosztóhálózati engedélyesek európai szervezete ugyanazon tagállamban található, illetve ugyanazon iparági vállalatcsoporthoz tartozó tagjainak legfeljebb 3 képviselője lehessen az igazgatótanácsban;
- c) az igazgatótanács alelnökeit a tagok képviselői közül, a hálózathasználók száma szerinti egyes csoportokból nevezzék ki;
- e) a szakértői csoportok tagjai között ne lehessenek többségben az elosztóhálózati engedélyesek európai szervezete ugyanazon tagállamban található, illetve ugyanazon iparági vállalatcsoporthoz tartozó tagjainak képviselői;
- f) az igazgatótanács létrehozzon egy olyan stratégiai tanácsadó csoportot, amely véleményével segíti az igazgatótanács és a szakértői csoportok munkáját, és amely egyfelől az európai elosztórendszer-üzemeltetői szövetségek képviselőiből, másfelől pedig az igazgatótanácsban képviselettel nem rendelkező tagállamok képviselőiből áll.

Az elosztóhálózati engedélyesek európai szervezetének feladatai

- (1) Az elosztóhálózati engedélyesek európai szervezetének feladatai a következők:

(a pontok sorrendje megváltozott)

- a) *(a korábbi f) pont)* részvétel **az elosztóhálózatok üzemeltetése és tervezése, valamint az átviteli és az elosztóhálózatok koordinált üzemeltetése szempontjából releváns**, az 55. cikk szerinti üzemi és kereskedelmi szabályzatok kidolgozásában;
- b) *(a korábbi a) pont)* az elosztóhálózatok koordinált üzemeltetésének és tervezésének [] **elősegítése az átviteli hálózatok üzemeltetésével és tervezésével összhangban**;
- c) *(a korábbi b) pont)* a megújuló energiaforrások, az elosztott energiatermelés és az elosztóhálózat részét képző egyéb erőforrások – mint például az energiatárolás – integrációjának **előmozdítása** ;
- d) *(a korábbi c) pont)* [] **a fogyasztói oldal rugalmassági reakciójának, valamint az elosztóhálózat-felhasználók piaci hozzáféréseinek az elősegítése**;
- e) *(a korábbi d) pont)* **hozzájárulás** az elosztórendszerek digitalizálásához [] , ideértve az intelligens hálózatok kiépítését és az intelligens fogyasztásmérés bevezetését is;
- f) *(a korábbi e) pont)* az adatkezelés, a kiberbiztonság és az adatvédelem **fejlesztésének előmozdítása**, együttműködve az illetékes hatóságokkal és a szabályozott szervezetekkel.

(2) Az elosztóhálózati engedélyesek európai szervezete emellett:

- a) együttműködik a villamosenergia- és földgázpiaci ENTSO-val az e rendelet értelmében elfogadott, az elosztóhálózatok üzemeltetése és tervezése, valamint az átviteli és az elosztóhálózatok koordinált üzemeltetése szempontjából releváns üzemi és kereskedelmi szabályzatok és iránymutatások végrehajtásának nyomon követése során;
- b) együttműködik a villamosenergia- és földgázpiaci ENTSO-val és meghatározza az átviteli és az elosztórendszerek koordinált üzemeltetésével és tervezésével, valamint az üzemeltetők közötti adatcserével és az elosztott energiaforrások összehangolásával kapcsolatos bevált módszereket;

[]

- d) elfogadja az éves munkaprogramot és az éves jelentést;
- e) működése során maradéktalanul betartja a versenyszabályokat **és biztosítja a semlegességet.**

52. cikk

Konzultációk az üzemi és kereskedelmi szabályzatok kidolgozási eljárása során

- (1) Az 55. cikk szerinti üzemi és kereskedelmi szabályzatok kidolgozása során az elosztóhálózati engedélyesek európai szervezete széles körben, kellő időben, nyitott és átlátható módon, az 50. cikkben említett eljárási szabályzatnak megfelelően valamennyi érdekelt és különösen az érdekeltek mindegyikét tömörítő képviseleti szervezetek bevonásával konzultációs eljárást folytat. E konzultációnak ki kell terjednie a nemzeti szabályozó hatóságokra és más nemzeti hatóságokra, az ellátó- és a termelővállalkozásokra, a rendszerhasználókra, beleértve a fogyasztókat is, [] a műszaki testületekre és az érdekelteket tömörítő platformokra. A konzultáció célja a döntéshozatali folyamatban érintett valamennyi érdekelt fél véleményének és javaslatának felmérése.

- (2) Az (1) bekezdésben előírt konzultációkkal kapcsolatos valamennyi dokumentumot és az ülések jegyzőkönyveit nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni.
- (3) Az elosztóhálózati engedélyesek európai szervezete figyelembe veszi a konzultációk során kifejtett véleményeket. Az 55. cikkben említett üzemi és kereskedelmi szabályzatok elfogadását megelőzően az elosztóhálózati engedélyesek európai szervezete beszámol a konzultáció során hozzá beérkezett észrevételek figyelembevételének módjáról. Ha az észrevételeket nem vette figyelembe, azt köteles megindokolni.

53. cikk

Az elosztóhálózati engedélyesek és az átvitelrendszer-irányítók közötti együttműködés

- (1) Az elosztóhálózati engedélyesek **és az átvitelrendszer-irányítók** együttműködnek egymással [] hálózataik tervezése és üzemeltetése során. Ennek keretében az átvitelrendszer-irányítók és az elosztóhálózati engedélyesek kicserélnek egymással minden szükséges információt és adatot a termelési eszközök és a keresletoldali válasz működésével, hálózataik napi üzemeltetésével és a hosszú távú hálózati beruházási terveikkel kapcsolatban, annak érdekében, hogy biztosítsák hálózataik költséghatékony, biztonságos és megbízható fejlesztését és üzemeltetését.
- (2) Az átvitelrendszer-irányítók és az elosztóhálózati engedélyesek együttműködnek **egymással** annak érdekében, hogy összehangolt módon hozzáférjenek az olyan erőforrásokhoz – például az elosztott energiatermeléshez, az energiatároláshoz és a fogyasztói befolyásoláshoz –, amelyek hozzájárulhatnak mind az elosztórendszer, mind pedig az átviteli rendszer szükségleteinek kielégítéséhez.

VII. fejezet

Üzemi és kereskedelmi szabályzatok, valamint iránymutatások

54. cikk

Üzemi és kereskedelmi szabályzatok, valamint iránymutatások elfogadása

- (1) A Bizottság az 55. és az 57. cikk szerinti felhatalmazásokkal összhangban [] **végrehajtási jogi** aktusokat fogadhat el. Ezeket a **végrehajtási jogi** [] aktusokat a Bizottság kétféle formában fogadhatja el: vagy az 55. cikk szerinti eljárással, olyan üzemi és kereskedelmi szabályzatok formájában, amelyek a villamosenergia-piaci ENTSO vagy, amennyiben az 55. cikk (2) bekezdése szerinti prioritási listában úgy lett meghatározva, az – **adott esetben a villamosenergia-piaci ENTSO-val együttműködő** – elosztóhálózati engedélyesek európai szervezete és az Ügynökség által kidolgozott szövegjavaslatokon alapulnak, vagy pedig az 57. cikk szerinti eljárással, iránymutatások formájában.
- (2) Az üzemi és kereskedelmi szabályzatoknak, valamint az iránymutatásoknak teljesíteniük kell a következő követelményeket:
- []
- a) biztosítaniuk kell az e rendelet célkitűzéseinek megvalósításához legalább szükséges mértékű harmonizációt;
- a) az indokolt körben figyelembe kell venniük a regionális sajátosságokat;
- b) nem léphetik túl a cél eléréséhez szükséges mértéket; valamint
- c) nem érinthetik a tagállamok azon jogát, hogy [] **az övezeteken** átnyúló kereskedelmet nem befolyásoló nemzeti üzemi és kereskedelmi szabályzatokat hozzanak létre.

Üzemi és kereskedelmi szabályzatok kidolgozása

- (1) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy **e rendelet végrehajtása egységes feltételeinek biztosítása érdekében** a 62. cikk (2) bekezdésének megfelelően [] **végrehajtási jogi aktusok** útján üzemi és kereskedelmi szabályzatokat fogadjon el a következő területeken:
- a) hálózatbiztonsági és megbízhatósági szabályok, beleértve az operatív hálózatbiztonságot szolgáló technikai átviteli tartalékkapacitásra vonatkozó szabályokat, **valamint a következőkkel kapcsolatos szabályokat is: rendszerállapotok; helyreállítási intézkedések és az operatív biztonságra vonatkozó határértékek; feszültség- és meddőteljesítmény-szabályozás; zárlatiáram-kezelés; teljesítményáramlás-kezelés; kiesések elemzése és kezelése; védőberendezések és védőrendszerek; adatcsere; megfelelés; képzés; az operatív tervezés és biztonság elemzése; az operatív biztonsággal kapcsolatos regionális koordináció; áramszüneti koordináció; a releváns eszközök rendelkezésre állására vonatkozó tervezés; megfelelőségi elemzés; kiegészítő szolgáltatások; ütemezés; az operatív tervezés alapját képező adatkörnyezet;**
- b) a hálózatra kapcsolódás szabályai, **beleértve a következőket: az átviteli rendszerhez csatlakoztatott keresletoldali létesítmények, elosztólétesítmények és elosztórendszerek csatlakozása; fogyasztói reakciót közvetítő fogyasztói egységek csatlakozása; a termelőegységek hálózati csatlakozására vonatkozó követelmények; a nagyfeszültségű egyenáramú hálózathoz való csatlakozásra vonatkozó követelmények; az egyenáram-csatlakozású erőműparkokra és a végponti nagyfeszültségű egyenáramú átalakító állomásokra vonatkozó követelmények; a hálózati csatlakozásra vonatkozó üzemeltetési hozzájárulási eljárás;**
- c) a harmadik felekre vonatkozó hozzáférési szabályok;
- d) adatcsere- és elszámolási szabályok;
- e) az interoperabilitás szabályai;

- f) szükséghelyzeti operatív eljárások, beleértve a következőket: rendszervédelmi tervek, helyreállítási tervek, piaci interakciók, információcsere és kommunikáció, valamint eszközök és létesítmények;
- g) a kapacitásallokációra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó szabályok, beleértve a következőket: másnapi, napon belüli, illetve hosszú időtávra vonatkozó kapacitásszámítási módszerek és eljárások; hálózati modellek; az ajánlattételi övezetek konfigurációja; teher-újraelosztás és ellenkereskedelem; kereskedelmi algoritmusok; egységes másnapi és egységes napon belüli összekapcsolás; a kiosztott övezetközi kapacitás megbízhatósága; a szűk keresztmetszetek kezeléséből származó bevételek elosztása; az övezetközi átvitelrel kapcsolatos kockázatokra vonatkozó fedezetképzés; kijelölési eljárások; a kapacitásallokáció és a szűkkeresztmetszet-kezelés költségeinek megtérítése;
- h) a hálózat-hozzáférési szolgáltatások műszaki és operatív biztosításával és a kiegyenlítő szabályozással kapcsolatos kereskedelmi szabályok, beleértve a következőket: feladatok és felelősségi körök; a kiegyenlítő szabályozási energia cseréjére szolgáló platformok; kapuzárási időpontok; a szabványos és az egyedi termékekre vonatkozó követelmények; a kiegyenlítő szabályozási szolgáltatások beszerzése; a kiegyenlítő szabályozási szolgáltatások kölcsönös biztosítására, illetve a tartalékok megosztására szolgáló övezetközi kapacitások allokációja; a kiegyenlítő szabályozási energia elszámolása; a rendszerirányítók közötti energiacsere elszámolása; kiegyenlítőenergia-elszámolás; a kiegyenlítő szabályozási kapacitás elszámolása;
- i) átláthatósági szabályok;
- j) a kiegyenlítő szabályozás szabályai, ideértve a hálózattal kapcsolatos tartalékenergiára, illetve a következőkre vonatkozó szabályokat is: teljesítmény-frekvencia szabályozás; a frekvenciaminőség meghatározása és a vonatkozó célparaméterek megállapítása; frekvenciatartási tartalékok, frekvencia-visszaállítási tartalékok és helyettesítő tartalékok; a tartalékok cseréje és megosztása; a tartalékok határon átnyúló aktiválásának folyamatai; időszabályozási folyamatok; az információk átláthatósága;

- k) az átviteli [] díjak [16. cikk szerinti] [] harmonizált struktúrájával kapcsolatos szabályok, ideértve a területspecifikus árjelzéseket és az átvitelirendszer-irányítók közötti ellentételezés szabályait is; a villamosenergia-hálózatok energiahatékonysága;
- m) a nem frekvenciavonatkozású kiegészítő szolgáltatások – többek között az állandósult állapotban végzett feszültségszabályozás, az inercia, a gyors reagálású árambetáplálás, **a hálózatstabilitási inercia, a rövidzárlati áram, a black start képesség és a szigetszerű működési képesség** – megkülönböztetéstől mentes és átlátható nyújtására vonatkozó szabályok;
- n) **a [XXX villamosenergia-irányelv] 17. és 32. cikkében említett keresletoldali [] rugalmasságnak többek között az elosztási szinten való szűk keresztmetszet-kezeléssel, alaplómódszertan biztosításával, az adatokhoz való hozzáférés biztosításával és adatkezeléssel való előmozdítására vonatkozó szabályok []**;
- o) **ágazatspecifikus szabályok a határkeresztező villamosenergia-áramlások kiberbiztonsági [] szempontjaira – többek között a közös minimumkövetelményekre, a tervezésre, a nyomon követésre, a jelentéstételre és a válságkezelésre – vonatkozóan.**

[]

- (2) A Bizottság az Ügynökséggel, a villamosenergia-piaci ENTSO-val, **az elosztóhálózati engedélyesek európai szervezetével** és az egyéb érdekelttel folytatott konzultációt követően háromévente prioritási listát állít fel, amelyben megállapítja az (1) bekezdésben meghatározott azon területeket, amelyekre vonatkozóan üzemi és kereskedelmi szabályzatokat kell kidolgozni. Amennyiben az üzemi és kereskedelmi szabályzat tárgya közvetlenül az elosztórendszer üzemeltetéséhez kapcsolódik, és **nem kifejezetten []** releváns az átvitel szempontjából, a Bizottság [] felkérheti az elosztóhálózati engedélyesek európai szervezetét, hogy **a villamosenergia-piaci ENTSO-val együttműködve** hozzon létre egy szövegező bizottságot és nyújtson be az Ügynökségnek egy üzemi és kereskedelmi szabályzatra irányuló javaslatot.

- (3) A Bizottság felkéri az Ügynökséget arra, hogy hat hónapot meg nem haladó, észszerű határidőn belül nyújtson be nem kötelező érvényű, keret jellegű iránymutatást (a továbbiakban: keret jellegű iránymutatás), amelyben meghatározza a prioritási listán meghatározott területekkel kapcsolatos egyes üzemi és kereskedelmi szabályzatok kialakítására vonatkozó egyértelmű és objektív elveket. A Bizottság kérése tartalmazhat olyan feltételeket, amelyekre a keret jellegű iránymutatásnak figyelemmel kell lennie. Valamennyi keret jellegű iránymutatásnak a megkülönböztetésmentességet, a piaci integrációt, a tényleges versenyt és a piac hatékony működését kell előmozdítania. Az Ügynökség indokolt kérésére ezt az időszakot a Bizottság meghosszabbíthatja.
- (4) Az Ügynökségnek a keret jellegű iránymutatásokra vonatkozóan legalább két hónapos időszakon keresztül nyílt és átlátható módon hivatalos konzultációt kell folytatnia a villamosenergia-piaci ENTSO-val, az EU DSO-val és az egyéb érintett érdekelttekkel.
- (5) Az Ügynökségnek nem kötelező érvényű, keret jellegű iránymutatást kell benyújtania a Bizottságnak, ha erre a (3) bekezdés értelmében felkérést kap. Az Ügynökségnek felül kell vizsgálnia, majd újból be kell nyújtania a nem kötelező érvényű, keret jellegű iránymutatást a Bizottságnak, ha erre a (6) bekezdés értelmében felkérést kap.
- (6) Ha a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a keret jellegű iránymutatás nem járul hozzá a piaci integrációhoz, a megkülönböztetésmentességhez, a tényleges versenyhez és a piac hatékony működéséhez, felkérheti az Ügynökséget, hogy észszerű határidőn belül vizsgálja felül a keret jellegű iránymutatást, és nyújtsa be újra a Bizottságnak.
- (7) Ha az Ügynökség a Bizottság által a (3) vagy (6) bekezdés alapján megállapított időszakon belül nem nyújtja be vagy nem nyújtja be újra a keret jellegű iránymutatást, azt a Bizottság dolgozza ki.
- (8) A Bizottság felkéri a villamosenergia-piaci ENTSO-t vagy – amennyiben a (2) bekezdés szerinti prioritási listában úgy lett meghatározva – a villamosenergia-piaci EU DSO-t, hogy **a villamosenergia-piaci ENTSO-val együttműködve** tizenkét hónapot meg nem haladó, észszerű határidőn belül nyújtson be az Ügynökségnek egy olyan üzemi és kereskedelmi szabályzatra irányuló javaslatot, amely összhangban van a vonatkozó keret jellegű iránymutatással.

- (9) A villamosenergia-piaci ENTSO-nak vagy – amennyiben a (2) bekezdés szerinti prioritási listában úgy lett meghatározva –, az EU DSO-nak létre kell hoznia egy szövegező bizottságot, hogy az segítse az üzemi és kereskedelmi szabályzat kidolgozása során. A szövegező bizottságnak a villamosenergia-piaci ENTSO, az Ügynökség, **adott esetben** a villamosenergia-piaci EU DSO, valamint – szükség esetén – a kijelölt villamosenergiapiac-működtetők és korlátozott számban a leginkább érintett érdekelték képviselőiből kell állnia. A villamosenergia-piaci ENTSO-nak vagy – amennyiben a (2) bekezdés szerinti prioritási listában úgy lett meghatározva –, az EU DSO-nak **a villamosenergia-piaci ENTSO-val együttműködésben** a Bizottság által a (8) bekezdés szerint hozzá intézett felkérésre üzemi és kereskedelmi szabályzatokra irányuló javaslatokat kell kidolgoznia az (1) bekezdésben említett területeken.
- (10) Az Ügynökségnek felül kell vizsgálnia az üzemi és kereskedelmi szabályzatot és biztosítania kell, hogy az üzemi és kereskedelmi szabályzat összhangban legyen a vonatkozó kötelező erővel nem rendelkező, keret jellegű iránymutatással és hozzájáruljon a piaci integrációhoz, a megkülönböztetésmentességhez, a tényleges versenyhez és a piac hatékony működéséhez, majd a felülvizsgált üzemi és kereskedelmi szabályzatot a javaslat kézhezvételének napjától számított hat hónapon belül be kell nyújtania a Bizottságnak. A Bizottságnak benyújtott javaslatban az Ügynökség figyelembe veszi a javaslatnak a villamosenergia-piaci ENTSO vagy az EU DSO által vezetett szövegezése során az érintett felektől beérkezett véleményeket, és hivatalos konzultációt folytat az érintett érdekelttekkel a Bizottságnak benyújtandó változatról.
- (11) Amennyiben a villamosenergia-piaci ENTSO vagy az EU DSO nem dolgozott ki üzemi és kereskedelmi szabályzatot a Bizottság által a (8) bekezdés alapján megállapított időszakon belül, akkor a Bizottság felkérheti az Ügynökséget, hogy a vonatkozó keret jellegű iránymutatás alapján készítse el az üzemi és kereskedelmi szabályzat tervezetét. Az Ügynökség további konzultációt kezdeményezhet az üzemi és kereskedelmi szabályzat tervezetének e bekezdés alapján történő elkészítése során. Az Ügynökségnek az üzemi és kereskedelmi szabályzat e bekezdés alapján készített tervezetét be kell nyújtania a Bizottságnak, és javasolhatja annak elfogadását.

- (12) A Bizottság saját kezdeményezésére – ha a villamosenergia-piaci ENTSO vagy a villamosenergia-piaci EU DSO nem dolgozott ki üzemi és kereskedelmi szabályzatot, vagy ha az Ügynökség nem dolgozta ki az üzemi és kereskedelmi szabályzat tervezetét az e cikk (11) bekezdésében említettek szerint – vagy az Ügynökség e cikk (10) bekezdése szerinti javaslatára egy vagy több üzemi és kereskedelmi szabályzatot fogadhat el az (1) bekezdésben felsorolt területeken.
- (13) Ha a Bizottság saját kezdeményezésére javasolja egy üzemi és kereskedelmi szabályzat elfogadását, akkor az üzemi és kereskedelmi szabályzat tervezetéről legalább két hónapon keresztül konzultál az Ügynökséggel, a villamosenergia-piaci ENTSO-val és valamennyi érdekelttel.
- (14) Ez a cikk nem sérti a Bizottság azon jogát, hogy az 57. cikkel összhangban iránymutatásokat fogadjon el, illetve módosítson. Nem érinti továbbá a villamosenergia-piaci ENTSO azon lehetőségét, hogy nem kötelező érvényű iránymutatást dolgozzon ki a (1) bekezdésben meghatározott területeken, amennyiben az nem kapcsolódik olyan területekhez, amelyekre a Bizottság által hozzá intézett felkérés kiterjed. Ezt az iránymutatást véleményezésre be kell nyújtani az Ügynökséghez. E véleményt a villamosenergia-piaci ENTSO-nak kellő mértékben figyelembe kell vennie.

56. cikk

Az üzemi és kereskedelmi szabályzatok módosítása

- (1) A Bizottság **2027. december 31-ig** felhatalmazást kap arra, hogy a [] **62. cikk (2) bekezdésének** megfelelően [] **végrehajtási** jogi aktusokat fogadjon el abból a célból, hogy **az 55. cikk (1) bekezdésében felsorolt területeken** az 55. cikkben meghatározott eljárással összhangban módosítsa az üzemi és kereskedelmi szabályzatokat. []

- (2) Az 55. cikk szerint elfogadott valamely üzemi és kereskedelmi szabályzatra vonatkozó módosítástervezetet az adott üzemi és kereskedelmi szabályzat által valószínűleg érintett személyek – beleértve a villamosenergia-piaci ENTSO-t, az EU DSO-t, **a nemzeti szabályozó hatóságokat, az elosztó-, illetve** átvitelrendszer-irányítókat, a rendszerhasználókat és a fogyasztókat – javasolhatnak az Ügynökségnek. Az [] Ügynökség saját kezdeményezésére is javasolhat módosításokat.
- (3) Az Ügynökség indokolással ellátott módosítási javaslatokat nyújthat be a Bizottságnak, amelyekben kifejti, hogy az adott javaslat milyen módon van összhangban az üzemi és kereskedelmi szabályzatoknak az 55. cikk (2) bekezdésében meghatározott célkitűzéseivel. Amennyiben az Ügynökség megítélése szerint valamely módosítási javaslat indokolt, valamint saját kezdeményezésű módosítási javaslatok esetén az Ügynökségnek az [a 713/2009/EK rendelet átdolgozása a COM(2016) 863/2 javaslat szerint] rendelet 15. cikkének megfelelően valamennyi érdekelttel konzultációt kell folytatnia.
- (4) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy – figyelembe véve az Ügynökség véleményét – a [] **62. cikk (2) bekezdésével** összhangban [] **végrehajtási** jogi aktusok formájában módosításokat fogadjon el bármely, az 55. cikk értelmében elfogadott üzemi és kereskedelmi szabályzatra vonatkozóan.

[]

Iránymutatások

- (1) A Bizottság kötelező erejű iránymutatásokat fogadhat el az alább felsorolt területeken.
Ezeket az iránymutatásokat a 62. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárással összhangban végrehajtási jogi aktusként kell elfogadni.
- (2) A Bizottság iránymutatásként [] **végrehajtási jogi aktusokat** fogadhat el azokon a területeken, amelyeken ilyen jogi aktusok az 55. cikk (1) bekezdése szerinti, az üzemi és kereskedelmi szabályzatokra vonatkozó eljárás keretében is kidolgozhatók volnának.
- (3) Lehetőség van iránymutatások elfogadására az átvitelrendszer-irányítók közötti ellentételezések mechanizmusára vonatkozóan. Ezekben a 46. és a 16. cikkben előírt elvekkel összhangban rendelkezni kell:
 - a) a határkeresztező áramlásért ellentételezés fizetésére kötelezett átvitelrendszer-irányítók megállapítására szolgáló eljárás részleteiről, ideértve a határkeresztező áramlás kiinduló, illetve célországainak átvitelrendszer-irányítói közötti megosztás szabályait is, összhangban a 46. cikk (2) bekezdésével;
 - b) a követendő fizetési eljárás részleteiről, ideértve annak meghatározását is, hogy mely időszakra vonatkozóan kell először ellentételezést fizetni, összhangban a 46. cikk (3) bekezdésének második albekezdésével;
 - c) a 46. cikk alapján ellentételezésre jogosító fogadott határkeresztező áramlás mennyiségének kiszámítására és jellegének meghatározására szolgáló módszertanok részletei, valamint az egyes tagállamok átviteli hálózataiból eredő és/vagy ott végződő áramlás nagyságának meghatározására szolgáló módszertan részletes meghatározásáról, összhangban a 46. cikk (5) bekezdésével;
 - d) a határkeresztező áramlás fogadásához kapcsolódó költség és haszon kiszámítására szolgáló módszertan részletes meghatározásáról, összhangban a 46. cikk (6) bekezdésével;

- e) az átvitelrendszer-irányítók közötti ellentételezés mechanizmusa vonatkozásában az Európai Gazdasági Térségen kívüli országokból eredő, illetve ott végződő villamosenergia-áramlások kezelésének módjáról; és
- f) az egyenáramú rendszerösszekötővel összekapcsolt országos rendszerek részvételéről, összhangban a 46. cikkel.

- (4) Az iránymutatásokban olyan szabályok is megállapíthatók, amelyek az országos [] átviteli díjrendszerek [] alapján a termelőkre, az energiatárolásra és a felhasználókra rótt díjakhoz (terhelés) kapcsolódnak, ideértve az átvitelrendszer-irányítók közötti ellentételezés mechanizmusának a nemzeti hálózati díjakban történő megjelenítését, valamint a megfelelő és hatékony területi jelzéseket is, összhangban a 16. cikkben megállapított elvekkel.

Az iránymutatások rendelkezhetnek uniós szintű, megfelelő és hatékony, összehangolt területi jelzésekről.

Semmiféle, e téren végzett harmonizáció nem akadályozhatja a tagállamokat abban, hogy olyan mechanizmusokat alkalmazzanak, amelyek biztosítják, hogy a felhasználók által viselt hozzáférési díjak (terhelés) egész területükön összehasonlíthatóak legyenek.

- (5) Adott esetben az e rendelet céljainak eléréséhez szükséges harmonizáció minimális szintjét biztosító iránymutatások a következő kérdésekre is kiterjedhetnek:
- a) a villamos energia kereskedelmére vonatkozó részletes szabályok; a rendszerösszekötő kapacitására – ideértve a területi jelzéseket is – vonatkozó beruházásösztönzés részletes szabályai.

- (6) A Bizottság iránymutatásokat fogadhat el az üzemeltetés átvitelirendszer-irányítók közötti, uniós szintű összehangolásának végrehajtásához. Ezen iránymutatásoknak összhangban kell lenniük az e rendelet 55. cikkében említett üzemi és kereskedelmi szabályzatokkal, és azokra, valamint az e rendelet 27. cikke (1) bekezdésének g) pontjában említett információkra kell épülniük. A Bizottság az iránymutatások elfogadása során figyelembe veszi az eltérő regionális és nemzeti operatív követelményeket.

[Az iránymutatásokat a 62. cikk (2) bekezdésében foglalt vizsgálóbizottsági eljárással kell elfogadni.]

- (7) Az iránymutatások elfogadása, illetve módosítása alkalmával a Bizottság konzultál az Ügynökséggel, a villamosenergia-piaci ENTSO-val, **az EU DSO-val** és adott esetben más érdekeltekkel.

58. cikk

A tagállamok joga további részletes intézkedésekről történő rendelkezésre

E rendelet nem sérti a tagállamok azon jogát, hogy fenntartsanak vagy bevezessenek olyan intézkedéseket, amelyek e rendelet, az 57. cikkben említett iránymutatások vagy az 55. cikkben említett üzemi és kereskedelmi szabályzatok rendelkezéseinél részletesebb rendelkezéseket tartalmaznak, feltéve, hogy a szóban forgó intézkedések [] **nem ellentétesek** uniós jogszabályokkal.

58a. cikk

A Bizottság 2025. december 31-ig megvizsgálja az üzemi és kereskedelmi szabályzatokat, illetve iránymutatásokat tartalmazó hatályos végrehajtási jogi aktusokat annak érdekében, hogy mérlegelje, mely elemeiket lenne érdemes rögzíteni a belső villamosenergia-piacra vonatkozó uniós jogalkotási aktusokban. A Bizottság vizsgálatának eredményéről részletes jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak. E jelentést adott esetben a bizottsági vizsgálat eredményeinek megfelelő jogalkotási javaslatok kísérik.

VIII. fejezet

Záró rendelkezések

59. cikk

Új rendszerösszekötők

- (1) Az új egyenáramú rendszerösszekötők kérelemre, korlátozott időtartamra mentesíthetők az e rendelet 17. cikkének (2) bekezdésében, valamint az [a 2009/72/EK irányelv átdolgozása a COM(2016) 864/2 javaslat szerint] irányelv 6. és 43. cikkében, 59. cikkének (6) bekezdésében és 60. cikkének (1) bekezdésében foglalt rendelkezések alól, a következő feltételek mellett:
- a) a beruházásnak fokoznia kell a versenyt a villamosenergia-ellátás terén;
 - b) a beruházás kockázatának akkorának kell lennie, hogy a beruházás nem valósulna meg a mentesség nélkül;
 - c) a rendszerösszekötőnek olyan természetes vagy jogi személy tulajdonában kell állnia, aki vagy amely legalább jogi formájában független azoktól a rendszerirányítóktól, amelyek hálózataiban a rendszerösszekötő meg fog épülni;
 - d) a rendszerösszekötő használatára díjat kell kiróni;

- e) a 96/92/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv¹⁹ 19. cikkében említett részleges piacnyitás óta a rendszerösszekötő tőke- vagy üzemeltetési költségének semmilyen része sem térülhetett meg a rendszerösszekötő által összekapcsolt átviteli vagy elosztóhálózatok használati díjainak egyetlen eleméből sem; és
 - f) a mentesség nem károsíthatja a versenyt és a villamos energia belső piacának hatékony működését, sem azon szabályozott rendszer hatékony működését, amelyhez a rendszerösszekötő kapcsolódik.
- (2) Kivételes esetekben az (1) bekezdést váltóáramú rendszerösszekötőkre is alkalmazni kell, feltéve, hogy a szóban forgó beruházás költsége és kockázata különösen magas, összehasonlítva a két szomszédos országos átviteli hálózatot összekötő váltóáramú rendszerösszekötők esetében általában felmerülő költségekkel és kockázatokkal.
 - (3) Az (1) bekezdést meglévő rendszerösszekötők kapacitásának jelentős növelése esetén is alkalmazni kell.
 - (4) Az (1), (2) és (3) bekezdés szerinti mentességről szóló határozatot az érintett tagállamok szabályozó hatóságai eseti alapon hozzák meg. A mentesség vonatkozhat az új rendszerösszekötő vagy a meglévő, jelentősen megnövelt kapacitású rendszerösszekötő teljes kapacitására vagy annak egy részére.

Az Ügynökség a mentességre irányuló kérelemnek az utolsó érintett szabályozó hatóság általi kézhezvételének időpontjától számított két hónapon belül tanácsadói véleményt nyújthat be ezen szabályozó hatóságoknak, amely határozatuk alapjául szolgálhat.

¹⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 96/92/EK irányelve (1996. december 19.) a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról (HL L 27., 1997.1.30., 20. o.).

A mentesség megadásával kapcsolatos döntés meghozatalakor eseti alapon meg kell fontolni, hogy a mentesség időtartamát és a rendszerösszekötőhöz való megkülönböztetésmentes hozzáférést nem szükséges-e feltételekhez kötni. Az ezekre a feltételekre vonatkozó döntések meghozatalakor figyelembe kell venni különösen a kiépítendő új kapacitást vagy a meglévő kapacitás módosítását, a projektekre vonatkozó időkereteket és a nemzeti sajátosságokat.

A mentesség megadása előtt az érintett tagállamok szabályozó hatóságai döntenek a kapacitással való gazdálkodás és a kapacitásallokáció szabályairól és mechanizmusairól. A szűk keresztmetszet kezelésére vonatkozó szabályokkal kötelezővé kell tenni a kihasználatlan kapacitás piacra vitelét, továbbá a létesítmény használóinak jogosultságát kell biztosítani arra, hogy a részükre lekötött kapacitással a másodlagos piacon kereskedjenek. Az (1) bekezdés a), b) és f) pontjában foglalt feltételek értékelése során figyelembe kell venni a kapacitásallokációs eljárás eredményeit.

Amennyiben az érintett szabályozó hatóságok hat hónapon belül megállapodásra jutottak a mentességről szóló határozatról, e határozatról tájékoztatják az Ügynökséget.

A mentesség megadásáról szóló határozatot – ideértve az e bekezdés második albekezdésben említett feltételek esetleges alkalmazását is – kellően meg kell indokolni, és közzé kell tenni.

- (5) A (4) bekezdésben említett határozatot az Ügynökségnek az alábbi esetekben kell meghoznia:
- a) ha nem tudott az érintett szabályozó hatóságok mindegyike megállapodásra jutni attól az időponttól számított hat hónapon belül, amikor a mentességre vonatkozó kérelmet az említett szabályozó hatóságok közül az utolsóhoz benyújtották; vagy
 - b) az érintett szabályozó hatóságok közös kérésére.

Az Ügynökségnek döntése meghozatala előtt konzultálnia kell az érintett szabályozó hatóságokkal és a kérelmezőkkel.

- (6) A (4) és az (5) bekezdéstől eltérően a tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy a szabályozó hatóság vagy adott esetben az Ügynökség hivatalos határozat céljából terjessze a mentességi kérelemről alkotott véleményét a tagállam hatáskörrel rendelkező testülete elé. E véleményt a határozattal együtt teszik közzé.
- (7) A szabályozó hatóságoknak tájékoztatásul minden egyes mentességi kérelem egy példányát a beérkezést követően haladéktalanul el kell juttatniuk az Ügynökségnek és a Bizottságnak. A határozatról a helyzettől függően az érintett szabályozó hatóságoknak vagy az Ügynökségnek (értesítő szervek) haladéktalanul értesíteniük kell a Bizottságot, és meg kell küldeniük minden, a határozat szempontjából lényeges információt. Ez az információ összesítve is megküldhető a Bizottságnak oly módon, hogy a Bizottság kellően megalapozott határozatot hozhasson. Ez az információ kiterjed különösen:
- a) azokra a részletes indokokra, amelyek alapján a mentességet megadták vagy megtagadták, ideértve a mentesség szükségességét megalapozó pénzügyi információkat is;
 - b) a mentesség megadásának a versenyre és a villamos energia belső piacának tényleges működésére kifejtett hatásáról készített elemzésre;
 - c) a mentesség időtartamának indokolására, valamint annak okaira, hogy a mentesség miért a kérdéses rendszerösszekötő teljes kapacitásának adott hányadára vonatkozik; és
 - d) az érintett szabályozó hatóságokkal lefolytatott konzultáció eredményére.

- (8) A (7) bekezdés szerinti értesítés kézhezvételét követő naptól számított 50 munkanapon belül a Bizottság dönthet úgy, hogy felkéri az értesítő szerveket a mentességet megadó határozat módosítására vagy visszavonására. Az 50 munkanapos időszak további 50 munkanappal meghosszabbítható, ha a Bizottság további információt kér. Ez a további időszak a hiánytalan információk kézhezvételét követő napon kezdődik. A kezdeti időszak a Bizottság és az értesítő szervek együttes hozzájárulásával is meghosszabbítható.

Ha a kért információkat a felkérésben kitűzött határidőn belül nem küldik meg, akkor úgy kell tekinteni, hogy az értesítést visszavonták, kivéve, ha a lejárat előtt a határidőt a Bizottság és az értesítő szervek együttes hozzájárulásával meghosszabbították, vagy ha az értesítő szervek kellő indokolással ellátott nyilatkozatban arról tájékoztatták a Bizottságot, hogy álláspontjuk szerint az értesítés teljes volt.

A mentességet megadó határozat módosítására vagy visszavonására felszólító bizottsági határozatnak az értesítő szervek kötelesek egy hónapon belül eleget tenni, és erről tájékoztatni a Bizottságot.

A Bizottság megőrzi az üzleti szempontból érzékeny információk titkosságát.

A mentességet megadó határozat bizottsági jóváhagyása az elfogadást követően két év elteltével hatályát veszti abban az esetben, ha a rendszerösszekötő megépítése eddig az időpontig nem kezdődött meg, és az elfogadást követően öt év elteltével hatályát veszti, ha a rendszerösszekötő eddig az időpontig nem állt üzembe, kivéve, ha a Bizottság az értesítő szervek indokolt kérése alapján úgy határoz, hogy a késedelem a mentességet kapó személyen kívül álló jelentős akadályok miatt következett be.

- (9) Amennyiben az érintett tagállamok szabályozó hatóságai az (1) bekezdés értelmében egy határozat módosításáról határoznak, e határozatról haladéktalanul értesíteniük kell a Bizottságot, és meg kell küldeniük minden, a határozat szempontjából lényeges információt. A meglévő mentesség sajátosságai figyelembevételével az értesítés tárgyát képező, szóban forgó határozatra az (1)–(8) bekezdés alkalmazandó.
- (10) A Bizottság az eljárást kérelemre vagy saját kezdeményezésére újraindíthatja:
- a) amennyiben – kellően figyelembe véve a felek jogos elvárásait és a mentességet megadó határozat révén elért gazdasági egyensúlyt – megállapítható, hogy a határozat alapjául szolgáló bármely tényben jelentős változás történt;
 - b) amennyiben az érintett vállalkozások kötelezettségvállalásaikkal ellentétesen cselekszenek; vagy
 - c) amennyiben a határozat alapját a felek által szolgáltatott hiányos, pontatlan vagy félrevezető információk képezték.
- (11) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 63. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el az e cikk (1) bekezdésében lefektetett feltételek alkalmazására vonatkozó iránymutatásokról, valamint arra, hogy meghatározza az e cikk (4), (7), (8), (9) és (10) bekezdése alkalmazása céljából követendő eljárást.

59a. cikk

Eltérések

- (1) A tagállamok az alábbi esetekben kérhetik a 3. cikk, az 5. cikk, a 6. cikk (1) bekezdése, a 7. cikk (1) és (4) bekezdése, a 8–10. cikk, a 13–15. cikk, a 17–22. cikk, a 23. cikk (1), (2), (4), (5) és (5a) bekezdése, a 24. cikk, a 32–44. cikk és a 48. cikk releváns rendelkezéseitől való eltérést:**
- a) a tagállam bizonyítani tudja, hogy jelentős problémák állnak fenn kis, szigetüzemben működő rendszereik üzemeltetésével kapcsolatban. Ebben az esetben a verseny fokozása és a belső piaci integráció érdekében az eltérést időben korlátozni kell és feltételekhez kell kötni;**
- b) az EUMSZ 349. cikke értelmében vett legkülső régiók tekintetében, amelyek nyilvánvaló fizikai okokból nem kapcsolhatók össze az európai energiapiaccal. Ebben az esetben az eltérés nem határozott időre szól.**

Az eltérést mindkét esetben olyan feltételekhez kell kötni, amelyek annak biztosítását szolgálják, hogy az eltérés ne akadályozza a megújuló energia használatára történő átállást.

Eltérés odaítélése esetén a Bizottság a döntéshozatalt megelőzően tájékoztatja a tagállamokat a kérelmekről, figyelembe véve az információk bizalmas kezelését.

- (2) A 3. cikk, a 4. cikk, az 5. cikk, a 6. cikk (1) bekezdése, (2) bekezdésének c) pontja, (2) bekezdésének h) pontja, a 7–10. cikk, a 12–15. cikk, a 17–22. cikk, a 23. cikk (1), (2), (5) és (5a) bekezdése, a 24. cikk, a 31. cikk (2) és (3) bekezdése, a 32–44. cikk, a 46. cikk és a 48. cikk mindaddig nem alkalmazandó Ciprusra, amíg átviteli rendszere rendszerösszekötők révén össze nem kapcsolódik más tagállamok átviteli rendszerével.**

Amennyiben Ciprus átviteli rendszere 2026. január 1-ig nem kapcsolódik rendszerösszekötők révén más tagállamok átviteli rendszeréhez, Ciprus megvizsgálja, hogy szükség van-e az említett rendelkezésektől való eltérésre, és az eltérés folytatása érdekében kérelmet nyújthat be a Bizottsághoz. A Bizottság megvizsgálja, hogy az adott rendelkezések alkalmazása jelentős problémákat okozhat-e Ciprus villamosenergia-rendszerének működésében, illetve hogy azok alkalmazása várhatóan előnyökkel jár-e a piac működésére nézve. A Bizottság ezen értékelés alapján indokolással ellátott határozatot hoz a mentesség teljes vagy részleges meghosszabbításáról, amelyet közzé kell tenni az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*.

60. cikk

Információ szolgáltatása és titoktartás

- (1) A tagállamok és a szabályozó hatóságok kérelemre a Bizottság rendelkezésére bocsátanak minden olyan információt, amely e rendelet rendelkezéseinek érvényesítéséhez szükséges.

A szükséges információk összetettségének és az információszolgáltatás sürgősségének figyelembevételével a Bizottság észszerű határidőt tűz ki, amelyen belül az információt meg kell adni.

- (2) Ha az érintett tagállam vagy szabályozó hatóság nem adja meg a kért információt az (1) bekezdésben említett határidőn belül, a Bizottság az érintett vállalkozásoktól közvetlenül is kérheti az e rendelet rendelkezéseinek érvényesítéséhez szükséges összes információt.

Amikor egy vállalkozást a Bizottság adatszolgáltatásra kér, a kérelem másolatát egyidejűleg megküldi azon tagállam szabályozó hatóságai részére is, amelynek területén a vállalkozás székhelye található.

- (3) A Bizottság az (1) bekezdés szerinti adatszolgáltatásra vonatkozó kérelemben meghatározza a kérelem jogalapját, az információ megküldésének határidejét, a kérelem célját, továbbá a 61. cikk (2) bekezdésében előírt azon szankciókat, amelyeket pontatlan, hiányos vagy félrevezető információk szolgáltatása esetén alkalmaz. A Bizottság az információk szolgáltatására észszerű határidőt állapít meg, figyelembe véve az igényelt információk összetettségét, és azt, hogy azokra milyen sürgősen van szükség.
- (4) A vállalkozások tulajdonosai vagy azok képviselői, valamint jogi személyek esetén a jog szerint vagy az alapító okirat alapján azok képviselőjére jogosult személyek adják meg a kért információkat. Kellően felhatalmazott ügyvédek megbízóik nevében eljárva szintén megadhatják a szóban forgó információkat, ez esetben teljes mértékben a megbízó felel azért, ha a szolgáltatott információ hiányos, pontatlan vagy félrevezető.
- (5) Ha egy vállalkozás nem adja meg a kért információt a Bizottság által meghatározott határidőn belül, vagy hiányos információt szolgáltat, a Bizottság határozat útján kérheti az információ megadását. A határozatban pontosítani kell, hogy milyen információkat kell megadni, és erre megfelelő határidőt kell meghatározni. Meg kell jelölni benne a 61. cikk (2) bekezdésében előírt szankciókat. Jelezni kell azon jogot is, hogy kérni lehet a határozat felülvizsgálatát az Európai Unió Bíróságától.

A Bizottság ezzel egyidejűleg a határozat másolatát elküldi azon tagállam szabályozó hatóságainak, amelynek területén az illető személy lakóhelye, illetve a vállalkozás székhelye található.

- (6) Az e cikk (1) és (2) bekezdésében említett információt csak e rendelet rendelkezéseinek érvényesítése céljára szabad felhasználni.

A Bizottság nem fedheti fel az e rendelet értelmében szerzett azon információkat, amelyekre szakmai titoktartási kötelezettség vonatkozik.

61. cikk

Szankciók

- (1) A (2) bekezdés sérelme nélkül a tagállamok meghatározzák az e rendelet rendelkezéseinek, valamint az 55. cikk értelmében elfogadott üzemi és kereskedelmi szabályzatok és az 57. cikk értelmében elfogadott iránymutatások rendelkezéseinek megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és meghoznak minden intézkedést, amely e rendelkezések végrehajtásának biztosításához szükséges. A szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük.
- (2) A Bizottság határozat útján a megelőző üzleti év teljes forgalmának 1 %-át meg nem haladó pénzbírságot róhat ki azon vállalkozásokra, amelyek szándékosan vagy gondatlanságból pontatlan, hiányos vagy félrevezető információt szolgáltatnak a 60. cikk (3) bekezdése szerinti kérelemre, vagy nem adják meg a kért információt a 60. cikk (5) bekezdésének első albekezdése alapján hozott határozatban megállapított határidőn belül. A pénzbírság összegének megállapításakor a Bizottság figyelembe veszi, hogy az első albekezdés követelményeit milyen mértékben nem tartották be.
- (3) Az (1) bekezdés értelmében meghatározott szankciók, valamint a (2) bekezdés értelmében hozott határozatok nem büntetőjogi természetűek.

62. cikk

A bizottsági eljárás

- (1) A Bizottság munkáját az [a 2009/72/EK irányelv átdolgozása a COM(2016) 864/2 javaslat szerint] irányelv 68. cikkével létrehozott bizottság segíti.
- (2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet²⁰ 5. cikkét kell alkalmazni.

63. cikk

A felhatalmazás gyakorlása

- (1) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozóan a Bizottság részére adott felhatalmazás feltételeit ez a cikk határozza meg.
- (2) A Bizottság a [] 46. cikk (4) bekezdésében [] és az 59. cikk 11. bekezdésében említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadására vonatkozó felhatalmazása határozatlan időre szól [OP: *please insert the date of entry into force*]-tól/-től kezdődő hatállyal.
- (3) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja a [] 46. cikk (4) bekezdésében, [] valamint az 59. cikk (11) bekezdésében említett felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott felhatalmazást. A határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon, vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.

²⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o.).

- (4) A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban foglalt elveknek megfelelően konzultál **a határkeresztező villamosenergia-forgalommal foglalkozó bizottsággal, valamint** az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel.
- (5) A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul és egyidejűleg értesíti arról az Európai Parlamentet és a Tanácsot.
- (6) A [] 46. cikk (4) bekezdése, [] valamint az 59. cikk (11) bekezdése értelmében elfogadott felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogi aktusról való értesítését követő két hónapon belül sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt ellene kifogást, illetve ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam két hónappal meghosszabbodik.

64. cikk

Hatályon kívül helyezés

- (1) A 714/2009/EK rendelet hatályát veszti. A hatályon kívül helyezett rendeletre történő hivatkozásokat ezen rendeletre való hivatkozásnak kell tekinteni és a II. mellékletben található megfelelési táblázattal összhangban kell értelmezni.

(1a) A 714/2009/EK rendelet alapján elfogadott végrehajtási jogi aktusok hatályon kívül helyezésükig a 714/2009/EK rendelet hatályon kívül helyezése után is alkalmazandók.

65. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2020. január 1-jétől kell alkalmazni.

E rendelet 58a. cikkét e rendelet hatálybalépésének napjától kezdődően kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben,

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök
